

บทที่ 4

ประวัติครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนฮ่อมใหญ่

ในบทนี้จะกล่าวถึงข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับประวัติของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนฮ่อมใหญ่จำนวน 10 ครอบครัว ในแต่ละครอบครัวจะนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็นสองส่วนคือ

- ส่วนที่ 1. ประวัติตระกูลเป็นเรื่องราวของบรรพบุรุษที่อพยพมาจากประเทศจีนจนกระทั่งมีลูกหลานสืบสกุลต่อมา
- ส่วนที่ 2. กระบวนการเข้าสู่อาชีพโดยจะกล่าวถึงการเข้าสู่อาชีพ การเลือกตั้งถิ่นฐานและชีวิตครอบครัว โดยเน้นชีวิตของหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ

4.1 ครอบครัวที่ 1 ครอบครัวของเซ็ง แซ่ฉิม

ประวัติตระกูล

อากงของเซ็งเป็นจีนแต้จิ๋ว บ้านเดิมอยู่หมู่บ้านแคะตั้ง ตำบลซิมแคะ เมืองก๊กเกี้ยว ในวัยหนุ่มอากงเคยไปอยู่ประเทศสิงคโปร์เพื่อเป็นกรรมกรรับจ้าง นั่นเป็นครั้งแรกที่เดินทางออกจากหมู่บ้านด้วยความหวังที่จะหาเงินส่งไปให้ครอบครัวที่ประเทศจีน อากงทำงานได้หนึ่งปีก็เดินทางกลับประเทศจีนเพราะงานที่ทำอยู่ได้รับค่าแรงน้อยและความเป็นอยู่ต่ำกว่ามาก อากงจึงตัดสินใจกลับบ้านก่อนแล้วค่อยคิดหาหนทางใหม่ ต่อมาอากงทราบว่ามีญาติของคนอยู่เมืองไทยจึงคิดจะมานั่งเรือที่เมืองไทย อากงมาขึ้นเรือที่บางกอกต่อจากนั้นเดินทางไปแปะครีว เนื่องจากญาติขี้เคียวกันมีอาชีพเผาถ่านอยู่ที่แปะครีว อากงมาอยู่กับญาติและช่วยเผาถ่านได้เงินค่าจ้างบ้างเล็กน้อย อยู่มาวันหนึ่งขณะที่อากงกำลังเผาถ่านอยู่มีขโมยแอบเข้ามาในเขตบ้าน อากงเห็นเข้าจึงเกิดการต่อสู้กัน ในช่วงที่กำลังขุดมุนต่อสู้กันนั้น จอบที่อยู่ในมืออากงไปกระแทกถูกผนังเตาที่กำลังเผาถ่านอยู่ทำให้เศษเตากระเด็น ไปถูกท้องของโจรเข้าเกิดเป็นบาดแผลฉกรรจ์ อากงกลัวจะมีความผิดและกลัวโดนตำรวจจับจึงรีบหนีเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งทราบว่าญาติของคนทำสวนผักอยู่แถวประตูน้ำ

อากงมาอยู่กับญาติและช่วยทำสวนผัก บ้านของญาติเป็นบ้านหลังเล็กมีสมาชิกอยู่หลายคน เมื่ออากงมาอยู่ด้วยยิ่งทำให้คับแคบมากขึ้น ต่อมาญาติของอากงบอกว่ามีบ้านอยู่หลังหนึ่ง เจ้าของบ้านเป็นผู้เฒ่าสองคนเสียชีวิตลงเพราะความซราทั้งบ้านและสวนปลูกไว้ไม่มีคนไปอยู่ ญาติจึงส่งอากงไปอยู่ที่นั่นคนดีขอมและให้อากงเก็บพญาชายเป็นอาชีพ ซึ่งอากงไม่ค่อยเต็มใจแต่ก็ต้องไป

อาจไม่ค่อยชอบที่นี้ทำไคนักเพราะเปลี่ยวและสภาพแวดล้อมน่ากลัว มีอยู่คืนหนึ่งอาจนอนหลับและฝันว่า มีชายผู้หนึ่งรูปร่างสูงใหญ่หน้าตาน่ากลัวในมือถือไข่เป็นอาวุธจะมาพาอาจไป อาจกลัวมากและตกใจตื่นขึ้น พอรุ่งเช้าอาจเห็นอีกมารีองอยู่แถวสวนพลูและบินมาเกาะบนหลังคาบ้านเต็มไปหมดก็ยิ่งเกิดความกลัวมากขึ้น ครั้นจะขอลกลับไปอยู่กับญาติที่ประตูน้ำก็เกรงใจเพราะบ้านเขาเล็กและมีคนอยู่มากและคิดว่าเขคงไม่เต็มใจให้อยู่ด้วย แต่อาจไม่อยากอยู่ที่สวนพลู อาจนึกได้ว่ามีญาติอยู่แถวสถานีรถไฟที่นครปฐมซึ่งเป็นญาติที่อยู่ใกล้ที่สุดในเวลานั้น อาจจึงตัดสินใจมานครปฐมทันที

เมื่อมาถึงนครปฐม อาจทราบข่าวว่ากำลังมีงานบูรณะพระปฐมเจดีย์ ทางราชการต้องการแรงงานรับจ้างจำนวนมาก อาจสมัครทำงานได้รับค่าจ้างเป็นเงิน 7 บาทต่อเดือน เงินค่าจ้างนี้เป็นเงินที่น้อยมากสำหรับอาจ อาจจึงเลือกที่จะทำงานนี้เพียงแค่ว่าสามารถเก็บเงินได้นิดหน่อยก็จะออกไปหางานอื่นทำ ต่อมาอาจช่วยญาติทำนาที่ทับหลวง ได้เงินเดือนๆ ละ 10 บาท อาจเล่าว่าการทำงานในสมัยนั้นเป็นงานที่หนักมาก กลางวันออกไปทำนา กลางคืนกลับมากทุกคนต้องทำ หน้าที่ของคนก่อนหนึ่งอย่างจึงจะเลิกงานได้ เช่น คนที่มีหน้าที่สีข้าวก็สีไป คนที่มีหน้าที่ดำข้าวก็ต้องดำข้าวคนละหนึ่งครกก่อนจึงเลิกงานได้ ความหวังของอาจไม่ได้หยุดเพียงแค่นี้ อาจอยากเก็บเงินซื้อที่ดินเป็นของตนเอง อาจช่วยญาติทำนาอยู่หนึ่งปีเก็บเงินได้จำนวนหนึ่งจึงหาเช่าที่นาบริเวณทับหลวง ในช่วงที่อาจออกมาเช่าที่นาทำเองนี้ น้องชายอาจมาจากจีนและมาอยู่กับญาติที่นครปฐม แต่ญาติของอาจช่วยกันปิดข่าวไม่ให้อาจรู้ว่าน้องชายของตนมาเพราะเกรงว่าถ้าอาจรู้แล้วก็จะพาน้องชายมาอยู่กับคน ญาติคนคงกลัวอาจต้องขาดแรงงานไปหนึ่งคน และขณะเดียวกันก็พยายามปิดน้องชายของอาจไม่ให้รู้ว่าพี่ชายของตนทำนาอยู่ที่ทับหลวง

มีชายจีนผู้หนึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกับอาจที่ประเทศจีนและรู้จักกับอาจได้เดินทางมาอยู่ที่ทับหลวง ชายจีนผู้นี้รู้มาก่อนว่าน้องชายอาจมาอยู่ที่นี้แต่สงสัยว่าทำไมไม่มาอยู่กับอาจ จึงสอบถามถึงน้องชาย อาจบอกว่าไม่เคยรู้ว่าน้องชายของตนมาอยู่ที่ทับหลวงและญาติก็ไม่เคยส่งข่าวมาบอกด้วย ชายจีนจึงพาอาจมาพบน้องชาย สองพี่น้องดีใจมากที่ได้พบกันอีกครั้ง อาจพาน้องชายมาอยู่กับคน ทั้งสองคนช่วยกันทำนาทำสวนผักเก็บเกี่ยวผลผลิตขายจนสามารถเก็บเงินได้จำนวนหนึ่ง อาจและน้องชายนำเงินที่ช่วยกันเก็บสะสมไว้ไปซื้อที่ดินที่ตำบลพงษ์มะเดื่อจำนวน 40 ไร่ เป็นเงิน 40 บาทและย้ายไปอยู่ที่นั่น

เมื่อมีที่ดินเป็นของตนเองแล้ว อาจอยากให้ภรรยาและลูกที่จีนมาอยู่ด้วยจึงส่งจดหมายไปให้ภรรยาของอาจที่จีนเดินทางมาไทยพร้อมกับหาลูกชายเพียงคนเดียวมาด้วย ก่อนที่ภรรยาจะมาอยู่กับ

* ทับหลวง เป็นชื่อตำบลหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีเรื่องเล่าต่อกันมาว่า ในอดีตพื้นที่นี้เป็นที่ตั้งของทัพหลวงเพื่อด้านทัพหน้าที่จะเข้ามารุกกรานไทย ชาวบ้านจึงเรียกพื้นที่บริเวณนั้นว่า "ทับหลวง" มาจนปัจจุบัน

อากง ได้ไปขอเด็กหญิงคนหนึ่งมาเลี้ยงไว้ตั้งแต่ยังเด็ก เมื่ออากงส่งจดหมายไปบอกให้มาอยู่ด้วยกัน ภรรยาของอากงจึงพาลูกชายและเด็กหญิงวัย 10 ขวบมาพร้อมกัน ซึ่งต่อมาเด็กผู้หญิงคนนี้เป็นสะใภ้ของครอบครัวนี้

อากงเห็นว่าคนมีครอบครัวมาอยู่ด้วยและหากน้องชายจะมีครอบครัวของคนเองอีกครอบครัวหนึ่งบ้านหลังนี้คงเล็กไป อากงอยากหาที่ดินแห่งใหม่ไว้เป็นมรดกให้กับลูกของตนจึงปรึกษากับน้องชายว่าจะแยกครอบครัวออกมา น้องชายเห็นว่าที่มีครอบครัวแล้วคิดจะยกที่ดิน 40 ไร่ที่สร้างมาด้วยกันให้เพราะพี่ชายจะได้ไม่ต้องไปลำบากอีก ส่วนเขาตัวคนเดียวสร้างใหม่ได้ แต่อากงกลัวว่าถ้าตนเองรับที่ดิน 40 ไร่นี้ น้องก็คงจะย้ายไปอยู่ไกลกันเพราะทราบมาว่าที่ดินที่สามร้อยยอด (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) มีราคาถูกและเพิ่งจะมีคนเริ่มเข้าไปบุกเบิก น้องชายอากงมีแนวโน้มที่จะไปอยู่ที่นั่น อากงรักน้องมากไม่อยากจะให้น้องไปอยู่ไกลจากตนและไม่อยากให้น้องลำบาก อากงจึงยกที่ดินจำนวน 40 ไร่ให้น้อง ส่วนตนเองจะหาที่แห่งใหม่ โชคดีที่พบว่ามีเจ้าของที่ดินในบริเวณใกล้เคียงต้องการขายที่จำนวน 80 ไร่เป็นเงิน 80 บาท ที่ดินนี้อยู่ห่างจากที่เก่าเพียง 1 กิโลเมตร ในขณะนั้นอากงมีเงินทั้งหมดเพียง 35 บาทและเจ้าของที่ดินไม่แบ่งขาย อากงจึงชวนเพื่อนมาหุ้นซื้อที่ดินแปลงนี้ทั้งหมด หลังจากการซื้อขายเสร็จสิ้น อากงขอแบ่งที่ดินจำนวน 35 ไร่ เท่ากับจำนวนเงินที่จ่ายไปส่วนที่เหลือเป็นของเพื่อน อากงทำมาหากินด้วยความขยันเพราะทราบว่าต่อเมื่อไปขายได้ทั้งหมดจะเป็นของอากงแต่ผู้เดียวและอากงสามารถส่งเงินกลับไปให้พ่อแม่ของอากงที่ประเทศจีนได้มากขึ้น แม้จะอยู่ประเทศไทยมาหลายปีแต่อากงยังคิดถึงบ้านเกิดที่จีนและอยากกลับไปใช้ชีวิตในบ้านปลายที่หมู่บ้านของตน แต่ก็ไม่ได้กลับไปและเสียชีวิตที่ประเทศไทย

เดือนของซึ่งเกิดปี พ.ศ. 2443 (ปีชวด) ที่ประเทศจีน เมื่อเด็กอยู่กับแม่ที่จีน ส่วนบิดา(คืออากง) อพยพมาทำงานทำในไทยและส่งเงินกลับไปให้ภรรยาและลูกที่จีน เหตุที่ได้อพยพออกมาเพราะความยากจนและต้องการหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว เมื่อเด็กอายุได้ 13 ปี แม่ของเด็ก(คืออาม่า)ไปขอเด็กผู้หญิงคนหนึ่งมาเลี้ยงไว้เป็นเพื่อน ต่อมาจึงจดหมายจากประเทศไทยส่งมาบอกว่าให้อาม่าและเด็กเดินทางมาเพื่อมาอยู่กับอากง ในปี พ.ศ. 2466 อาม่าจึงพาคณะของซึ่งและเด็กหญิงเดินทางมาประเทศไทย เมื่อเด็กหญิงอายุได้ 10 ปี

เมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทย อากงไปรับอาม่ามาอยู่ที่บ้านในตำบลพวงมะเดื่อ ซึ่งเป็นที่ดินที่เด็กชื่อไว้ เด็กกับเด็กผู้หญิงถูกเลี้ยงให้เติบโตมาด้วยกัน เมื่อเธอเติบโตเป็นสาวอายุย่าง 20 ปี อากงกับอาม่าเห็นห้องกันว่าจะให้แต่งงานกับลูกชายของตน อากงและอาม่าจึงจัดงานแต่งงานแบบง่ายๆ ให้แก่ทั้งสอง

ภายหลังการแต่งงานในปี พ.ศ. 2476 เด็กไม่ได้แยกครอบครัวออกไปยังคงอยู่ร่วมบ้านเดียวกับอากงและอาม่า อาชีพที่ทำก็ยังคงเป็นการทำนาและปลูกผักเหมือนเดิม ปีแรกที่แต่งงานเด็กและแม่ได้ให้กำเนิดลูกคนแรกเป็นผู้หญิงและในปีต่อมาได้ลูกอีก 6 คน เด็กไม่ได้เรียนหนังสือทั้งภาษาไทยและ

ภาษาจีนแต่เขิงบอกว่าเตื่อของเขาสามารถเขินชื่อภาษาจีนได้ เวลาสื่อสารกันภายในครอบครัวจะใช้ภาษาจีน(แต้จิ๋ว) ภาษาไทยจะใช้ก็ต่อเมื่อพูดกับคนไทยเท่านั้น นอกจากนี้เตื่อได้อบรมตั้งสอนหลักในการดำเนินชีวิตด้วย เช่น “หย่งหงี, ถี้, ตี้, เซ่ง”

หย่งหงี หมายถึง คุณธรรม เวลาจะทำสิ่งใดต้องนึกถึงความถูกต้องชอบธรรม
ความเหมาะสม และต้องมีคุณธรรม

ถี้ หมายถึง รู้ประเพณี กล่าวคือ ต้องรอบรู้ประเพณีที่ถูกสถานชาวจีนควรปฏิบัติ

ตี้ หมายถึง หลักการปฏิบัติ เมื่อรู้ว่าต้องปฏิบัติตามประเพณีอะไรบ้างแล้วก็ต้องรู้
หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องด้วย

เซ่ง หมายถึง การทำตนให้เป็นที่เคารพ เชื่อถือของบุคคลอื่น

ทางด้านญาติที่ประเทศจีน แม้ว่าเตื่อจะมีครอบครัวและมีลูกแล้ว เตื่อยังคงส่งเงินกลับไปให้ญาติที่จีน เตื่อต้องการให้ญาตินำเงินไปซื้อที่ดินด้วยหวังว่าจะมีโอกาสกลับไปอยู่ที่ประเทศจีนกับญาติพี่น้องของเตื่ออีก สายสัมพันธ์ของเตื่อกับเครือญาติในประเทศจีนคงจะดำเนินต่อไปด้วยดี หากไม่มีเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองที่ทำให้ประเทศจีนต้องเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ของเตื่อกับเครือญาติที่ประเทศจีนจึงหยุดชะงักไประยะหนึ่ง เตื่อเลิกส่งเงินกลับไปให้ญาติพร้อมๆกับเลิกล้มความคิดที่จะกลับไปอยู่ประเทศจีน ตั้งแต่นั้นมาเตื่อตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยจนสิ้นอายุขัยด้วยเหตุผลที่ว่า “จีนเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว เตื่อไม่ขอกลับไปอยู่ที่ประเทศจีนอีก อยู่ที่เมืองไทยสบายกว่า มีที่กินทำมาหากิน ถูกๆก็อยู่เกิดที่นี่โตที่นี่กันทุกคน” ส่วนแม่ของเขิงปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่อายุ 85 ปี

เขิงเป็นผู้สืบสกุลรุ่นที่ 3 เป็นลูกคนที่ 4 และเป็นลูกชายคนโต เริ่มเข้าเรียนหนังสือครั้งแรกเมื่ออายุ 7 ปี เรียนภาษาจีนที่โรงเรียนจีนใกล้บ้านเพราะเตื่ออยากให้เรียนภาษาจีนมากกว่าภาษาไทย เขิงเล่าว่าที่โรงเรียนจีนมีนักเรียนประมาณ 40-50 คน มีครูคนเดียว เด็กนักเรียนทั้งหมดเป็นลูกจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีน เมื่อเด็กนักเรียนไปถึงโรงเรียนก็จะเข้าไปนั่งรอในห้องเรียน ไม่มีการเข้าแถวหรือร้องเพลงชาติไทยเพราะครูสอนหนังสือเป็นชาวจีน เวลาที่ขงวันครูจะปล่อยเด็กนักเรียนให้พักสักหนึ่งชั่วโมงแล้วให้เด็กเข้าห้องเรียน ประมาณบ่าย 3 โมงก็ปล่อยเด็กกลับบ้านได้ วิชาที่เรียนในโรงเรียนได้แก่ วิชาเลข วาดเขียน ภาษาจีน และทุกๆวันครูจะให้นักเรียนทุกคนเขียนบันทึกประจำวันเป็นภาษาจีนมา เขิงได้เรียนภาษาจีนไม่นานนัก โรงเรียนจีนก็ปิดเพราะทางราชการมีนโยบายควบคุมโรงเรียนจีนและครูสอนภาษาจีนอย่างค่อนข้างเข้มงวด

หลังจากที่โรงเรียนจีนปิดเขิงก็ย้ายเข้าไปเรียนในโรงเรียนไทย เรียนอยู่แค่ 3 เดือนก็ลาออกเพราะโรงเรียนอยู่ไกลบ้านและไม่สะดวกในการเดินทาง น้องชายของเขิงได้เรียนหนังสือในโรงเรียนไทยจนจบชั้นประถมสี่ ส่วนพี่สาวและน้องสาว ไม่มีใครได้เรียนหนังสือเพราะเตื่อบอกว่าลูกสาวไม่

จำเป็นต้องเรียนหนังสือ จึงไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้คล่อง แต่ปัจจุบันอ่านภาษาไทยได้ เพราะมีเพื่อนบ้านที่เคอววชเรียนช่วยสอนหนังสือให้

ปี พ.ศ. 2504 เติ้งและภรรยาได้มาอยู่ด้วยกัน ช่วยกันทำสวนเป็นอาชีพหลักและเก็บรายได้ด้วยการเลี้ยงหมูบ้าง เลี้ยงปลาตุ๊กบ้าง สลับกันไปตามภาวะความต้องการของตลาด

ภรรยาของเติ้งเกิดที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี มารดาเป็นคนไทย บิดาเป็นคนไทยเชื้อสายจีน (บิดาเป็นจีนแคะ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอวังขนาย จังหวัดกาญจนบุรี หลั่งจากแต่งงานบิดาพาครอบครัวย้ายมาอยู่ที่ราชบุรีก่อนแล้วจึงย้ายมาอยู่ที่นครปฐม) มีพี่น้องทั้งหมด 10 คน ตนเองเป็นลูกสาวคนโต เข้าศึกษาในชั้น ป.1 ที่โรงเรียนวัดพระงาม เรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนนี้จนจบชั้น ป. 4 ก็ลาออกมาช่วยพ่อแม่หาบของขายและเลี้ยงน้อง ชีวิตในวัยเด็กค่อนข้างลำบากเพราะมีน้องเล็ก ๆ หลายคน และตนเองเป็นลูกคนโตจึงต้องช่วยงานพ่อแม่ทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ ทุกๆวันเมื่อกลับจากโรงเรียนจะต้องหาขนมขี้หนูที่แม่ทำเตรียมไว้ให้ไปขายที่ตลาด ขนมของแม่อร่อยและราคาถูกห่อละหนึ่งสตึงจึงมีคนมาซื้อเยอะและขายหมดเร็ว เมื่อจบชั้นป. 4 ไม่ได้เรียนต่อจึงมีเวลาว่างช่วยพ่อแม่มากขึ้น อาชีพหาบแร่เืองที่ทำให้ได้มารู้จักกับเติ้งจนเกิดความรักและอยู่ด้วยกันตั้งแต่นั้นมา

เติ้งและภรรยามีลูกทั้งหมด 8 คน เป็นผู้ชาย 5 คน ผู้หญิง 3 คน เขาอยากให้ลูกเรียนรู้เรื่องการค้าขาย เขาชื่อว่า "โอกาส" มีส่วนสำคัญที่ทำให้การค้าขายเจริญก้าวหน้าได้และโอกาสที่ดีไม่ได้มีบ่อยครั้ง ส่วนเรื่องการศึกษาหาความรู้สามารถศึกษาด้วยตัวเองภายหลังได้ ด้วยเหตุนี้ถูกขายสองคนแรกจึงออกจากโรงเรียนมาค้าขายต่างๆที่ยังเรียนไม่จบ มีลูกชายคนที่สามคนเดียวที่จบการศึกษา (จบชั้น ม.6) สูงกว่าลูกชายคนอื่นในบรรดาพี่น้องที่เป็นชาย สำหรับลูกสาวก็มีเพียงลูกสาวคนเล็กเท่านั้นที่คาดว่าจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในปีพ.ศ. 2542 นี้

ปัจจุบันลูกสาวและลูกชาย 4 คนแรกมีครอบครัวแล้วและหลานชายของเติ้งซึ่งเป็นผู้สืบตระกูลรุ่นที่ 5 มีในขณะนี้ 4 คน

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

เติ้งเคยทำนามาก่อนที่จะเริ่มทำอาชีพอื่น เขาเข้าหุ้นกับเพื่อนทำการค้าหลายอย่าง เช่น เมื่ออายุ 15 ปี ได้เข้าหุ้นกับเพื่อนสามคนซื้อรถไถมารับจ้างไถนาแต่ทำได้ไม่นานก็เลิกเพราะขาดทุน แล้วมาเข้าหุ้นกับเพื่อนชายอีกที่ปากคลองตลาด เมื่ออายุได้ 22 ปีและมีครอบครัวได้เปลี่ยนอาชีพมาปลูกผัก เช่น ผักคะน้า กะหล่ำปี แดงกวาง และมีอาชีพเสริมคือเลี้ยงหมูบ้าง เลี้ยงปลาตุ๊กบ้าง ในบางครั้งอาชีพเสริมเหล่านี้ก็ทำให้ขาดทุนได้ ต่อมาเขาเปลี่ยนมาปลูกอ้อยตามความนิยมของตลาดและได้ราคาดีกว่าปลูกผักมาก อ้อยที่ตัดขายจะถูกส่งไปขายที่โรงงานน้ำตาลจังหวัดกาญจนบุรี โดยต้องเอาอ้อยไปเข้าโควตาอ้อยของโรงงานก่อน ในระยะแรกได้ราคาดีมากแต่ผลผลิตที่เกินความต้องการทำให้ในระยะ

ต่อมาราคาอ้อยตกลงจากตันละ 110 บาท เหลือตันละ 80 บาท ชาวไร้อ้อยสุราคาไม่ไหวก็ต้องขอมหา
ทุนและเลิกปลูกอ้อยไปพักหนึ่ง ซึ่งซึ่งก็เช่นเดียวกันต้องกลับไปปลูกฝักอย่างเดิม และเมื่อราคาอ้อยค
ขึ้นจึงกลับมาปลูกอ้อยอีก

จุดหักเหออกจากความเป็นเกษตรกร เริ่มจากการที่เพื่อนคนหนึ่งจะเลิกกิจการเกี่ยวกับขารรถยนต์
(ปะชาย เปลีขนฮาง ฯลฯ) และเสนองจะขายเครื่องมือให้ทั้งหมด ซึ่งเห็นว่าเป็นโอกาสดีที่จะได้เปลี่ยน
อาชีพที่สบายกว่าการเป็นเกษตรกรจึงรีบหาทำเลเปิดร้าน เมื่อตระเตรียมร้านเสร็จเรียบร้อยปรากฏว่า
เพื่อนกลับบอกว่าไม่ขายเครื่องมือให้เพราะคิดจะทำต่อ ซึ่งก็ไม่ว่าจะทำอย่างไรแต่ร้านก็เตรียมไว้แล้ว
จะไม่เปิดก็ไม่ได้ ด้วยแรงฮึดสู้ประกอบกับไม่ยอมให้เพื่อนคนนี้ดูถูกตนเอง จึงขใจความช่วยเหลือ
เหลือจากเพื่อนอีกคนที่กรุงเทพฯ ให้เพื่อนช่วยจัดการติดต่อซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ที่ต้องใช้และจ้างช่าง
ที่มีความรู้เกี่ยวกับขารรถยนต์ 1 คนให้มาทำงานที่ร้าน ในปี พ.ศ. 2521 ร้านขางทับหลวงสามารถเปิด
ดำเนินกิจการได้โดยมีแข่งและถูกๆรวมทั้งช่างอีกหนึ่งคนช่วยกันทำงาน อาชีพเกษตรกรจึงเลิกไป

ภรรยาของแข่งเมื่อเลิกทำสวนก็อยู่บ้านเลี้ยงลูกดูแลงานบ้าน กิจการร้านขางประสบความสำ
เร็จมากพอที่จะสะสมทุนทำการค้าอย่างอื่นได้อีก เนื่องจากในบริเวณใกล้เคียงกับร้านขางมีที่ว่างให้เช่า แข
งจึงปรึกษากับภรรยาว่าจะเช่าที่ทำร้านอาหารให้ภรรยาดูแล ส่วนตัวเองจะดูแลร้านขางเองซึ่งภรรยาเห็น
ชอบด้วย เขาจึงเปิดร้านอาหารในปี พ.ศ. 2526

ในปี 2527 มีเพื่อนมาเยี่ยมที่บ้านและเล่าให้ฟังว่ามีเจ้าของกิจการส่งน้ำแข็งที่อ้อมใหญ่จะแข่ง กิจ
การต่อ ในตอนแรกเพื่อนคนนี้จะแข่งเองแต่สุราคาไม่ไหวจึงถามแข่งว่าสนใจหรือไม่ แขงขอมหาดูกิจการ
ก่อนว่าต้องทำอะไรและตนเองพอจะทำได้หรือไม่หรือถ้าให้ถูกขามาทำพวกเขาจะทำได้หรือไม่
ลักษณะการดำเนินการคือในตอนเช้ามีคต้องไปรับน้ำแข็งจาก โรงน้ำแข็งเพื่อส่งขายให้ร้านค้าจนถึง
ตอนสาย ช่วงบ่ายก็จะออกส่งอีกรอบหนึ่ง สินค้าที่ส่งไม่ได้มีน้ำแข็งอย่างเคียวเค็มเครื่องคิมประเภท
น้ำอัดลม เครื่องคิมบูกำลัง หลอดกาแฟ เหล้า บุหรี่ เบียร์ ภายหลังจากที่มาดูกิจการนี้แล้วแข่งจึงตกลง
ใจแข่งกิจการส่งน้ำแข็งและให้ถูกขาคคนใดและถูกขาคคนที่สองกับถูกน้องอีกสองคนมาอยู่ที่
อ้อมใหญ่เพื่อดูแลกิจการนี้ ซึ่งเป็นเหตุให้ถูกขาคทั้งสองคนต้องลาออกจากโรงเรียนทั้งที่ยังไม่จบการ
ศึกษาในระดับเตรียมอุดมศึกษา แต่ถูกขาคทั้งสองคนก็ยินยอมเพราะเชื่อฟังพ่อแม่แม้ว่าขาคจะเรียน
ต่อก็ตาม

การส่งน้ำแข็งเป็นงานที่เหนื่อยมากเพราะต้องรีบคืนแค่เช้าเพื่อไปรับน้ำแข็งมาขาย ในตอน
กลางวันถูกคาคจะโทรศัพท์มาสั่งของอยู่ตลอด หอดคบ่ายก็ออกไปส่งอีกรอบกว่าจะได้ปิดร้านนอนก็
คึกแล้วไหนจะต้องคืนเช้าอีก ถูกขาคสองคนเหนื่อยมากจึงปรึกษากับแข่งและภรรยาว่าอยากให้อาย
ครอบครวมาอยู่ด้วยกันทั้งหมดจะได้ช่วยกันทำงานเพราะนับวันถูกคาคมีแต่จะเพิ่มขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ.
2530 แขงจึงตัดสินใจแข่งกิจการร้านอาหารก่อน แต่ยังไม่ได้อ้าขามาเพราะคิดที่ถูกอีก 4 คนยังเรียนอยู่ที่

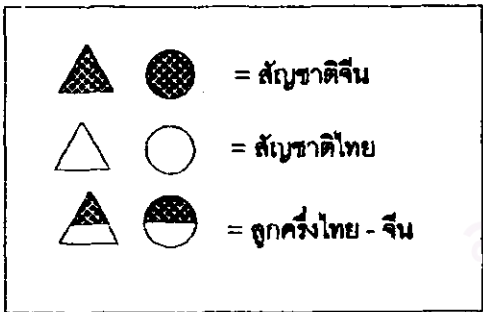
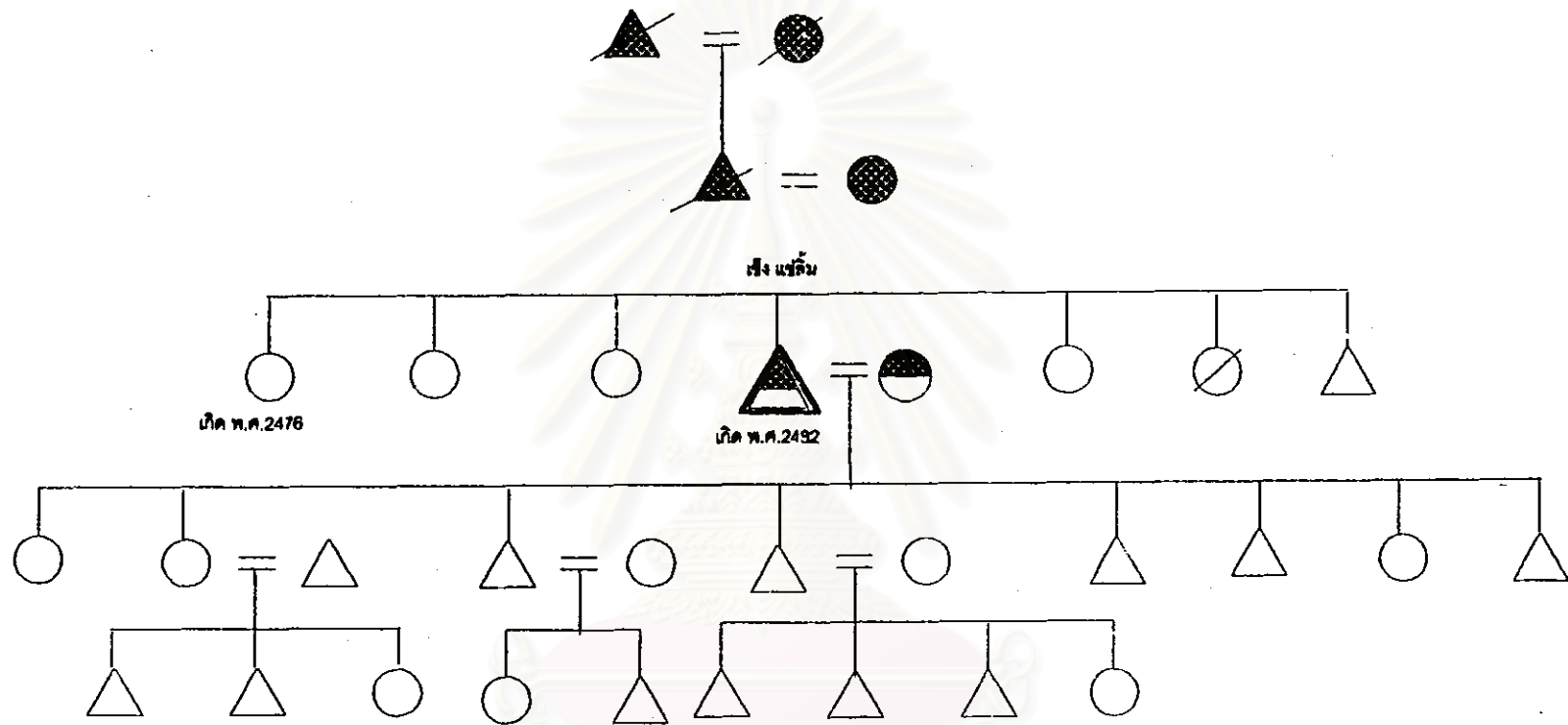
นครปฐม ต่อมาอีกสองปีจึงแข่งร้านช่างทับทรวงได้เงินประมาณ 300,000 บาทแล้วจึงย้ายครอบครัวมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ทั้งหมดในปีเดียวกันและดำเนินกิจการส่งน้ำแข็งจนถึงปัจจุบัน

กิจการส่งน้ำแข็งของเชิงจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ เพราะเชิงและภรรยาสอนลูกๆ ว่าเป็นหลักของความซื่อสัตย์และบริการที่ดี เช่น เมื่อลูกของเขื่อนำน้ำอัดลมไปส่งให้ลูกค้า ลูกค้าจะเตรียมถังที่ใส่ขวดเปล่าไว้ให้แค่บางถังก็มีน้ำขวดที่ยังไม่ได้เปิดขายปะปนมาด้วย ลูกของเชิงก็จะนำไปคืนให้ไม่โกงลูกค้า ทำให้ลูกค้าพอใจและยินดีที่จะใช้บริการเป็นประจำ มีการบอกต่อกันไปทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้น การค้าจึงประสบความสำเร็จมาก

เชิงมอบหมายให้ลูกชายคนโตทำหน้าที่ดูแลกิจการและสมาชิกในครอบครัวเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมาตัวเขาไม่ได้เข้ามาดูง่อกว่าค้าขายอีกเพียงแต่เป็นที่ปรึกษาให้ลูกบางเรื่องเท่านั้น ปัจจุบันลูกชายคนโตจะส่งน้ำแข็งในสายอ้อมน้อย อ้อมใหญ่และห่มอศรี ลูกชายคนที่สองมีครอบครัวและแยกครอบครัวออกไปเช่าโรงงานผลิตน้ำแข็งพร้อมกับส่งน้ำแข็งขายภายในอ้อมใหญ่และพื้นที่ใกล้เคียงในเขตอำเภอสามพราน ลูกชายคนที่สามดูแลโรงงานผลิตน้ำแข็งอีกแห่งหนึ่งที่เชิงขอเช่าจากเจ้าของเดิมที่คิดจะเลิกกิจการ ส่วนลูกชายอีกสองคนยังคงอยู่กับพี่ชายคนโตและพ่อแม่ แต่ก็ช่วยทำงานที่โรงงานผลิตน้ำแข็งของลูกชายคนที่สามบ้างหรือช่วยส่งน้ำแข็งบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ครอบครัวของเซ็ง แซ่ลิ่ม

สถาบันวิทยบริการ
 ภาล่งกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ครอบครัวที่ 2 ครอบครัวของฮก แซ่จ้ง

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวแซ่จ้งเป็นคนไทยเชื้อสายจีน(แต้จิ๋ว) เดิมของฮกมาจากไผ่เก้ง เมืองจัวเถา แม่ของฮกมาจากหมู่บ้านโดเจี้ยว จัวเถา แม่มีญาติพี่น้องอพยพมาอยู่ประเทศไทยหลายปีแล้ว บางคนมีฐานะดีบางคนก็พอเลี้ยงตัวเองได้ ญาติพี่น้องของแม่ส่วนมากอยู่ที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เดิมและแม่แต่งงานกันที่ไผ่เก้ง หลังจากแต่งงานแม่ส่งข่าวให้ญาติพี่น้องที่ชลบุรีทราบว่าคุณและสามีอยากมาทำมาหากินในประเทศไทย เมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทยก็มาหาญาติที่ชลบุรี เดิมและแม่ลงเรือมาจากประเทศจีนพร้อมกัน เมื่อเรือเทียบท่าที่ประเทศไทยทั้งสองเดินทางต่อไปยังอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เพื่อไปพบญาติฝ่ายแม่ที่นั่นและปรึกษว่าจะมีหนทางช่วยเหลืออย่างไรบ้าง ญาติแนะนำให้เดิและแม่เช่าที่ทำการเกษตรใกล้ๆกับตลาดพาสนิคม เพราะสามารถนำผลผลิตมาขายที่ตลาดได้ง่าย

เดิและแม่มีลูกทั้งหมด 10 คนเป็นผู้ชาย 5 คน ผู้หญิง 5 คน ทุกคนเกิดที่พนัสนิคม ถูกชายคนแรกเกิดปีระกา พ.ศ. 2464 ถัดจากนั้นเว้น 2 ปีบ้าง 3 ปี ก็มีลูกคนหลังๆตามมา ลูกคนสุดท้ายเป็นผู้ชายเกิด ปีมะแม พ.ศ. 2486 มีอายุห่างจากพี่ชายคนโตถึง 22 ปี

เมื่อเริ่มสร้างฐานะใหม่ๆมีความลำบากมากเพราะเดียวกับแม่เพิ่งมาจากจีนและไม่มีเงินทุนติดตัวมามากนัก ญาติฝ่ายแม่แนะนำให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกผักขาย ที่ดินนี้อยู่ห่างจากตลาดประมาณ 1-2 กิโลเมตร เมื่อมีผลผลิตก็สามารถนำมาขายที่ตลาดได้ เดิมกับแม่ตกลงขอเช่าที่และเริ่มอาชีพทำสวนผักผักที่ปลูก ได้แก่ กระบี่ ถั่วถั้วเตา ผักบุ้งจีน แดงกวา ต้นหอม ผักชี หัวหอม ปลูกสลับกันไป เมื่อถูกๆใดพอที่จะช่วยหาผักไปขายที่ตลาดได้ เดิและแม่จะให้ช่วยเก็บผักแล้วนำไปขาย ในคอนแรกเดิจะพาถูกชายคนโตไปตลาดและสอนวิธีการขายให้ ต่อมาเมื่อถูกชายคนโตสามารถขายเองได้ เดิให้พาน้องๆช่วยกันหาผักไปขายวันหนึ่งๆประมาณ 2-3 หาบ ขายผักหมดเมื่อไรก็กลับบ้านได้ซึ่งในแต่ละวันจะให้เวลาขายไม่เกินเที่ยงวันก็หมด ทุกวันในตอนเช้าจะต้องหาผักไปขาย ต่อมาเดิซื้อจักรยาน 1 คันสำหรับไปทำธุระและส่งผักขาย

ถูกๆของเดิไม่มีใครได้เรียนหนังสือ ยกเว้นถูกชายคนเล็กที่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนไทยเพราะที่ชายคนโตส่งให้เรียนถึงชั้นป. 4 ปัจจุบันถูกชายคนนี้เปิดร้านขายอาหารอยู่ที่มีนบุรี การสื่อสารภายในครอบครัวใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วเป็นส่วนมาก จะใช้ภาษาไทยก็ต่อเมื่อออกไปทำธุระนอกบ้านและต้องติดต่อกับคนไทย

พี่ชายคนที่ 2 ของฮก หลังจากแต่งงานได้สักพักก็ซื้อที่ดิน 7 ไร่ สร้างบ้านอยู่ใกล้ๆ กับพี่ชายคนโต พี่ชายคนที่ 3 ออกจากบ้านตอนอายุ 20 ปีพร้อมภรรยา หลังจากนั้นไม่นานก็พากลับเข้ามาอยู่ในบ้านใหญ่ ต่อมาก็กับเงินได้จำนวนหนึ่งก็ซื้อที่ดินทำสวนผักและแยกครอบครัวออกมา ปัจจุบันยังคงทำ

สวนผักอยู่ที่พนัสนิคม ส่วนลูกสาวของเตี้ยเมื่อต่างมีครอบครัวก็ไปอยู่กับสามีไม่ได้กลับมาอยู่กับบ้านใหญ่อีก แต่จะมาเยี่ยมเตี้ยและแม่บ้างเป็นครั้งคราว

ที่ดินทั้งหมดของแต่ละครอบครัวนั้นเป็นที่ดินที่ลูกๆ หามาได้เอง ไม่ใช่เป็นทรัพย์สินมรดกจากเตี้ยและแม่ เนื่องจากเตี้ยและแม่มีลูกมากรายได้ที่มาจากการเกษตรถูกนำมาใช้จ่ายหมุนเวียนภายในครอบครัวฉะนั้นจึงไม่มีเงินเหลือพอที่จะซื้อที่ดินเป็นของตนเองได้ แต่ด้วยความขยันและอดทนของลูกๆ โดยเฉพาะลูกชายจึงสามารถสร้างฐานะให้ครอบครัวของแต่ละคนได้ในระดับที่ตีระดับหนึ่ง เมื่อลูกๆ มีครอบครัวหมดทุกคนแล้ว เตี้ยและแม่มีอายุมากขึ้นจึงไม่ได้ทำงานอีก

เมื่อสอบถามเรื่องที่เตี้ยและแม่คิดจะกลับไปอยู่ประเทศจีนหรือไม่ สกบอกว่าช่วงแรกที่พ่อแม่ของเขาตัดสินใจเดินทางมาประเทศไทยนั้นคิดแต่เรื่องทำมาหากิน ลูกๆ ทุกคนเกิดที่ประเทศไทย ใช้สัญชาติไทยเป็นคนไทยตามกฎหมาย การทำมาหากินที่ประเทศไทยก็ดีกว่าในประเทศจีนนอกจากนี้แม่ยังมีญาติพี่น้องหลายคนมาตั้งรกรากอยู่ที่ชลบุรี ทำให้รู้สึกว่าการครอบครัวตนเองไม่ได้อยู่ตามลำพังในประเทศไทย เตี้ยและแม่จึงไม่คิดจะกลับไปอยู่ประเทศจีนอีก ในช่วงสุดท้ายของชีวิตของท่านทั้งสองจึงพากันไปเที่ยวตามบ้านลูกๆ พักผ่อนอยู่บ้านนั้นบ้าง บ้านนี้บ้างจนกระทั่งสิ้นอายุขัย

สกเกิดที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2479 ปีชวด เมื่อเล็กไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ เพราะฐานะทางบ้านยากจนมาก ชีวิตในวัยเด็กช่วยเตี้ยและแม่ทำสวนและนำผักไปขายที่ตลาดทุกวัน เมื่ออายุย่าง 18 ปีเริ่มออกจากบ้าน ไปฝึกอาชีพ ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่ได้กลับมาอยู่กับเตี้ยและแม่อีก

ชีวิตครอบครัวของสกเริ่มดีขึ้นเมื่ออายุ 30 ปี (พ.ศ. 2509) สกรู้จักกับภรรยาที่มีผู้ใหญ่แนะนำให้รู้จักกันแบบที่เรียกว่า “คู่ตัว” เมื่อทั้งสองฝ่ายต่างพอใจซึ่งกันและกัน ในปีต่อมา (พ.ศ. 2510) จึงแต่งงานกันตามแบบประเพณีจีนที่จังหวัดนครปฐม ครอบครัวนี้มีลูกสามคนถูกทุกคนจะมีชื่อเล่นเป็นภาษาจีน เมื่อลูกสาวคนโตเกิดสกอาศัยอยู่บ้านเช่าที่นครปฐม บ้านหลังนี้อยู่ใกล้ๆ สระบัว สกจึงตั้งชื่อลูกสาวว่า “หน้าฮวย” แปลว่า สระบัว ต่อมาลูกคนที่สองเป็นผู้ชายจึงตั้งชื่อจีนที่มีความหมายว่าลาภไหลมณฑมา ส่วนลูกคนที่สามเป็นผู้ชายตั้งชื่อให้สอดคล้องกับพี่ชายซึ่งมีความหมายว่ามีทรัพย์สินเหลือกินเหลือใช้

ลูกสาวคนโตสกไม่ได้เลี้ยงเอง อาอีและอาม่า (เป็นน้องสาวและแม่ของสก) ขอลไปเลี้ยงตั้งแต่เด็ก ลูกสาวคนนี้จะเข้าใจภาษาจีนได้ดีกว่าลูกชายสองคนเพราะบ้านที่ขอลไปเลี้ยงใช้ภาษาจีนสื่อสารกัน ถึงแม้ว่าอาอีและอาม่าจะขอลไปเลี้ยงแต่สกและภรรยาดีไปหมั่นไปหาลูกเสมอๆ สกเล่าให้ฟังด้วยความเศร้าใจว่า เมื่อลูกสาวเรียนชั้นม. 1 แอบไปเสพยาเสพติด (คอกาว) เขาคงใจและรู้สึกเสียใจมาก ทันทีที่ทราบข่าวว่าลูกสาวติดชาก็รีบพาตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎ หมอบอกว่าลูกสาวของเขาติด

“คู่ตัว” เป็นวิธีการเลือกคู่ครองอย่างหนึ่งที่ผู้ใหญ่จะเป็นผู้นัดแนะให้ฝ่ายหญิงและฝ่ายชายซึ่งไม่เคยรู้จักกันได้มาพบกัน ถ้าทั้งสองฝ่ายพอใจซึ่งกันและกัน ผู้ใหญ่จะทำพิธีแต่งงานให้

ชามากทำให้ประสาทบางส่วนถูกทำลายไปแต่มีโอกาสรักษาให้หายได้หากปฏิบัติตามที่หมอแนะนำ
 ถูกสาวคนนี้เป็นคนดีดีมากไม่ชอบทานยาแอบเอาซาทั้งและบางครั้งก็ขังแอบไปคุมกาวอยู่ สกต้องพา
 ไปรักษาอยู่หลายครั้งจนอาการดีขึ้นแต่ไม่หายเป็นปกติเพราะประสาทบางส่วนถูกทำลายโดยถาวร ทำ
 ให้บางครั้งมีอาการคุ้มคึดคุ้มร้าย คาซวาง อาละวาด แต่ก็ใช้ชีวิตเหมือนคนปกติได้ ปัจจุบันถูกสาวคนนี้
 อยู่กับสามีอาชีพช่างไฟฟ้าที่กรุงเทพฯ และมีลูกสาวหนึ่งคน

ถูกชายคนโตเรียนหนังสือไม่จบชั้นม.6 เพราะไม่รักเรียน สกให้ถูกไปทำงานกับโรงงานของ
 ญาติ ทำอยู่สักพักหนึ่งก็ชอบกับสาวโรงงานจึงพากลับมาอยู่บ้านและช่วยที่บ้านขายอาหารจนมีลูกสาว
 1 คน จึงย้ายออกไปเช่าบ้านอยู่ใกล้ๆ โรงงานทอผ้า ตอนกลางวันทั้งสองคนจะไปขายอาหารที่โรง
 อาหารของโรงงาน ในช่วงบ่ายจะออกมาตรียมของขายระหมีเกี่ยวข้างๆ โรงงาน เพราะโรงงานนี้จะมี
 คนงานเข้ามาเป็นกะอยู่ตลอดเวลา ทั้งสองค้าขายจนมีเงินพอที่จะซื้อรถยนต์ได้หนึ่งคัน ฝ่ายหญิงก็
 เริ่มแสดงอำนาจทุกจาไม่ติดกับสามีและไล่สามีออกไปจากบ้านเช่า ฝ่ายสามีซึ่งเป็นลูกสกจึงกลับมาอยู่ที่
 บ้าน แต่ไม่นานนักฝ่ายหญิงก็เลิกขายของที่โรงงานและขอลกลับมาคืนคึดกับลูกสกอีก สกไม่ได้ว่ากล่าว
 อะไรเมื่อฝ่ายหญิงย้ายกลับเข้ามาอยู่ที่บ้านอีกเพราะสงสารหลาน แต่ถูกชายสกไม่คิดที่จะคืนคึดกับ
 ภรรยาอีก ต่อมาถูกสะใภ้เห็นว่าตัวเองอยู่บ้านพ่อแม่สามีเฉยๆ ไม่ได้ทำอาชีพอะไรหากจะออกจาก
 บ้านนี้ไปค้าขายก็ไม่มียุทธพอและตัวเองก็ยัง ไม่อยาก ไปเพราะมีความหวังว่าสามีจะกลับมาคืนคึดอีก จึง
 ขอที่ว่างหน้าร้านขายข้าวมันไก่ซึ่งก็ขายดีมาก ตลอดเวลาที่ขายของหน้าร้านถูกสะใภ้คนนี้อาศัยอยู่ที่
 บ้านของสก แต่ไม่เคยช่วยออกค่าใช้จ่ายในบ้านเลย จ้าร้ายบางครั้งยังด่าว่าแม่สามีอีก ภายหลังถูก
 ชายสกทนไม่ได้จึงบอกให้ผู้หญิงย้ายออกไปอยู่ข้างนอกและเลิกกันโดยเด็ดขาด ผู้หญิงจึงยอมออกไป
 และพาลูกสาวซึ่งเป็นหลานสกออกไปอยู่กับคนด้วย หลานสกเป็นเด็กที่ไม่ค่อยผูกพันกับอางอาม่า
 เท่าไหนัก และเท่าที่สังเกตเห็นเป็นเด็กที่ค่อนข้างก้าวร้าวไม่ค่อยมีสัมมาคาราวะ ชอบเรียกร้องความ
 สนใจจากพ่อ ถึงหน้านี้อาจเนื่องมาจากครอบครัวแตกแยกทำให้เด็กขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและรู้สึก
 ว่าตนเองขาดความอบอุ่นในบางครั้ง

ถูกชายคนเล็กของสก จบการศึกษาระดับปวส.ที่เทคนิคสถาน (ท่าพระ) สาขาไฟฟ้า เมื่อจบการ
 ศึกษาไปเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนอยู่ไม่กี่ปีก็ลาออกมาเข้าหุ้นกับเพื่อนทำธุรกิจเดินสายไฟและรับคิด
 ตั้งเครื่องปรับอากาศ ซึ่งสกเป็นคนออกเงินลงทุนให้ส่วนหนึ่ง สกภูมิใจถูกชายคนนี้มากที่สุดเพราะมี
 อาชีพเป็นหลักเป็นฐาน ถูกชายคนนี้เพิ่งแต่งงานเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ที่ผ่านมา หลังการ
 แต่งงานได้ย้ายเข้าไปอยู่บ้านหลังใหม่ ซึ่งซื้อไว้เป็นเรือนหอของถูกชาย

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

ก่อนที่สกจะออกจากบ้านมาต่อสู่วิถีชีวิตด้วยตัวเองนั้น เขาอาศัยอยู่กับเตี้ยและแม่ซึ่งมีอาชีพทำสวนผัก ทุกวันตัวเขาและพี่น้องที่เป็นผู้ชายต้องช่วยกันหามผักไปขายที่ตลาดหน้าสถานี ในระยะแรกๆ เดินหามผักไปขายที่ตลาด ต่อมาเมื่อซื้อรถจักรยาน 1 คันสำหรับนำผักไปขายที่ตลาดและไปทำธุระที่ต่างๆ สกเล่าว่า เมื่ออายุย่าง 18 ปี ก็ออกจากบ้านเตี้ยและแม่มาเป็นลูกจ้างฝึกหัดคหิโนสำหรับทำครกทำไม้หิน ป้ายรวงजू ที่อ่างศิลา เพราะมีญาติทำอาชีพนี้อยู่ที่อ่างศิลา เริ่มแรกที่หัดคหิโนด้แก่ให้เงินเดือน ๑๓๕ บาท อยู่กินนอนกับเจ้าแม่เสร็จสรรพ ที่บ้านเจ้าแม่มีลูกจ้างสี่คน ทั้งสี่คนเป็นลูกคนจีนที่รู้จักกับเจ้าแม่แล้วฝากให้มาฝึกทำงานกับเจ้าแม่ไม่มีลูกจ้างที่เป็นคนไทยเลย ดังนั้นเมื่อพูดคุยกับเจ้าแม่หรือลูกจ้างภายในร้านจึงใช้ภาษาจีน (แต้จิ๋ว) ทั้งหมด สกใช้เวลาหัดประมาณ 4 เดือนก็เริ่มชำนาญ เจ้าแม่จึงเลื่อนให้เป็นช่างคหิโน ได้เงินเดือน๑๓๕ บาท

สกอยู่กับเจ้าแม่คนนี้อยู่ประมาณ 3 ปี ก็โดนเกณฑ์ทหาร จึงต้องเข้าไปประจำการอยู่ที่จังหวัดนะะเร็งเทร่า สี่เดือนแรกที่เข้าไปเป็นทหารสกบอกว่าฝึกหนักมาก หลังจากนั้นผู้บังคับบัญชาจะแยกให้ไปประจำการหน่วยต่างๆ ใครที่มีฝีมือทางช่างจะถูกให้ไปประจำอยู่หน่วยช่าง ซึ่งจะสบายกว่าพลทหารทั่วๆ ไปที่ไม่มีความสามารถทางวิชาชีพเฉพาะ โชคดีที่สกมีฝีมือทางช่างไม้บ้างจึงขอย้ายไปทำงานเกี่ยวกับช่างไม้

สกได้เรียนเขียนอ่านภาษาไทยที่ค่ายทหารนี้เพราะใครที่ไม่รู้หนังสือไทย ทหารจะจัดครูสอนหนังสือให้ สกจึงสามารถอ่านภาษาไทยได้ แต่สำหรับการเขียนแล้วก็พอเขียนได้บางตัวเท่านั้น ชีวิตวัยเด็กจนถึงมีครอบครัวในระยะแรกจะพูดภาษาจีน (แต้จิ๋ว) มากกว่า แต่ต่อมาสังคมรอบตัวจะอยู่กับคนไทย ด้วยเหตุนี้สกจึงพูดภาษาไทยได้คล่องแต่ดำเนินการออกเสียงไม่ชัดเจน

สกเป็นทหารอยู่ประมาณ 3 ปีก็ปลดประจำการ คิดจะกลับมทำงานเป็นช่างคหิโนกับเจ้าแม่คนเดิม ตอนนั้นทราบข่าวว่าเจ้าแม่ย้ายมาเปิดร้านที่ตลาดน้อยใกล้วงเวียนโอเคียนกรุงเทพฯ จึงตามมาทำงานกับเจ้าแม่ที่กรุงเทพฯ ทำอยู่ได้ 3-4 ปี ก็ย้ายอีก เพราะเจ้าแม่มาเปิดสาขาที่อำเภอเมือง นครปฐม ให้น้องชายเจ้าแม่มาดูแลและส่งสกมาอยู่ที่นครปฐมให้มาช่วยงานที่ร้านนี้ สกเล่าว่าเป็นช่างคหิโนอยู่ที่นครปฐม 10 ปีเต็ม และมีครอบครัวที่นี่

สกแต่งงานเมื่ออายุ 30 ปี ภรรยาเป็นคนแซ่ถึ้ม อยู่ที่จังหวัดนครปฐม หลังจากแต่งงานแล้ว สกคิดที่จะขยับขยายสร้างฐานะให้ครอบครัวและอยากเป็นเจ้าแม่บ้างจึงปรึกษากับญาติและเพื่อนๆ เพื่อว่าจะมีทางช่วยเหลือกัน ญาติฝ่ายภรรยาแนะนำให้มีแผงห้องแถวที่อ้อมใหญ่เพื่อค้าขายซึ่งตอนแรกก็ยังไม่รู้ว่าอะไรแต่มาคิดไว้ก่อน สกเห็นว่าทำนองนี้น่าจะขายข้าวสารเพราะมีเพื่อนขายข้าวสารอยู่สามารถปรึกษาแนะนำได้ แต่ญาติที่พามาแนะนำว่าขายอาหารดีกว่าเพราะละแวกนี้มีโรงงานหลายโรงแต่ยังไม่มีร้านขายอาหาร สกเห็นคิดด้วยจึงตัดสินใจขายอาหาร เมื่อกลับไปร้าน

ตีหิน สกจึงขอลาออกแต่ยังอยู่บ้านเช่าที่นครปฐม ก่อนที่จะย้ายมาอยู่หอใหญ่สกไปหัดทำหามูแคงกับเพื่อนที่ขายอาหารอยู่ที่นครปฐมและเรียนรู้การทำอาหารทุกอย่าง เมื่อได้รับความรู้และฝึกทำงานชำนาญแล้วสกนำเงินไต่ของให้เพื่อน 500 บาทเป็นสินน้ำใจเพราะเพื่อนไม่ยอมรับค่าจ้างสอน

ปีพ.ศ. 2513 สกและครอบครัวย้ายมาอยู่ที่หอใหญ่ทั้งหมดและเปิดร้านขายอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิดรวมทั้งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ที่ร้านยังมีตู้เพลงไว้บริการลูกค้าให้เลือกเพลงฟังได้ตามสะดวก เมื่อแรกเปิดร้านเงินลงทุนบางส่วนขีมาจกญาติฝ่ายภรรยา หลังจกเปิดร้านแล้วกิจการดีมากไม่ถึงสองปีก็สามารถนำเงินไปใช้หนี้ได้หมด สกจำได้ว่าเมื่อแรกเปิดร้านขายข้าวผัดจานละ 2 บาท น้ำอัดลมขวดละ 1 บาท น้ำแข็งเป่าแก้วละ 1 สตึง หลังเวลาเลิกงานจะมีลูกค้าที่ชอบดื่มเหล้าเบียร์มานั่งที่ร้านนี้ ลูกค้าบอกว่าอาหารที่ร้านนี้ร่อยบริการดีและมีเพลงให้เลือกฟังได้เอง แม้ว่าในละแวกเดียวกันจะมีร้านขายอาหารอีกร้านหนึ่งแต่เป็นร้านที่เล็กกว่า ลูกค้าจึงมานั่งที่ร้านนี้มากกว่า สกเล่าว่ารายได้ปกติเฉลี่ยต่อวัน ประมาณ 2,500-3,000 บาท ถ้าเป็นหน้าเทศกาลรายได้จะสูงถึง 4,500 - 5,000 บาทต่อวัน ที่ร้านจะมีลูกจ้างช่วยงาน 2 คน

เวลาผ่านไปประมาณ 10 ปี สกมีเงินเก็บจำนวนหนึ่งคิดจะนำไปลงทุนธุรกิจอย่างอื่น เพื่อนๆที่มานั่งรับประทานอาหารที่ร้านคุยกันว่าระยะนี้ผู้คนมักจะทำเหมือนแรมกันที่ภาคใต้ สกสนใจเพื่อนๆ จึงพาสกมาดูวิธีการทำเหมือนแรมที่จังหวัดพังงา สกเล่าว่าการทำเหมือนแรมที่ไปเห็นมานั้นต้องออกไปร่อนแรมในทะเล แรมที่ได้มีขนาดเล็กมากน้ำหนักเบาแต่ราคาแพงนำไปใช้ในงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ทราบถึงลักษณะแรมและวิธีการขายว่าขายให้ใครขายอย่างไร เมื่อกลับมาถึงบ้านสกยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะทำเหมือนแรมหรือไม่ หากตกลงว่าทำก็ต้องร่วมลงทุนกับเพื่อน เสนอว่ามีญาติเชิญไปงานเลี้ยงที่ชลบุรี สกได้ไปพบญาติพี่น้องและเล่าให้ฟังว่าจะลงทุนทำแรม ญาติไม่เห็นด้วยและเสนอว่ามีคนจะขายที่ดินสนใจซื้อหรือไม่ สกไม่สนใจเพราะไม่รู้ว่าจะซื้อไปทำอะไรและตัวเองก็ยังไม่อยากเลิกขายอาหาร ที่ขายสกคนที่ถามบอกว่าให้ซื้อไว้และจ้างคนงานปลูกอ้อย ตัวเขาจะคอยดูแลให้ ส่วนสกก็ไม่ต้องเลิกขายอาหารและสามารถมาดูแลทางนี้ได้เป็นครั้งคราวไม่ต้องมาอยู่ประจำ สกเห็นว่าลงทุนปลูกอ้อยน่าจะเสี่ยงน้อยกว่าการทำแรมเพราะหากขาดทุนก็ยังเหลือที่ดินไว้แต่หากทำแรมขาดทุนจะไม่เหลืออะไรเลย เมื่อเปรียบเทียบกับผลได้ผลเสียแล้วจึงตัดสินใจซื้อที่ดินที่ชลบุรีเมื่อพ.ศ. 2523 ประมาณ 100 กว่าไร่ ราคาไร่ละ 2,000 บาท ในปีแรกยังไม่ได้ปลูกอ้อยแต่ปลูกขมิ้นก่อน เนื่องจากที่ดินแตงน้ำจึงไม่ค่อยได้ผลผลิต ฉะนั้นในปีแรกจึงขาดทุน ปีต่อมาเปลี่ยนมาปลูกขมิ้นดำปะหลังซึ่งหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วได้กำไรนิดหน่อย

ในช่วงปีพ.ศ. 2524 - 2525 ราคาอ้อยดีมาก สกและพี่ชายเห็นว่าควรเปลี่ยนมาปลูกอ้อยจึงจ้างคนงานปลูกอ้อยโดยให้พี่ชายช่วยดูแลให้อีกที ส่วนตัวสกก็ไปๆ มาๆ ระหว่างบ้านที่เป็นร้านอาหารและไร่อ้อย

เมื่ออ้อยได้ขนาดจะถูกตัดป้อนส่งโรงงานน้ำตาลโดยผ่านโควด้าอ้อย ขณะนั้นราคารับซื้ออ้อย ดันละ 500 บาท หนึ่งไร่จะได้อ้อยประมาณ 10 ตัน เมื่คนเสร็จแล้วอ้อย 100 กว่าไร่ ก็จะได้เงินประมาณ 500,000 กว่าบาท(ยังไม่หักค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย ค่าน้ำ ฯลฯ) หลังจากตัดอ้อยส่งโรงงานเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่า โควด้าอ้อยเบือจะไม่ยอมจ่ายเงินให้และหนีไปทำให้สหชาตทุนอย่างมาก สกต้องยืมเงินพ่อตา มาจ่ายเป็นค่าแรงคนงานถึง 100,000 กว่าบาท โชคดีที่ยังขายอาหารอยู่และร้านอาหารนั้นก็ยังทำกำไรให้ เรือๆ สกบอกว่าต้องกลับมาตั้งคืนทำงานใช้หนี้ใหม่ให้หมดโดยเร็ว ดังนั้นจึงตั้งวงแชร์ขึ้นและเป็ย แชร์มาใช้หนี้พ่อตาจนหมด ส่วนที่ดิน100 กว่าไร่นั้น หลังจากปลูกอ้อยขาดทุนแล้วที่น้องก็มาขอซื้อ ไปบางส่วน แบ่งขายให้คนอื่นบ้าง ปัจจุบันเหลือที่ดินราว 40 ไร่เศษ สกให้คนอื่นเช่าทำไร่อ้อยคิดค่าเช่าเพียง 200 บาท/ไร่/ปี

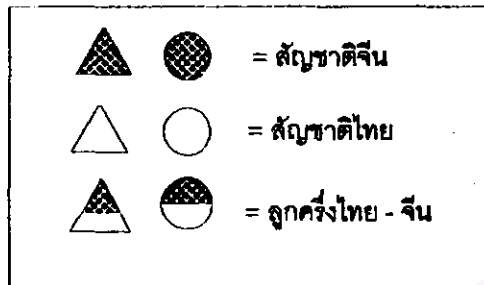
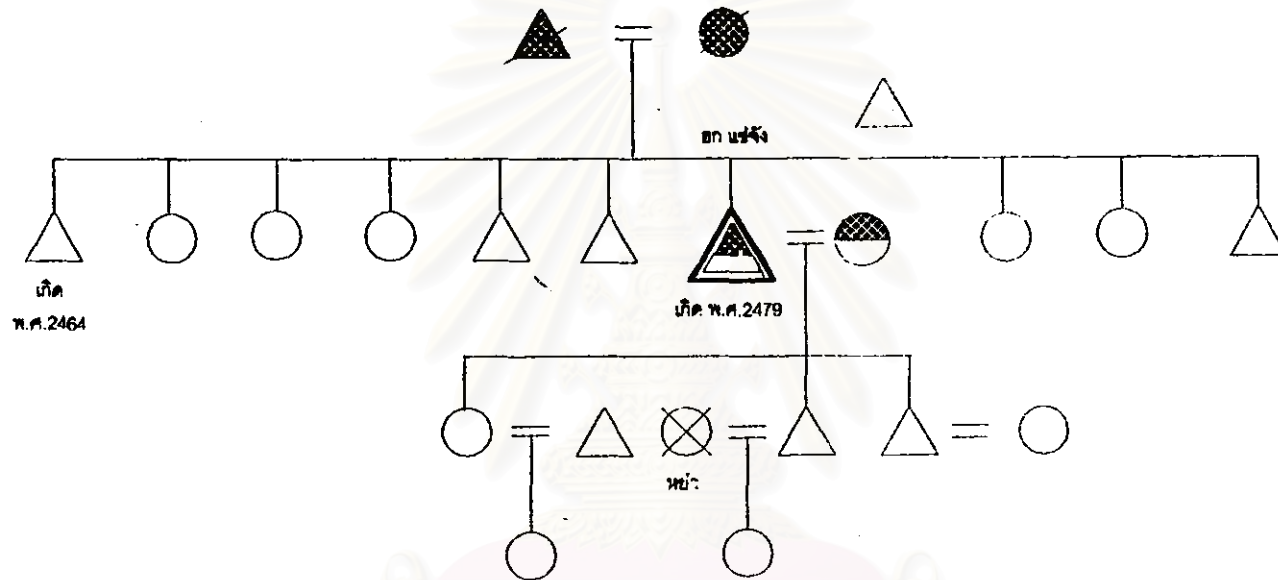
ส่วนเพื่อนที่ไปลงทุนทำแรว่นั้น สกทราบภายหลังว่าขาดทุนกันหมด เขาารู้สึกว่าตนเองโชคดีกว่า เพื่อนๆ เพราะถึงแม้ว่าจะปลูกอ้อยขาดทุนแต่ก็ยังมียี่ดินเหลืออยู่ แต่เพื่อนที่ไปลงทุนทำแรว่กลับ ขาดทุนหมด ไม่เหลืออะไรเลย บางคนต้องกลับมาตั้งคืนหาเงินใหม่

ทุกวันนี้ร้านอาหารของสกยังเปิดบริการอยู่แต่ช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาสกปล่อยให้ถูกและภรรยา คำนินกิจการเองเพราะเริ่มอายุมากและมีโรคประจำตัวจึงไม่ค่อยได้ช่วยที่ร้านมากนัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* โควด้าอ้อย คือคนเรียกขานหน้า ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างโรงงานน้ำตาลและผู้ปลูกอ้อย เมื่อชาวไร่อ้อยนำ อ้อยไปส่งโรงงานจะต้องไปส่งให้โควด้าอ้อย จะส่งเข้าโรงงานโดยตรงไม่ได้ เพราะทางโรงงานจะมีข้อตกลงพิเศษ กับโควด้าอ้อยไว้ก่อนแล้ว

2. ครอบครัวของฮก แซ่จ้ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ครอบครัวที่ 3 ครอบครัวของเฮง แม่ตั้ง

ประวัติครอบครัว

เตี๋ยของเฮงเป็นชาวนาพูดภาษาจีนแคะมาจากหมู่บ้านโหว่งเกโ้ว เมืองเกี๋ยกไซ มณฑลกว๋างตุ้งอพยพมาอยู่เมืองไทยเมื่ออายุ 22 ปี ครั้งแรกที่มาถึงประเทศไทยเตี๋ยมาอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากมีญาติแซ่เคี๋ยด้วยกันมาอยู่ที่นั่นก่อนแล้ว เตี๋ยอยากมาอยู่เมืองไทยเพราะญาติของเตี๋ยบอกว่าที่นี่มีความอุดมสมบูรณ์ มีทุ่งทำมาหากินได้ และมีคนจีนมาอยู่ที่เมืองไทยมาก เตี๋ยจึงเดินทางมาเมืองไทยและมาอาศัยอยู่กับญาติที่สามพราน เตี๋ยเล่าให้เฮงฟังว่าญาติของเตี๋ยแนะนำเรื่องการค้าขายเล็กน้อยแต่ไม่ได้ช่วยอะไรมากนัก สามพรานเป็นอำเภอที่อยู่ติดกับแม่ทำจีน มีคลองเล็กๆแยกเข้าไปตามเรือสวนไร่นา ในอดีตการสัญจรนิยมใช้เส้นทางน้ำ เตี๋ยเริ่มอาชีพด้วยการพายเรือแลกข้าว (หมายถึงรับซื้อข้าวเปลือกโดยแลกกับสินค้าที่มีอยู่ในเรือ)และค้าขายทางเรือเล็กน้อย เท่าที่มีทุนคิดตัวมาด้วย

เมื่ออายุได้ 23 ปี เตี๋ยแต่งงานกับสาวไทยเชื้อสายจีน(แซ่ฮุ้น)เป็นชาวสวน บ้านอยู่ตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน เมื่อแต่งงานแล้วเตี๋ยและแม่มาอยู่บ้านเช่าใกล้อำเภอ ต่อมามีการสร้างตลาดที่เป็นศูนย์กลางการค้าบนบกขึ้นชื่อว่าตลาดสามพราน พวกที่พายเรือขายของก็มาขานแผงในตลาดและเปลี่ยนมาขายของที่ตลาดแทนเพราะสะดวกกว่าและมีผู้คนมาจับจ่ายซื้อของที่ตลาดทุกวัน เตี๋ยก็เปลี่ยนมาขายของแห่งที่ตลาดด้วย

เตี๋ยมีลูกทั้งหมด 4 คน ทุกคนเกิดที่สามพราน เฮงเป็นลูกชายคนโต เตี๋ยเป็นคนจีนที่มีความผูกพันกับญาติที่ประเทศจีนมากและสำนึกในความเป็นจีนของตนเองอยู่เสมอ ตามธรรมเนียมของครอบครัวจีนอยากให้ลูกที่เกิดมาคนแรกเป็นผู้ชายเพราะจะได้เป็นผู้สืบสกุลต่อไป คนจีนนิยมการมีลูกชายมากกว่าลูกสาว ดังนั้นเมื่อลูกคนแรกเป็นชายเตี๋ยจึงดีใจมาก เตี๋ยให้เฮงใช้สัญชาติจีนและตั้งใจว่าจะส่งลูกชายไปเรียนหนังสือที่ประเทศจีน

หลังจากที่เตี๋ยเดินทางมาประเทศไทยแล้ว เตี๋ยยังติดต่อกับอาม่าและพี่ชายที่ประเทศจีนอยู่เสมอ เตี๋ยมีพี่น้องสองคน ส่วนอากงซึ่งเป็นพ่อของเตี๋ยเสียชีวิตตั้งแต่เมื่อใดนั้น เฮงไม่ทราบและเตี๋ยไม่ได้เล่าให้ฟัง พี่ชายของเตี๋ยที่เมืองจีนมีลูก 5 คนเป็นผู้ชาย 4 คนแรกและคนสุดท้ายเป็นผู้หญิง เฮงเป็นหลานคนที่สองของอาม่า เมื่อเฮงอายุได้ 8 ปีเตี๋ยส่งเขาไปอยู่กับอาม่าและอาม่าเพื่อไปเรียนหนังสือจีนที่เมืองบ้านเกิด โดยส่งเงินจำนวนหนึ่งสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของเฮงและให้อาม่า (หมายถึง พี่ชายและแม่ของเตี๋ย) ใช้เป็นระยะ เครื่องญาติที่จีนเป็นเครือญาติกลุ่มใหญ่นับญาติแบบตระกูลแซ่ คนแซ่เคี๋ยกันจะอยู่รวมในหมู่บ้านเคี๋ยกันมาหลายชั่วอายุคนแล้ว เฮงเรียนหนังสือที่โรงเรียนหตุคฮั่วตั้งฮักเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยม เขาไม่ได้ไปเรียนหนังสือทุกปีกล่าวคือ ปีใดที่ไม่มีค่าเล่าเรียนก็

ต้องหยุดเรียนออกมาช่วยทำนาหาเงินเป็นค่าเล่าเรียนก่อน ได้ค่าเล่าเรียนแล้วจึงกลับไปเรียนต่อจากชั้นที่หยุดไว้ เขาเรียนๆหยุดๆอยู่เช่นนี้หลายปี รวมเวลาที่ได้เรียนหนังสือจริงๆเพียง 6 ปี จนกระทั่งเขาอายุได้ 22 ปี เต็มส่งจดหมายเรียกให้กลับมาประเทศไทย เขาจึงเดินทางกลับมา ภายหลังจากเมื่อเดินทางกลับถึงประเทศไทยแล้วเขาส่งเงินกลับไปให้อาม่าที่เมืองจีนทุกปี จนกระทั่งเงินเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ เขาจึงเลิกส่งเงินไปให้

น้องๆของเฮงเข้าเรียนหนังสือในโรงเรียนไทยสามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ทุกคน เมื่อเฮงเดินทางกลับมา เตี่ยให้ช่วยขายของที่ตลาด ไม่ยอมให้ถูกออกไปทำงานนอกบ้านหรือไปเป็นครูสอนหนังสือ เมื่อน้องๆของเขาเรียนจบก็มาช่วยเตี่ยและแม่ขายของที่ตลาดเพราะเตี่ยเห็นว่าการขายของที่ตลาดได้เงินเร็วกว่าไรดีและค้าขายได้ทุกวัน รายได้ที่ได้ก็ได้รับเพียงพอต่อการเลี้ยงดูสมาชิกทุกคนในบ้าน เตี่ยจึงไม่อนุญาตให้ใครแยกออกไปทำงานนอกบ้าน

เมื่อมาถึงเวลานี้ พี่ชายของเขาซึ่งเป็นลูกชายคนโตทำหน้าที่เลี้ยงดูอาม่าตามธรรมเนียมจีนอยู่ที่ประเทศจีน เตี่ยแต่งงานกับผู้หญิงไทยเชื้อสายจีนมีครอบครัวอยู่ที่ประเทศไทย เตี่ยไม่เคยบอกว่าจะกลับไปอยู่ประเทศจีนหรือไม่ แต่เตี่ยก็ไม่เคยกลับไปหาอาม่าที่ประเทศจีนเลยตั้งแต่เดินทางจากมา เฮงจึงคิดว่านิสัยของเขาไม่มีความคิดที่จะกลับไปอยู่ประเทศจีนอีก ส่วนตัวเฮงเองก็บอกว่า เขาไม่คิดจะไปอยู่ประเทศจีนเช่นเดียวกัน เนื่องจากพ่อแม่และน้องของเขาอยู่ที่ประเทศไทย เขาเป็นลูกชายคนโตต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูพ่อแม่ ชีวิตของเขาคุ้นเคยกับที่ประเทศไทยมากกว่า แม้ว่าเฮงจะเคยไปอยู่ประเทศจีนระยะหนึ่งเพื่อเรียนหนังสือ แต่ก็ไม่มีความผูกพันถึงขนาดที่จะอยากกลับไปอยู่ที่จีน ยิ่งเมื่อทราบว่ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ในปี พ.ศ. 2492 เขาก็ยังไม่อยากกลับไปอยู่ประเทศจีนอีก

เฮงในวัยหนุ่มเป็นคนชอบเที่ยว รักอิสระ และตั้งใจว่าจะแต่งงานตอนอายุ 35 ปี เมื่อเขาอายุ 30 ปี เตี่ยเห็นว่ามียาอายุมากแล้วและสมควรมีครอบครัวเสียที จึงให้ญาติๆช่วยมองหาคนที่จะมาเป็นสะใภ้ให้ ญาติผู้ใหญ่พาเฮงไปแนะนำให้รู้จักผู้หญิงคนหนึ่ง(แซ่ตู่)เป็นคนบางเลนและได้รู้ชื่อผู้หญิงคนนี้เป็นภรรยาของเขา ครอบครัวของเฮงอยู่รวมในครอบครัวใหญ่ น้องๆของเฮงไม่มีใครแต่งงานจึงไม่มีใครแยกออกไปอยู่ที่อื่น ค่อมานสงมีลูก 5 คนครอบครัวของเขาก็ไม่ได้ย้ายออกไปเพราะเตี่ยต้องการให้อยู่รวมกัน เมื่อเตี่ยอยู่ในวัยชราเฮงเป็นผู้ดูแลครอบครัวและพี่น้องทั้งหมด ปัจจุบันนี้น้องชายของเขา บวชพระมา 3 ปีแล้วและยังไม่คิดที่จะสึก ส่วนน้องสาวอยู่กับเฮง ลูกๆของเขาแต่งงานแล้วทุกคน

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

เซงเริ่มทำงานอย่างจริงจังหลังจากที่เขาเดินทางกลับจากประเทศจีนเมื่ออายุ 22 ปี ก่อนหน้านั้น เขาอยู่ที่จีน ได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมจีนอย่างแท้จริง เขาต้องช่วยอาว์มาและอาเป๊ะทำนาแต่เขาก็ไม่รู้สึกลำบากเท่าใดนักเพราะไม่เคยอด แต่ก็ไม่ได้เรียกว่ามีความเป็นอยู่ที่ดี การดำเนินชีวิตที่จีนเป็นแบบพออยู่พอกิน เมื่อเขากลับมาประเทศไทยเพราะเดี่ยเรียกให้กลับมาจากต้องช่วยเหลือและแม่ค้าขาย ความรู้ทางการค้าและวิธีการค้าขายเป็นสิ่งที่เขาและน้องได้รับมาจากเดี่ย ครอบครัวนี้มีอาชีพเพียงอย่างเดียวคือขายของที่ตลาด (ขายอาหารแห้งและเครื่องประกอบอาหารต่างๆ)

หลังจากที่เซงแต่งงานมีครอบครัว เดี่ยยังค้าขายอยู่แต่ก็ปล่อยให้เขาดูแลมากขึ้น เซงมีลูกห้าคน คนโตและคนที่สองเป็นผู้หญิง คนที่สามเป็นผู้ชาย สองคนเล็กเป็นฝาแฝดชายหญิง ลูกของเขานำเรียนในโรงเรียนใกล้ตลาดเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งโดยคนจีนแต่ไม่มีการสอนภาษาจีน คงมีเฉพาะชื่อโรงเรียนเท่านั้นที่เป็นภาษาจีน คนจีนที่ตลาดตามพรานนิยมส่งลูกๆของตนเข้าเรียนที่โรงเรียนนี้ เดิมทีลูกของเซงใช้นามสกุลแซ่ตั้ง ต่อมาเปลี่ยนเป็นนามสกุลภาษาไทย เนื่องจากน้องชายของเซงไปเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ ก่อนไปเรียนต้องจัดการเรื่องเอกสารหลายอย่างน้องสาวและน้องชายของเขาไปติดต่อบริษัทเอกสารที่อำเภอและอยากเปลี่ยนนามสกุลเป็นภาษาไทยเพราะมีความสะดวกมากกว่าการใช้แซ่ จึงไหว้วานให้ปลัดอำเภอช่วยติดนามสกุลภาษาไทยให้ เมื่อได้นามสกุลแล้วก็ให้หลานๆซึ่งเป็นลูกของเซงและภรรยาของเขาเปลี่ยนมาใช้นามสกุลเดียวกันหมด ส่วนเซงยังคงใช้แซ่ตั้งเหมือนเดิม เมื่อลูกของเซงเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาได้ย้ายออกไปเรียนในโรงเรียนแห่งใหม่ เพราะที่โรงเรียนเดิมเปิดสอนแค่ระดับชั้นประถม

ความรู้ภาษาจีนของเขาจัดอยู่ในขั้นดีแต่เซงไม่เคยสอนภาษาจีนให้ลูก เซงใช้ภาษาจีนสำหรับการพูดคุยในหมู่เพื่อนที่เป็นคนจีน ในทางการค้าได้ใช้บ้างเล็กน้อยสำหรับการถามตอบถึงสิ่งที่ซื้อขาย จากลูกค้าที่เป็นลูกจีน ส่วนคนไทยที่มาซื้อของเซงจะใช้ภาษาไทย เขาคิดว่าสำหรับเด็กรุ่นใหม่ภาษาจีนไม่ค่อยมีความสำคัญเท่าใดนัก ภาษาคำต่างประเทศเช่นภาษาอังกฤษกลับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากขึ้นทุกวัน

ประมาณปี พ.ศ. 2515 มีข่าวว่าตลาดที่เขาขายของจะถูกรื้อ แต่จะมีตลาดในที่แห่งใหม่ขึ้นมาแทน เขาจึงคิดย้ายออกไปอยู่ที่อื่น เขามีเพื่อนที่รู้จักแนะนำให้นำมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ บริเวณที่เขาจะมานอนนั้นมีลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรมเยอะสามารถค้าขายได้ เขาคิดขายของใช้ในชีวิตประจำวัน (ขายของชำ) และขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วย ในปี พ.ศ. 2516 เซงพาครอบครัวและน้องๆมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ ในคอนั้นเดี่ยและแม่เสียชีวิตหมด (แม่ของเขาเสียชีวิตเมื่ออายุ 65 ปี ส่วนเดี่ยเสียชีวิตเมื่ออายุ 93 ปี)

บ้านใหม่ที่อ้อมใหญ่เป็นบ้านเช่า เขาเปิดเป็นร้านขายเนื้อสัตว์รูปและขายของชำ รายได้ขายของเฉลี่ยต่อวัน 1,000-1,500 บาท แต่ในช่วงเทศกาลวันวิงจะมีรายได้มากกว่านี้ อย่างไรก็ตามอาชีพนี้สามารถเลี้ยงครอบครัวและน้องๆของเขาได้จนกระทั่งลูกๆเขาริชนหนังสือจบ

เองไม่เคยหวังว่าลูกจะต้องเรียนจบระดับไหน เขาคิดว่าหากลูกอยากเรียนหนังสือเขาก็จะให้เรียนใคร ไม่อยากเรียนต่อก็ลาออกมาช่วยขายของที่บ้าน ลูกๆของเขาทุกคนเรียนจบมากกว่าการศึกษาภาคบังคับ

ในรุ่นลูกของเอง ลูกๆทุกคนมีครอบครัวแล้ว สามีมของลูกสาวคนโตเปิดร้านขายเครื่องใช้ไฟฟ้าที่คลองเตย กรุงเทพฯ ลูกสาวคนที่สองแต่งงานแล้วอยู่บ้านเดียวกับเองและสืบทอดกิจการร้านค้าของเขา

ลูกคนที่สามเป็นผู้ชายอยู่บ้านเช่าที่อ้อมใหญ่ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านเอง ลูกชายเปิดร้านขายข้าวสารและขายแก๊สสำหรับหุงต้ม

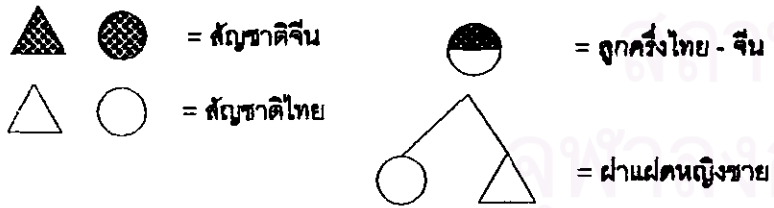
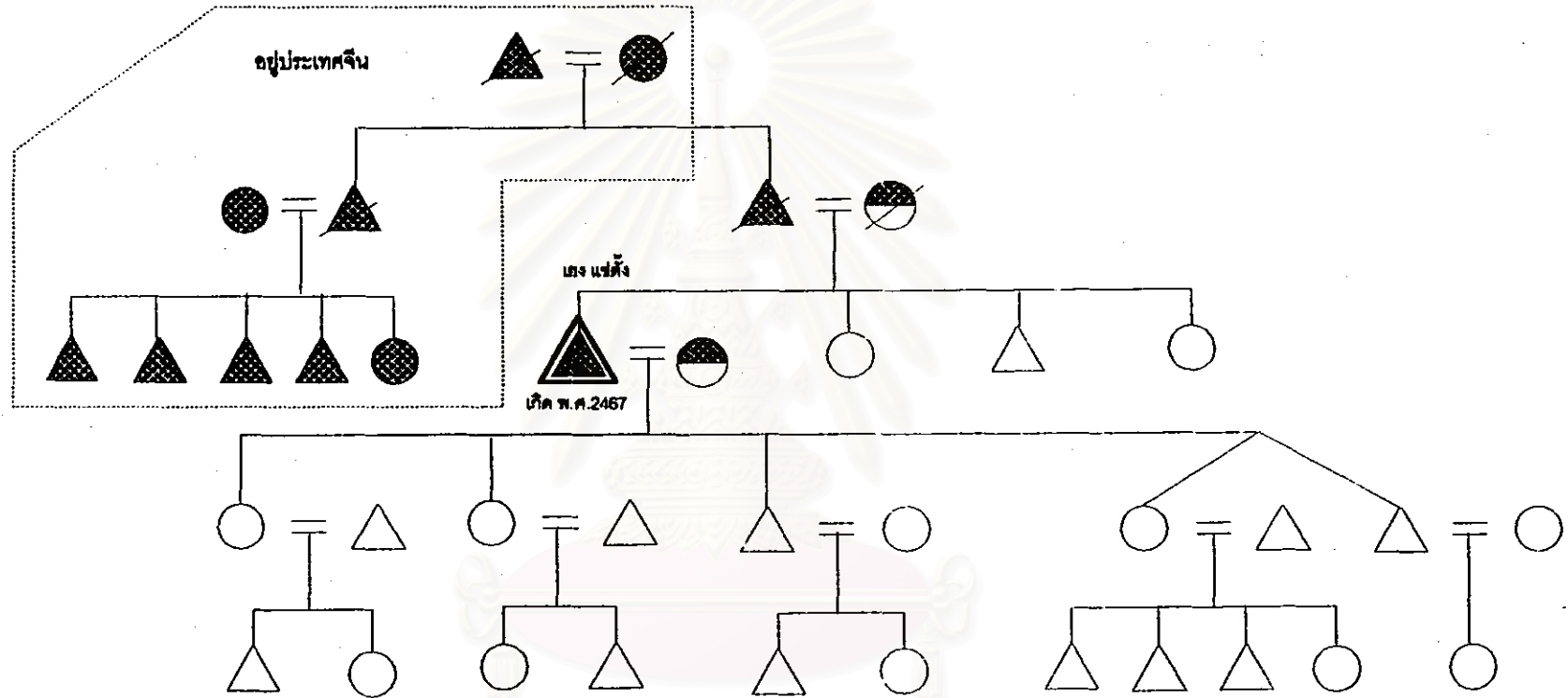
สามีมของลูกสาวคนที่สี่เดิมมีอาชีพต่งน้ำแข็ง ปัจจุบันเช่าโรงงานผลิตน้ำแข็ง 2 แห่ง โรงงานหนึ่งผลิตน้ำแข็งก่อนมีลูกจ้าง 30 คน ต้องทำการผลิตตลอด 24 ชั่วโมง คนงานต้องแบ่งกะเข้างาน ส่วนอีกโรงงานหนึ่งผลิตน้ำแข็งหลอดที่โรงงานนี้มีคนงาน 18 คนทุกวันจะเริ่มงานประมาณ 05.00 น. และเลิกงาน 17.00 น. น้ำแข็งที่ผลิตได้ส่งขายภายในอ้อมใหญ่และพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากต่งน้ำแข็งแล้ว ยังมีเครื่องคั้นทุกชนิดส่งออกไปขายพร้อมน้ำแข็งด้วย

ลูกชายคนสุดท้ายซึ่งเป็นฝาแฝดกับพี่สาว หลังการแต่งงานย้ายไปอยู่กับภรรยาที่สามพราน แต่มาช่วยพี่สาวทำงานที่โรงงานน้ำแข็งทุกวัน

เองบอกว่าชีวิตที่ผ่านมาหลังจากกลับมาจากประเทศจีนแล้วเขาไม่เคยรู้สึกว่าร่ำรวย เขาทำงานมีรายได้มาเลี้ยงครอบครัว ลูกๆของเขาเติบโตมีครอบครัวแล้ว ทุกวันนี้เขาพักผ่อนอยู่กับบ้านและเลี้ยงหลานๆอย่างมีความสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ครอบครัวของเฮง แซ่ตั้ง

4.4 ครอบครัวที่ 4 ครอบครัวของตุ้ม แซ่ถู่

ประวัติตระกูล

ตุ้มเป็นลูกจีนและ เตี่ยและแม่มาจากหมู่บ้านถ้องตั้งเหยงซันตัน (ภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า ฮั่วซัวแคะ) เท่าที่จำได้เตี่ยและแม่ของเขามาอยู่ที่ชลบุรีมีอาชีพทำไร่ชาตูป เขามีพี่น้อง 16 คน (ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว 10 คน เหลืออยู่เพียง 6 คน) ต่อมาเตี่ยย้ายมาอยู่ที่ลาดหญ้า จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อมาอยู่ที่นั่นไม่ได้ทำไร่ชาตูปเปลี่ยนมาปลูกเผือก ต่อจากนั้นก็ย้ายมาอยู่อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ตุ้มเกิดที่อำเภอปากท่อจังหวัดราชบุรี วัยเด็กเขาเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จบการศึกษาระดับ 4 เรียนจบแล้วก็ช่วยเตี่ยและแม่ทำไร่เผือก เขาเล่าว่าที่ดินที่ทำไร่เผือกเป็นพื้นที่รกร้างไม่มีเจ้าของ เตี่ย-แม่และพี่ๆของเขาจะช่วยกันถางพื้นที่นั้นให้เตียนเพื่อใช้พื้นที่ปลูกเผือก พื้นที่นั้นใช้ประโยชน์ได้สามปีก็ต้องปล่อยให้เป็นที่ร้างเหมือนเดิมเพราะการปลูกเผือกไม่ควรปลูกบนที่ดินเดิมเกินสามปีหากเกินกว่านี้เผือกที่ได้จะหัวไม่โต เตี่ยทำไร่เผือกอยู่ประมาณ 3-4 ปีจึงเปลี่ยนมาทำไร่อ้อยและทำนาสำหรับบริโภคในครอบครัวซึ่งพื้นที่การเกษตรอยู่ห่างจากพื้นที่เดิม 20 กิโลเมตร

เตี่ยของตุ้มทำไร่อ้อยอยู่หลายปีจนถูกๆมีครอบครัวแยกย้ายกันไปอยู่ที่อื่นๆ แต่ก็ยังมีบางคนอยู่กับเตี่ยและแม่ ตุ้มจ่นเรื่องราวของพี่ๆ ไม่ค่อยได้เพราะเขาเป็นน้องคนท้ายๆในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 16 คน

เรื่องการตัดสินใจตั้งถิ่นฐานของเตี่ยและแม่ ตุ้มบอกว่าเท่าที่จำได้เตี่ยและแม่ไม่เคยบอกว่าจะกลับไปอยู่ประเทศจีน พวกเขาจะพูดคุยเรื่องเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและการทำมาหากินมากกว่าเรื่องใดๆ เพราะตุ้มมีพี่น้องหลายคนและครอบครัวมีฐานะยากจน ซึ่งครั้งหนึ่งเขาเคยพูดว่า “ก่อนจะมาเป็นช่างเย็บผ้าก็อยู่บ้านเดียวกับเตี่ยและแม่ ต้องช่วยทำงานทุกอย่าง พี่น้องช่วยกันทุกคน ถ้าหากจริงๆ”

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

พี่ชายของตุ้มเป็นช่างเย็บผ้าในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อสงครามสงบ เตี่ยและแม่ของตุ้มออกทุนเปิดร้านตัดเสื้อให้พี่ชายที่ตลาดปากท่อ ขณะนั้นตุ้มอายุ 16 ปี พี่ชายของเขาเรียกเขาให้ไปช่วยงานที่ร้านเพราะพี่ชายดูแลร้านอยู่คนเดียว พี่ชายสอนตุ้มให้รู้จักเย็บผ้าและเรียนรู้วิธีการตัดเสื้อและกางเกง ตุ้มทำงานอยู่กับพี่ชายสองปี ต่อจากนั้นจึงเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เป็นลูกจ้างตัดผ้าข้าง

¹ ร้านตัดเสื้อในที่นี้หมายถึง ร้านที่รับตัดทั้งเสื้อและกางเกง

เข็บผ้าบ้าง ผลิตกันไป ช่วงอายุระหว่าง 18 ถึง 29 ปี ศูนย์เปลี่ยนที่ทำงานไปทั่วกรุงเทพฯ ร้านไหนได้
ราคาก็ไปทำงานที่ร้านนั้น

เริ่มแรกที่มาทำงานในกรุงเทพฯ ศูนย์เป็นช่างเข็บเสื้อก่อน ราคาค่าจ้างเข็บตัวละ 12 บาท ต่อมา
ค่อยๆปรับขึ้นเป็น 13-14-15-16 บาทและคงอยู่ที่ราคา 16 บาทหลายปี แต่ละร้านจะให้ราคาไม่เท่ากัน
ถ้าทำเลที่ตั้งร้านดีมีลูกค้าประจำมากจะได้ค่าจ้างเข็บแพงกว่า ต่อมาฉันแก่ร้านจะให้เขาเป็นช่างตัด
อย่างเดีวและรับงานหน้าร้านด้วย เขาได้รับเงินเป็นเงินเดือนเริ่มแรกที่เป็นช่างตัดเดือนละ 1,200 บาท
ตั้งแต่นั้นมาศูนย์จะรับจ้างเป็นช่างตัดอย่างเดีวเพราะเมื่อจะไปทำงานที่ร้านใหม่ เขาจะบอกฉันแก้วว่า
เขารับจ้างตัดผ้าอย่างเดีวไม่เป็นช่างเข็บผ้า จนกระทั่งเขามีอายุ 29 ปีจึงเปิดร้านเป็นของตนเองและ
แต่งงานในปีเดียวกัน

ศูนย์รู้จักกับแฟนที่บางลำภู ตัวเขาเป็นลูกจ้างเข็บผ้า แฟนเป็นคนบางบ่อมาทำงานเป็นแม่บ้าน
ร้านตัดเสื้อที่อยู่ใกล้ๆกัน ศูนย์และแฟนไปมาหาสู่กันอยู่หลายปีกว่าจะแต่งงาน ศูนย์เปิดร้านตัดเสื้อที่
ข้างสี่ร้อยร้านเอฟ บี ไอ เขาบอกว่าชื่อนี้มาจากชื่อสายลับของสหรัฐ เขาเห็นว่าชื่อนี้ก็คิดจึงนำมาตั้งเป็น
ชื่อร้าน หลังจากมีร้านตัดเสื้อเป็นกิจการของตนเองแล้วจึงแต่งงาน ในช่วง 2-3 ปีแรกกิจการที่ร้านไป
ได้ดีมีลูกค้าสม่ำเสมอ ต่อมาในระยะเวลาที่มีร้านตัดเสื้อเปิดอีกหลายร้านทำให้กิจการของเขาไม่ค่อยดี
เหมือนช่วงแรกๆ แต่ก็ยังเปิดร้านต่อไปเรื่อยๆ

ศูนย์มาเยี่ยมพ่อแม่ครั้งแรกเพื่อมาเยี่ยมพ่อตาของเขาซึ่งย้ายมาอยู่กับภรรยาใหม่ที่เยี่ยมใหญ่ พ่อตา
ถามถึงกิจการของเขาซึ่งศูนย์บอกว่าไม่ค่อยดีเหมือนช่วงแรก พ่อตาชวนให้เขาย้ายมาค้าขายที่นี้ ศูนย์
ปรึกษากับภรรยาว่าอยากหาอาชีพอื่นทำและทั้งสองคนเห็นด้วยที่จะย้ายมาอยู่เยี่ยมใหญ่ใกล้ๆกับบ้าน
พ่อตา ภรรยาของเขาจะเช่าบ้านเปิดขายก๋วยเตี๋ยเพื่อช่วยเหลือเขาได้ให้ครอบครัวอีกแรง ดังนั้นในปี
พ.ศ. 2515 ศูนย์และครอบครัวจึงย้ายมาอยู่ที่เยี่ยมใหญ่ ส่วนร้านเอฟบีไอเลิกกิจการ

เมื่อย้ายมาอยู่เยี่ยมใหญ่ศูนย์มีลูก 4 คนแล้ว ญาติๆของเขากำตั้งอยู่ในวัยเรียนทุกคน ภรรยาของศูนย์
ขายก๋วยเตี๋ยและขายขนมที่บ้าน ศูนย์กลับไปทำงานเป็นลูกจ้างร้านตัดเสื้อที่วงเวียนใหญ่เป็นช่างตัดได้
รับเงินค่าจ้างเป็นรายเดือนๆละ 1,800 บาทซึ่งถือว่าเงินดีมากในขณะนั้น แต่ก็ยังเป็นช่วงชีวิตที่ลำบาก
มากสำหรับเขา ทุกวันเขาจะไปถึงที่ทำงานเวลา 9.00-9.30 น. และเริ่มตัดงานให้ช่างเข็บผ้าในร้าน ร้าน
จะเปิดตามทุ่ม ก่อนเลิกงานกลับบ้านเขาต้องตัดงานเตรียมไว้ให้ช่างเข็บผ้าคนละ 1 ตัว เพื่อที่ว่าในวัน
รุ่งขึ้นเมื่อช่างเข็บผ้ามาถึงร้านจะได้มีงานทำกันทุกคน ไม่ต้องมารอเขาตัดงานอีก เมื่อเป็นเช่นนี้ศูนย์จึง
กลับบ้านเด็กทุกวัน ในสมัยนั้นไม่มีรถประจำทางวิ่งตลอดคืน เขาต้องนั่งรถเมย์มาลงที่ร้านข้าวต้ม
บางแคเพื่อรออาศัยรถของโรงไม้หินที่จะผ่านหน้าบ้านเขากลับบ้าน รถของโรงไม้หินมีหลายคัน

งานที่ร้านตัดเสื้อแบ่งออกได้เป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นงานตัด ช่างตัดจะตัดเสื้อหรือกางเกงตามขนาดของลูกค้า
เตรียมไว้ ส่วนที่สองเป็นงานเข็บ ช่างเข็บผ้าจะเป็นผู้ทำงานต่อจากช่างตัดจนได้เสื้อหรือกางเกงที่เสร็จสมบูรณ์

คนขับรถมักจะแวะกินข้าวต้มที่ร้านข้าวต้มบางแคเสมอในตอนกลางคืน ส่วนจะต้องนั่งรถจนกว่าคนขับรถจะกินข้าวต้มเรียบร้อยจึงจะเดินทางต่อไป และถ้าคนขับรถไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคยกับส่วนก็จะไม่ให้ไปด้วยเพราะเขากลัวถูกปล้นรถ ส่วนต้องนั่งรถต่อไปจนกว่าจะเจอคนที่รู้จักกัน บางครั้งคนขับรถพวกนี้กินข้าวต้มแล้วยังแวะนั่งดื่มเหล้าระหว่างทางอีก ส่วนไม่ดื่มเหล้าเพราะต้องเดินทางไปทำงานในตอนเช้า เขาจึงนั่งรถที่รถเพราะ ไม่มีทางเลือก

มีอยู่ครั้งหนึ่งเดินแก่ฝากเขากลับมากับรถบรรทุกน้ำมัน เป็นรถที่ลักน้ำมันมาปล่อยขาย ส่วนต้องรอให้คนขับรถถ่ายน้ำมันเข้าที่โถก่อนประมาณ 2 ชั่วโมง จึงจะเดินทางต่อไปขณะนั้นเป็นเวลาที่ตั้งมากแล้ว คนขับรถยังแวะกินข้าวต้มระหว่างทางอีกทำให้ส่วนต้องรอและรอเพียงอย่างเดียว ในคืนนั้นกว่าจะกลับถึงบ้านก็ตีสี่แล้ว รุ่งเช้าเขาไปทำงานตามปกติ ส่วนบอกว่าเหนื่อยมากแต่ไม่มีทางเลือก หากให้เขาไปทำงานและพักที่วังเวียงใหญ่เขาก็เป็นห่วงภรรยาและลูกและต้องเสียค่าที่พักเพิ่มอีก เขาทำงานอยู่ที่วังเวียงใหญ่สามปีจึงเลิกตัดผ้าเพราะสาขาค่าไม่ค่อยดี

ร้านก๋วยเตี๋ยวของส่วนอยู่ปากซอยติดถนนใหญ่ ส่วนกลับมาช่วยขายก๋วยเตี๋ยวที่บ้านอยู่ระยะหนึ่งเจ้าของห้องเช่าในซอยมักจะแวะมาที่ร้านของส่วนเสมอ บางครั้งเจ้ที่เป็นภรรยาของเจ้าของห้องเช่าก็เอานมมาฝากขายที่ร้านก๋วยเตี๋ยว ครอบครัวส่วนกับเจ้จึงรู้จักคุ้นเคยกันดี

เจ้ออยากให้ส่วนและครอบครัวย้ายไปสร้างบ้านบนที่ดินด้านหน้าห้องแถวเพราะเจ้ออยากให้ส่วนและภรรยาช่วยดูแลห้องเช่าให้ เจ้อบอกว่าจะคิดค่าเช่าที่ดินถูกๆและไม่มีภาษีที่ ส่วนเห็นว่าดีเพราะเขาจะอยู่บ้านนี้ต่อไปได้นานเท่าที่เขาต้องการ เมื่อสร้างบ้านเสร็จแล้วเขาสามารถขายของชำและขายก๋วยเตี๋ยวควบคู่กันไปได้ ทำเลที่ตั้งของบ้านหลังใหม่อยู่ใกล้โรงงานหลายแห่งย่อมสามารถขายของให้คนงานได้ ไม่มีการทำสัญญาเช่าที่ดินเป็นลายลักษณ์อักษรเพราะทั้งผู้เช่าและผู้ให้เช่ามีความสนิทสนมชอบพอกันคืออยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้ส่วนจึงต้องกลับไปทำงานทำนอกบ้านอีกครั้งเพื่อหาเงินมาสร้างบ้าน ส่วนซื้อจักรเย็บผ้าหนึ่งคันสำหรับรับจ้างเปลี่ยนซิป/ปะ/แก้/ทั้งเสื้อและกางเกงที่บางแค เขาตั้งจักรเย็บผ้าอยู่ริมถนนที่มีผู้คนสัญจรไปมา ทุกวันในเวลาเช้าเขาจะออกไปทำงานและกลับบ้านเวลาเย็น ส่วนจักรเย็บผ้าฝากไว้กับร้านค้าแถวนั้น เขาทำเช่นนี้จนกระทั่งได้เงินมาสร้างบ้านเรียบร้อยจึงเลิกและกลับไปค้าขายอยู่ที่บ้านหลังใหม่

ครอบครัวส่วนย้ายมาอยู่ที่บ้านหลังใหม่ในปี พ.ศ. 2532 บ้านหลังใหม่นี้เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวขนาดไม่ใหญ่นัก ด้านซ้ายของบ้านเป็นที่ขายก๋วยเตี๋ยว ด้านขวาสำหรับขายของชำรวมถึงน้ำแข็งและเครื่องดื่ม ในตอนเช้าเวลาตีห้าส่วนจะตื่นขึ้นมาเปิดร้านเตรียมขายกาแฟ ปาท่องโก๋

สินค้าที่ขายในร้านจะมีรถส่งสินค้ามาส่งถึงบ้าน รายได้จากการขายของต่อวันเฉลี่ยวันละ 2,500 - 3,000 บาทรวมต้นทุน แต่ไม่รวมกับเงินที่ได้จากการขายก๋วยเตี๋ยวเพราะปัจจุบันนี้เขาขอให้ลูกสาวขายก๋วยเตี๋ยว ก่อนที่ค่าเงินบาทจะลอยตัวรายได้ต่อวันรวมต้นทุนเฉลี่ยวันละ 5,000-6,000 บาท แต่

หลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในประเทศ โรงงานขนาดเล็กหลายแห่งปิดกิจการส่งผลให้คนงานต้อง
กตัญญูมีฐานะ รายได้ของรุ่นทดลองกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ที่เคยได้รับ

ชีวิตครอบครัวของรุ่น รุ่นมีลูก 4 คน ถูกชายคนโตเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ จบการศึกษาระดับปวศ. เรียนจบแล้วทำงานได้ไม่กี่ปีก็เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจล้มเหลวเมื่ออายุได้ 30 ปี

ถูกสาวคนที่ 2 เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม รุ่นบอกว่าถูกคนนี้หัวไม่ดี เรียนหนังสือไม่เก่ง
จึงให้ถูกออกมาหัดค้าขายที่บ้าน หลังจากที่ถูกสาวคนนี้แต่งงาน รุ่นได้หลานชายคนแรกสร้างความ
ยินดีให้กับเขามาก แต่อีก 6 เดือนต่อมาหลานชายของเขาป่วยและเสียชีวิตลง

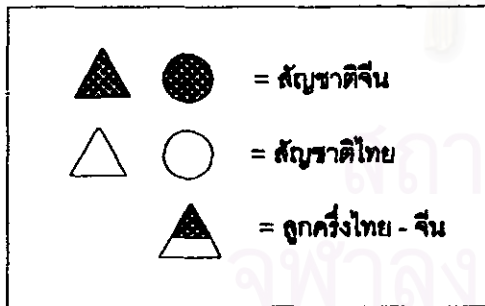
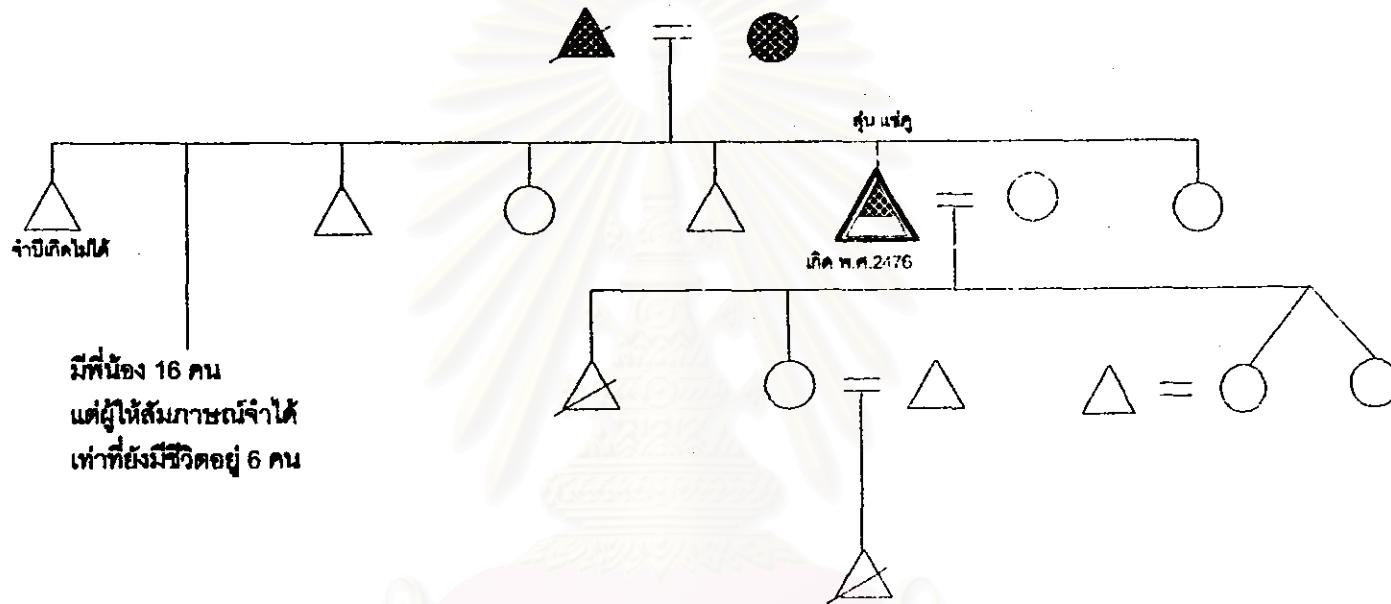
ถูกคนที่ 3 และคนที่ 4 เป็นฝาแฝดผู้หญิง จบการศึกษาระดับปวช. ทั้งสองคน แผลคนพี่ที่
แต่งงานเมื่อไม่นานมานี้และกำลังตั้งครรภ์อยู่ ส่วนแฝดคนน้องยังไม่แต่งงาน ชายก๊วยเต้ชวยอยู่ที่บ้าน

อย่างไรก็ตามรุ่นและภรรยาทำงานด้วยความขยันจนสามารถซื้อที่ดินจัดสรรที่อำเภอปากท่อได้
แปลงหนึ่ง (ประมาณ 100 ตารางวา เป็นเงินกว่า 200,000 บาท) เขาบอกว่าที่ดินนี้เป็นที่จัดสรรสำหรับ
เตรียมสร้างหมู่บ้าน ท่ามกลางที่ดินอยู่ใกล้ตลาดสด ซึ่งปัจจุบันมีคนอาศัยอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก คนที่มีเงิน
น้อยสามารถซื้อที่ดินไว้ก่อนแล้วค่อยสร้างบ้านที่หลัง

๗ วันนี้ รุ่นวัย 66 ปี ไม่คิดที่จะสร้างบ้านหรือดินร่นอะไรอีก ที่ดินที่เขาซื้อไว้ปล่อยให้
ทรพีพัฒนกรแก่ถูก คิวเขาและภรรยายังคงค้าขายอยู่ที่บ้านต่อไปครบจนกระทั่งไม่มีแรงที่จะทำงานได้
อีก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ครอบครัวของสุน แซ่จู่

4.5 ครอบครัวที่ 5 ครอบครัวของเจี๋ย แซ่กอ

ประวัติตระกูล

บุคคลแรกของตระกูลที่มาจากประเทศจีนคือ เตี๋ยของเจี๋ย เดิมมีอาชีพทำนาอยู่เมืองเก็กเฮี้ยว มณฑลกวางตุ้ง เป็นคนจีนที่พูดภาษาจีนแคะ เตี๋ยและแม่ของเตี๋ยขอเด็กผู้หญิงคนหนึ่งมาเลี้ยงและตั้งใจว่าเมื่อเด็กคนนี้ได้ขึ้นจะให้แต่งงานกับลูกชายของตน ที่หมู่บ้านของเตี๋ยมีหลายๆครอบครัวที่หาถูกตะไกวในลักษณะเช่นนี้ เตี๋ยแต่งงานกับแม่ที่ประเทศจีนก่อนเดินทางมาไทย ต่อจากนั้นอีกหลายปีแม่จึงตามมาอยู่ด้วย

เตี๋ยมาอยู่ที่ตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เตี๋ยรับจ้างทำงานทุกอย่าง ทอมีเงินเก็บเล็กน้อยก็เช่าที่ทำสวนปาล์ม ในระยะแรกๆเตี๋ยเริ่มทำสวนในพื้นที่ไม่มากนักแล้วค่อยๆขยายพื้นที่ออกไปเรื่อยๆ จากที่ดินที่ต้องเช่าก็เปลี่ยนมาซื้อที่ดินเป็นของตนเอง ต่อมาเปลี่ยนมาปลูกพืชล้มลุกเพราะเป็นพืชอายุสั้นสามารถเก็บผลผลิตขายได้เร็วกว่า นอกจากนี้เตี๋ยยังเช่าพื้นที่ทำนาประมาณ 50 ไร่ ส่วนที่ดินที่ซื้อมีอยู่ประมาณ 10 กว่าไร่ เตี๋ยเป็นคนขยันมาก ดังนั้นในเวลาไม่นานนักเตี๋ยสามารถซื้อที่ดินเพิ่มอีก 50 กว่าไร่ ซึ่งราคาที่ซื้อในสมัยนั้นประมาณ ไร่ละ 27 บาท เตี๋ยเคยส่งเงินไปให้อาม่าอางของเข่าที่ประเทศจีน แต่ในพื้นที่ของเจี๋ยไม่มีใครเคยส่งเงินไปประเทศจีนเลย

การที่เตี๋ยตัดสินใจซื้อที่ดินในครั้งนี้ เพราะต้องการขยายพื้นที่สำหรับการเกษตรและต้องการให้เป็นสมบัติของครอบครัว การตกลงซื้อขายที่ดินทำด้วยวาจาไม่มีสัญญาเพราะเป็นที่จับจองและซื้อจากคนรู้จักกัน โดยชำระเงินแบบผ่อนส่งจนครบตามจำนวน เจี๋ยกล่าวว่าหลังจากที่เข่าแต่งงานและย้ายมาอยู่ฮ่อมใหญ่แล้ว เขาปฏิเสธไม่ได้รับมรดกที่ดินของเตี๋ยเพราะภรรยาของเขาได้รับมรดกที่ดินของพ่อแม่ที่ฮ่อมใหญ่ และเขาคิดว่าเขาสามารถหาซื้อที่ดินใหม่ได้ด้วยความสามารถของตนเอง

เตี๋ยมีลูกทั้งหมด 7 คน ถูกๆทุกคนเกิดที่เมืองไทย เตี๋ยเห็นความสำคัญในการศึกษาจึงส่งให้ลูกทุกคนได้เรียนที่โรงเรียนวัดนางสาว อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จนจบชั้นประถมสี่ซึ่งเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับในสมัยนั้น เตี๋ยก็เหมือนคนจีนในสมัยนั้นที่ไม่นิยมให้ลูกออกไปทำงานข้างนอกด้านเตี๋ยมีอาชีพทำการเกษตรอยู่เดิม เมื่อไม่ได้เรียนหนังสือเตี๋ยให้ลูกๆช่วยทำนาทำสวนซึ่งเป็นอาชีพของเตี๋ยและแม่ที่นำรายได้มาเลี้ยงครอบครัว เมื่อที่ซาของเข่าแต่งงานในช่วงแรกก็ยังคงอยู่รวมกันในบ้านเป็นครอบครัวใหญ่ หลังจากแต่งงานแล้วประมาณ 10 ปีถึงจะแยกครอบครัวออกไปได้ แม้แต่ตัวเข่าก็เช่นกัน เมื่อแต่งงานใหม่ๆก็ยังคงอยู่ในบ้านเพราะเตี๋ยยังไม่อยากให้ไปอยู่ที่อื่นและคามธรรมเนียมจีนลูกชายต้องมาแต่งงานตะไกวเข้าบ้านสามี

เจี๋ยแต่งงานเมื่ออายุ 23 ปี ภรรยาของเขาเป็นคนฮ่อมใหญ่ พ่อตา-แม่ยายของเขาอยู่ที่ฮ่อมใหญ่ ทุกครั้งที่ภรรยาใกล้คลอดจะต้องกลับมาอยู่ที่บ้านพ่อตา-แม่ยายเสมอเพราะบ้านอยู่ใกล้หมออนามัย

เชียมีความคุ้นเคยกับอ้อมใหญ่และที่นี่ก็อยู่ไม่ไกลจากกระท่อมแบน เมื่อเขาต้องการแยกครอบครัวออกมา เขาจึงเลือกที่จะมาอยู่อ้อมใหญ่ซึ่งเป็นบ้านเกิดของภรรยาเขา นี่คือเหตุผลสำคัญที่ทำให้เชียเลือกที่จะย้ายมาอยู่อ้อมใหญ่เมื่อพ.ศ. 2497

กระบวนการเข้าสู่อาริฟ

หลังจากที่เชียแต่งงานเขายังช่วยเตี้ยและแม่ทำนาทำสวนอยู่ที่ท่าไม้ เชียอยากเปลี่ยนอาชีพอื่นบ้างแต่ยังไม่มีโอกาสเพราะเตี้ยอยากให้อ้อมใหญ่ที่บ้านมากกว่า ต่อมาเมื่อน้องชายของเขาแต่งงานเชียเห็นว่า เป็นโอกาสดีที่จะได้แยกครอบครัวออกไปทำมาหากินที่อื่น เชียจึงมอบหมายให้น้องชายและน้องสาวช่วยกันดูแลที่นาและสวน ตัวเขาและครอบครัวย้ายมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ ในช่วงเวลานั้นเชียมีลูกสองคนแล้ว เมื่อเชียจะย้ายมาอยู่อ้อมใหญ่ เขามาหาเช่าที่เพื่อสร้างบ้านและทำเป็นร้านขายของชำ เขาต้องยืมทุนแม่ยาย 5,000 บาทรวมกับเงินที่ตัวเองมีอยู่อีกประมาณ 5,000 กว่าบาทเพื่อมาลงทุนค้าขายในระยะเริ่มแรก ในสมัยก่อนยังไม่มียกถนนหนทางที่ให้ความสะดวกเช่นปัจจุบันผู้คนเดินทางโดยทางเรือ เมื่อเห็นว่าที่ดินของวัดอ้อมใหญ่อยู่ริมน้ำเขาจึง ไปขอเช่าที่จากทางวัดเพื่อสร้างบ้านอยู่อาศัยและค้าขายทางวัดคิดค่าเช่าราคาถูกมากเพราะวัดไม่หวังผลกำไร วัดอยากช่วยให้คนมีที่อยู่อาศัย เชียจึงย้ายไปอยู่ในที่ของวัดโดยสร้างบ้านเอง

ต่อมาภรรยาของเชียได้รับมรดกที่ดินจำนวน 3 ไร่ 3 งาน เดิมที่ดินนั้นใช้ทำสวนส้ม เมื่อรับมรดกเสร็จเรียวร้อยเชียยังคงทำสวนส้มต่อและค้าขายควบคู่ไปด้วย ในเวลาที่เชียไปสวนส้มถูกสาวคนโตและภรรยาของเขาจะช่วยกันขายของที่บ้าน ต่อมาเชียอยากเปลี่ยนอาชีพจากการทำสวนส้มไปเลี้ยงปลา เขาเห็นว่าที่ดินที่มีอยู่น้อยเกินไปจึงขยายที่เพิ่มด้วยการซื้อที่ดินแบบเงินซื้อหมาขอมว่าตกลงกันด้วยวาจาว่าจะซื้อที่ดิน แล้วค่อยจ่ายเงินให้ภายหลังจากที่เลี้ยงปลาได้กำไรแล้วปรากฏว่าเจ้าของที่ดินตกลงเพราะเชื่อใจกัน บอเลี้ยงปลาใช้พื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ เลี้ยงปลาช่อน ปลาตุ๊ก ซึ่งในระยะเริ่มต้นมีกำไรจากการเลี้ยงปลาดีมาก เชียขอคำแนะนำจากเกษตรกรอำเภอและเคยไปดูกิจการเลี้ยงปลาของเพื่อนนำมาทดลองปฏิบัติและปรับปรุงวิธีการเลี้ยง เขาเลี้ยงปลาอยู่หลายปีและสามารถซื้อที่ดินที่เขยตกลงไว้มาเป็นของกันได้ทั้งหมด ส่วนร้านค้าให้ภรรยาและลูกดูแลแทน ในปีที่ดีของการเลี้ยงปลา เชียขาดทุนมากจนต้องเลิกเลี้ยงปลาเพราะก่อนหน้านี้จะจับปลาไปขายได้ประมาณ 10 วัน ปลาเป็นโรคติดคอและทยอยตายหมดทุกบ่อไม่สามารถแก้ไขได้ทัน เชียบอกว่าต้องเลิกเพราะไม่มีทุนมาต่อแถมยังเป็นหนี้ธนาคารอีกสองล้านกว่าบาท เขาบอกว่าหากสามารถขายปลาได้หมดทุกบ่อตามเวลาที่จะจับขาย เขาจะได้เงินทั้งสิ้นถึงหลักล้าน ขณะนั้นเชียมีที่ดินของตัวเองประมาณ 10 ไร่ เขาคิดว่าจะทำอย่างไรดีจึงจะหาเงินมาใช้หนี้ได้หมด ถ้าขายที่ดินทั้งหมดแล้วก็ยังไม่พอจ่ายหนี้เพราะที่ดินสมัยนั้นราคาถูก

ต่อมาในสมัยที่พลเอกฯ ชาติชาย ชุณหะวัณเป็นนายกรัฐมนตรี เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวมาก ที่ดินกลายเป็นสิ่งมีค่าและมีราคาสูงขึ้น เชื้อใช้วิธีจัดสรรที่ดินแบ่งขายและปรับปรุงทำถนนเข้าที่ดินเพื่อเพิ่มราคาที่ดินให้สูงขึ้น เดิมที่ดินของเขาราคาไร่ละ 80,000-90,000 บาท เขาคิดว่าถ้าจัดสรรที่ดินแบ่งขายเป็นแปลงๆละ 1 งาน ราคาขายขั้นต่ำแปลงละ 100,000 บาท เขาจะได้กำไรมากกว่า เมื่อรวมเงินที่ขายที่ดิน 1 ไร่ เขาได้เงินกว่า 500,000 บาท ดังนั้นเขาจึงทยอยขายที่ดินเพื่อนำเงินมาใช้หนี้ เมื่อสามปีที่ผ่านมามีหนี้จำนวนสองล้านกว่าหมดแล้ว ในเวลานี้เหลือที่ดินประมาณ 4 ไร่กว่า

ในช่วงที่เขาติดต้องปลานและก้างขาที่นั่น ลูกเขยของเขาซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ได้ร่วมหุ้นกับเพื่อนๆจำนวน 10 หุ้นๆละ 200,000 บาทลงทุนกิจการทำน้ำดื่มบรรจุถังขาย ที่ตั้งของโรงงานอยู่ในพื้นที่ของโรงงานทำดอกไม้ประดิษฐ์ในเขตอ้อมใหญ่ซึ่งเป็นของหุ้นส่วนคนหนึ่ง แต่การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพและเสมือนทำบัญชียกยอดเงินหนีไปทำให้ขาดทุนมากพอสมควร ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นลูกเขยมาเจรจากับเชื้อว่าสนใจทำกิจการโรงน้ำหรือไม่ว่าสนใจจะแข่งกิจการต่อให้ เชื้อคิดว่าในอนาคตคนจะนิยมคิมน้ำบรรจุชณะมากขึ้นและหากควบคุมการบริหารงานให้ดีก็จะไม่ขาดทุนอย่างแน่นอน ส่วนเทคนิคการผลิตหรือวิธีการบรรจุน้ำลงภาชนะเขาคิดหาได้ไม่ยากจากโรงงานแห่งนี้ ในที่สุดเขาคัดสินใจซื้อกิจการต่อจากผู้ใหญ่เป็นเงินประมาณ 800,000 กว่าบาท เงินที่นำมาซื้อกิจการในครั้งนี้มาจากหุ้นส่วนสามคนคือ เชื้อ กำนัน และลูกสาวคนโตซึ่งเป็นภรรยาของผู้ใหญ่ โดยแบ่งเป็น 4.5 , 4.5 และ 1 หุ้นตามลำดับ

ต่อมาเจ้าของโรงงานดอกไม้ประดิษฐ์บอกว่าโรงงานของเขาอาจถูกธนาคารยึดในไม่ช้า เพราะไปกู้เงินมาโดยเอาโฉนดที่ดินไปค้ำประกันแต่เขาไม่มีเงินใช้หนี้ จึงให้เชื้อหาที่ตั้งโรงงานผลิตน้ำดื่มแห่งใหม่ให้ได้ก่อนที่ธนาคารจะมายึด เชื้อจึงย้ายโรงงานมาสร้างในที่ดินของตัวเองซึ่งต้องกู้เงินจากธนาคารมาสร้างประมาณ 570,000 บาท โดยถือว่าเงินที่กู้นี้เป็นหนี้ของโรงงาน หุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันและหุ้นส่วนต้องจ่ายค่าเช่าที่ดินที่สร้างโรงงานให้แก่เชื้อด้วย เมื่อสร้างโรงงานผลิตน้ำเสร็จเรียบร้อยก็เริ่มทำการผลิตทันที ในช่วงแรกมีเครื่องกรองน้ำเพียง เครื่องเดียวและมักจะเกิดปัญหาเมื่อเครื่องเสียเพราะทำให้การผลิตน้ำต้องหยุดชะงักและรองจนกว่าจะซ่อมเสร็จ ซึ่งมีผลเสียต่อธุรกิจมากเพราะไม่มีน้ำไปส่งลูกค้าตามรายการตั้ง ด้วยเหตุนี้ในเวลาต่อมาจึงซื้อเครื่องกรองน้ำเพิ่มอีก 1 เครื่อง หากเครื่องใดเครื่องหนึ่งเสียอีกเครื่องก็ยังสามารถทำงานได้ ทุกวันเชื้อจะมาดูแลโรงงานผลิตน้ำด้วยตัวเอง เวลาตั้งซื้อวัสดุอุปกรณ์ใดๆที่นำมาใช้ในโรงงานเชื้อจะเป็นผู้ตัดสินใจ ส่วนกำนันซึ่งมีหุ้นส่วนเท่ากันไม่ได้มาบริหารงาน เขามอบหมายให้เชื้อจัดการแทน เรื่องการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เชื้อให้หลานสาวซึ่งเป็นลูกของผู้ใหญ่มาช่วยทำบัญชีให้โดยจ่ายเงินเดือนตอบแทน โรงงานแห่งนี้มีลูกจ้างประมาณ 20 คนเป็นลูกจ้างรายวัน (วันละ 170 บาท) นั้นหมายความว่าถ้าวันไหนลูกจ้างไม่มาทำงานเขาก็จะไม่ได้รับค่าจ้างของวันนั้น คนงานเหล่านี้มาจากต่างจังหวัดทั้งสิ้น เขามีที่พักให้คนงานแต่ไม่มีสวัสดิการอื่นให้ ในบางครั้งถ้าคนงานป่วยมากเขาก็จะช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลให้ส่วนหนึ่ง

เวลาทำงานคือ 8.00 – 17.00 น. หุตุวันอาทิตย์ รถต่งน้ำของโรงงานมี 4 คันและเชียนารถของเขาเองอีก 1 คันมาร่วมด้วย รถจะออกไปต่งน้ำทุกวัน ภาชนะที่ใช้บรรจุจะมีถังน้ำแบบสี่เหลี่ยมและแบบกลม ในกรณีที่ถูกค้ำตั้งน้ำและไม่มีถังเปลี่ยนจะต้องซื้อถังจากเขาในราคา 90 บาทสำหรับถังเหลี่ยมและ 70 บาทสำหรับถังกลม ในขณะที่บริษัทขายน้ำอื่นๆใช้วิธีการมัดจำถังและขายคืนได้เมื่อไม่ต้องการ เชียเคยทำเช่นนี้แค่ปัญหาที่ตามมาเรื่องถังน้ำมีมากจึงต้องใช้วิธีขายขาดเพื่อตัดปัญหา

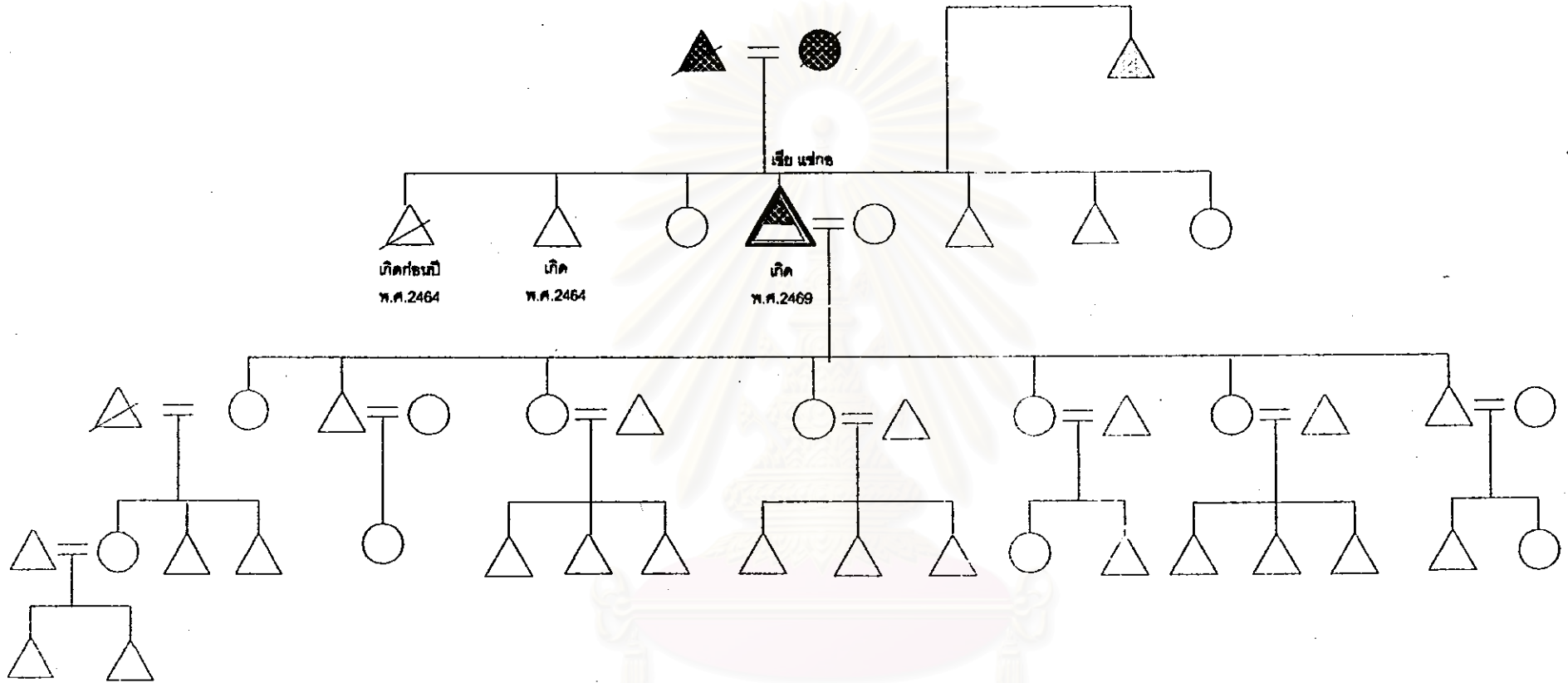
กำไรที่ได้มาในระยะแรกไม่ได้นำมาจัดสรรให้หุ้นส่วนแต่ทยอยนำไปใช้หนี้ธนาคารจนหมดแล้วจึงเริ่มนำกำไรมาจัดสรรกัน ช่วงแรกที่เริ่มแบ่งกำไรได้หุ้นละประมาณ 4,000-5,000 บาทต่อเดือนนำมาจัดสรรให้แก่หุ้นส่วนตามจำนวนหุ้น ในช่วงฤดูร้อนน้ำค็มจะขายดีมากกำไรที่ได้รับในแต่ละเดือนเพิ่มสูงขึ้นถึงหนึ่งเท่าตัว เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนและฤดูหนาวจะได้ผลกำไรลดลงตามลำดับ

นอกจากโรงงานผลิตน้ำที่ เชียดูแลและภรรยาของเขาขายของชำที่บ้านแล้ว เชียยังมีห้องเช่าอีกประมาณ 60-70 ห้องที่สร้างไว้ให้ถูกจ้างโรงงานเช่า ค่าเช่ามีสองราคาคือ 1,000 และ 1,300 บาทต่อเดือน เนื่องจากอ้อมใหญ่เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรมมีคนงานมาจากต่างจังหวัดมาก แต่ปัจจุบันผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจทำให้คนงานจำนวนหนึ่งอพยพกลับบ้านและมีผลต่อเนื่องมาถึงธุรกิจห้องเช่าของเชียด้วย

ชีวิตครอบครัวของเชีย เขามีลูก 7 คน ลูกสาวคนแรกไม่ได้เรียนหนังสือเพราะเมื่อเด็กไม่ชอบไปโรงเรียน ส่วนอีก 5 คนได้เข้าโรงเรียนทุกคน ปัจจุบันลูกทุกคนมีครอบครัวและมีงานทำดังนี้

- คนที่ 1 เป็นลูกสาว สามี(คือผู้ใหญ่น้ำ)เสียชีวิตแล้ว ถูกๆของผู้ใหญ่ทุกคนทำงานที่โรงงานผลิตน้ำ
- คนที่ 2 รับราชการเป็นอัยการจังหวัดกาญจนบุรี
- คนที่ 3 ช่วยแม่ขายของชำ ส่วนสามีทำงานที่กรมประมง
- คนที่ 4 รับราชการอยู่กรมแรงงาน สามีทำงานบริษัทเอกชน
- คนที่ 5 มีอาชีพเป็นอาจารย์ทั้งสามีและภรรยา
- คนที่ 6 ทำงานธนาคารเอเซีย สำนักงานใหญ่ สามีรับราชการทหาร
- คนที่ 7 รับราชการทหารปืนใหญ่ที่ลพบุรี ตำแหน่งพันโท

5. ครอบครัวของเจีย แซ่กอ

▲	●	= สัญชาติจีน
△	○	= สัญชาติไทย
◐		= ลูกครึ่งไทย - จีน

4.6 ครอบครัวที่ 6 ครอบครัวของเคียง แซ่เฮ้ง

ประวัติครอบครัว

อาของเคียงมาจากเมืองจีนตั้งแต่ยังหนุ่ม เมื่อมาอยู่เมืองไทยอาของแจวเรือขายผลไม้ตามบ้านที่อู่อิมแม่น้ำและคลองเล็กๆตั้งแต่ปากคลองอ้อมน้อยจนถึงคลองอ้อมใหญ่ เคียงและน้องชาน้องสาวซึ่งเป็นลูกของอาของเกิดที่เมืองไทย แม้ว่าเคียงจะเกิดที่นี่แต่เคียงใช้สัญชาติจีนเพราะอาของไม่ขอให้ถูกเกณฑ์ทหารจึงแจ้งในใบเกิดเป็นสัญชาติจีน ทั้งๆที่ตลอดชีวิตของเคียงไม่เคยได้ไปเมืองจีนสักครั้ง เคียงให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อเขาเกิดอาของเสียชีวิตไปแล้ว เขาคิดว่าอาของไม่คิดจะให้ถูกซึ่งหมายถึงเคียงและน้องของเคียงกลับไปอยู่เมืองจีน อาของเป็นต้นแบบวิธีการค้าขายให้เคียงเมื่อแรกเริ่มออกค้าขาย ต่อมาเคียงค่อยๆเรียนรู้และพัฒนาอาชีพและการดำรงชีวิตที่เข้ากับสภาพแวดล้อมแบบไทย

วัยหนุ่มของเคียงเริ่มทำมาหากินเช่นเดียวกับอาของคือพายเรือขายผลไม้ที่รับซื้อมาจากชาวสวน ต่อมาเคียงเป็นลูกจ้างโรงสีเก็บออมเงินได้จำนวนหนึ่งจึงลาออกมาทำอาชีพรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาเมื่อเคียงแต่งงานกับแม่ซึ่งเป็นชาวอ้อมใหญ่โดยกำเนิดเคียงพาครอบครัวมาอยู่บ้านหลังใหม่ที่สร้างในที่ดินของภรรยา เคียงยังทำอาชีพรับซื้อข้าวเปลือกอยู่ อาของมีที่ดินแปลงหนึ่ง น้องชาน้องสาวของอาของไปจ้างแต่ไม่สามารถชำระเงินกู้คืนได้ เมื่อเคียงทราบจึงไปไถ่ที่ดินคืนและกลายเป็นกรรมสิทธิ์ของเคียงที่จะครอบครองที่ดินนั้น

เคียงไม่ได้รับซื้อข้าวเปลือกอีกเมื่อเปลี่ยนอาชีพมาทำนา ถัดจากทำนาเปลี่ยนมาทำสวนผักกาดเขียว เหตุที่เปลี่ยนมาทำสวนผักกาดเขียวเนื่องจากมีเจ้าแม่ที่รับซื้อผักกาดเขียวจากกรุงเทพฯ มาจ้างปลูกโดยให้เมล็ดพันธุ์พืชและปุ๋ยสำหรับปลูก เมื่อถึงเวลาที่ผักกาดเขียวสามารถตัดขายได้ เจ้าแม่จะมารับซื้อกลับไป การปลูกผักกาดเขียวจะปลูกซ้ำในที่เดิมได้เพียงสามปีเท่านั้น ถ้าปลูกเกินสามปีผักกาดเขียวจะไม่งามและได้หัวผักกาดเล็ก ไม่มีน้ำหนัก

เคียงเริ่มมีอาชุนมากขึ้น การปลูกผักกาดเขียวจึงเป็นงานของลูกๆโดยเฉพาะลูกชายคนโตคือ เคียงเป็นแรงงานสำคัญช่วยเหลือครอบครัวมาตลอดจนกระทั่งแต่งงาน

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงเส้นทางการเข้าสู่อาชีพของเคียงและน้องชาน้องสาวซึ่งต่างคนต่างมีครอบครัวและมีอาชีพที่แตกต่างกัน ในตอนแรกเคียงไม่ยอมให้ออกมาตั้งหลักค้าขายเองเพราะเคียงเป็นห่วงและว่าที่ดินของเคียงมีมากพอที่จะให้ลูกๆช่วยกันทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวของลูกๆได้ แต่เคียงและน้องชาน้องสาว

อยากออกมาหาประสบการณ์ในอาชีพอื่นด้วยตนเองและเห็นว่าสมาชิกในบ้านมีหลายคนทำมาหากิน
เท่าไรก็คงจะไม่มีโอกาสรวยได้ ในที่สุดก็ยอมตามใจลูกเมื่อลูกมีเหตุผลที่ดีมาอ้าง

เคียงเป็นลูกชายคนโตในจำนวนพี่น้อง 11 คน พี่น้องของเขาจบการศึกษาระดับป. 4 ทุกคน ยกเว้น
น้องสาวคนที่ 5 พิการแต่กำเนิด เมื่อออกจากโรงเรียนเคียงช่วยเตี้ยและแม่ทำงานทุกอย่างที่เขาสามารถ
จะทำได้ การทำนาเป็นงานแรกที่หนัก เกสสำหรับเขา ทุกวันเขาต้องตื่นเช้ามิดเพื่อช่วยแม่เตรียมอาหาร
สำหรับคนในบ้าน หลังอาหารมื้อเช้าเสร็จเรียบร้อยเขาจะออกไปทำนากับเตี้ยและน้องชายและจะกลับ
บ้านก่อนพระอาทิตย์ตกเล็กน้อย

เมื่อเตี้ยเลิกทำนาไปตั้งตนมาปลูกผักกาดเขียวเพราะมีผู้มาจ้างให้ปลูก เคียงและน้องๆยังคงเป็น
แรงงานสำคัญของครอบครัว ในขณะที่เตี้ยและแม่ไม่ได้ช่วยทำสวนแล้วเนื่องจากอายุมากหลังจาก
ปลูกผักในที่ดินเดิมได้สามปีต้องไปหาเช่าที่แห่งใหม่เพื่อปลูกผักกาดเขียวอีก เคียงเล่าว่าเขาเช่าที่
สำหรับปลูกผัก 2 แห่งในเวลาหกปี

เมื่อเคียงอายุได้ 30 ปี เตี้ยอยากให้เขาแต่งงานกับลูกสาวเจ้าของที่ซึ่งเขาเช่าปลูกผัก เคียงไม่
อยากแต่งงานเพราะ ไม่ได้รักกับหญิงสาวผู้นั้น แต่เตี้ยไม่ยอมและบังคับให้เขาแต่งงานเขาจึงต้องตาม
ใจเตี้ย หลังจากแต่งงานแล้วเคียงย้ายไปอยู่ทางบ้านฝ่ายหญิง ภรรยาของเขามีที่ดินซึ่งได้รับเป็นมรดก
จำนวน 8 ไร่ ในตอนแรกเคียงและภรรยาใช้ที่ดินนั้นปลูกผัก ต่อมาจึงเปลี่ยนมาทำสวนกล้วยไม้โดยใช้
ที่ดินเพียง 4 ไร่ เขามีลูกชายหนึ่งคน เมื่อลูกชายอายุได้ 5 ปีภรรยาของเคียงก็เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง
เคียงไม่คิดจะรับมรดกที่ดินของภรรยาแต่เขาอยากให้ที่ดินนั้นเป็นของลูกชาย เมื่อไปจดทะเบียนโอน
ที่ดินซึ่งแม่ชายและญาติฝ่ายภรรยาไปด้วนั้น ทางสำนักงานที่ดินบอกว่าจะต้องยื่นข้อร้องเรียน
ดูแลที่ดินได้แม้จะโอนให้ลูกแต่พ่อซึ่งก็คือเคียงจะต้องเป็นผู้ดูแลแทน หลังการโอนที่ดินเสร็จเรียบร้อย
เคียงเลิกทำสวนกล้วยไม้ แต่ยังอาศัยส่วนหนึ่งของที่ดินทำสวนมะนาวและสร้างห้องพักให้เขา
จำนวน 7 ห้อง ซึ่งเคียงและลูกชายอาศัยอยู่คนละห้อง

ในระหว่างที่เคียงเป็นผู้ดูแลที่ดิน แม่ชายของเขาแอบไปตกลงทำสัญญาเช่ากับผู้อื่นซึ่งมาขอเช่า
ที่ดินที่เคียงดูแลอยู่ เขาทราบข่าวนี้จากเพื่อนและสืบจนแน่ชัดว่าแม่ชายทำเช่นนั้นจริง เขาจึงกลับไปหา
แม่ของเขาและเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง เคียงขอยืมโฉนดที่ดินของแม่ไปจำนองธนาคารเพื่อกู้เงินมาลง
ทุนทำสวนกล้วยไม้ในที่ดินที่เขาดูแลอยู่และป้องกันไม่ให้คนที่มาขอเช่าที่ดินจากแม่ชายเข้ามาใช้
ประโยชน์ในที่ดินนั้น ด้วยเหตุนี้เขาจึงกลับมาทำสวนกล้วยไม้อีกครั้ง

เมื่อลูกชายเคียงบรรลุนิติภาวะต้องการให้เคียงโอนอำนาจดูแลที่ดินคืนเพราะลูกชายของเขา
ต้องการเช่าที่จำนวน 1 ไร่ เงินที่ได้จากการเช่าที่ส่วนหนึ่งลูกชายให้เขานำไปใช้หนี้ธนาคารซึ่งเคยกู้
มาทำสวนกล้วยไม้ ต่อมาแม่ของเคียงแบ่งที่ดินให้ลูกๆ ในตอนนั้นเขามีภรรยาใหม่แล้ว เคียงและ
ภรรยาใหม่อาศัยอยู่ห้องเช่าที่เขาสร้างไว้ให้คนงานเช่า

เมื่อเขาได้รับที่ดินจากแม่ เขาคิดจะสร้างบ้านพักอาศัยสำหรับครอบครัวและวางแผนว่าจะสร้างห้องพักให้เช่าเพิ่มอีกจำนวน 20 ห้อง เขาเห็นว่าการสร้างห้องพักให้คนงานเท่านั้น เขาไม่ต้องเหนื่อย เหมือนกับการทำนาทำสวน ทุกสิ้นเดือนเขาจะได้รับเงินค่าเช่าจากผู้เช่าห้อง เงินที่นำมาสร้างบ้านและห้องพักเขาของู้เพิ่มจากรนาคารถที่เคชกู่มาก่อนหน้านี้ ซึ่งธนาคารยินยอมให้กู้เพราะเขาเป็นลูกค้าที่ดีส่งเงินชำระหนี้ค่างวดตรงตามกำหนดทุกเดือนและหนี้เก่าที่เคชกูก็ใกล้หมดแล้ว

ในปีแรกที่ครอบครัวของเคชกูย้ายมาอยู่บ้านหลังใหม่ คำนด่างของบ้านเปิดร้านขายของชำเล็กน้อย เขาเห็นว่าทำเลหน้าบ้านอยู่ติดถนนสามารถขายข้าวแกงได้ ดังนั้นในปีต่อมาเคชกูและภรรยาจึงเปิดขายข้าวแกงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เคชกูมีลูกกับภรรยาใหม่สองคน ทั้งสองคนกำลังอยู่ในวัยเรียน ลูกของเขาไม่ค่อยสนใจการค้าของพ่อแม่และพ่อแม่ไม่เคยบังคับลูกให้ช่วยค้าขาย ในความคิดของเคชกู ทั้งเคชกูและภรรยาเคชกูถูกแบบอิสระมากซึ่งไม่เป็นผลดีต่อตัวเด็กเพราะทำให้เด็กขาดความรับผิดชอบและขาดวิจรรณญาณที่ดี ดังเช่นชีวิตของลูกชายที่เกิดกับภรรยาคนแรก เมื่อลูกชายมีครอบครัวและมีหลานให้เลี้ยง 1 คนก็มีเหตุให้ต้องแยกทางกับภรรยาของเขา เด็กไปอยู่กับแม่ ส่วนลูกชายเคชกูมีภรรยาคนที่สองได้ไม่นานก็เสียชีวิตด้วยวัยเพียง 27 ปี เนื่องจากชนสพติด ปัจจุบันเคชกูอาศัยอยู่กับภรรยาใหม่และลูกอีกสองคนที่อ้อมใหญ่

คิมเป็นน้องชายคนหนึ่งของเคชกู เขาเป็นคนกว้างขวางเป็นที่รู้จักของชาวอ้อมใหญ่ ชีวิตของคิมจัดว่าเป็นนักสู้คนหนึ่ง เขาเรียนจบชั้น ป. 4 ที่โรงเรียนวัดอ้อมใหญ่ซึ่งเป็นโรงเรียนเดียวกับพี่ชาย เมื่อไม่ได้เรียนต่อเขาต้องออกมาช่วยที่บ้านทำนาทำสวน จนกระทั่งอายุได้ 17 ปีเขาเปลี่ยนอาชีพตัวเองด้วยการซื้อรถวิ่งขายของตามหมู่บ้าน อายุ 18 ปีแต่งงานมีลูกสาว 1 คนและยังวิ่งรถวิ่งขายของอยู่จนอายุครบ 21 ปีถูกเกณฑ์ทหาร คิมเป็นทหารอยู่สองปีเมื่อครบกำหนดเขากลับมาทำอาชีพเดิม

ในช่วงที่เป็นทหารเกณฑ์นั้น ภรรยาของเขาพาถูกกลับบ้านที่อำเภอคำเนินสะควก จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นบ้านของแม่ชาย เมื่อเขาออกจากทหารแล้วในระชะแรกยังอาศัยอยู่กับแม่ชายเพราะ ลูกสาวของเขาเพิ่งจะเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดโคกโกกที่บ้าน ในปี พ.ศ. 2517 คิมและภรรยาเข้ามาบ้านอยู่ที่อ้อมใหญ่ เขาไม่ได้พาถูกสาวมาอยู่ด้วยเพราะเด็กต้องเรียนหนังสือและเขาไม่อยากจะถูกต้องมาลำบากกับคน คิมและภรรยาเช่าพื้นที่หน้าร้านของร้านค้าแห่งหนึ่งเพื่อขายน้ำแกกฮวดและขนมหวาน ลูกค้าของเขาส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างโรงงานในละแวกนั้น ในปีต่อมาเขาได้ถูกสาวอีกหนึ่งคน เมื่อถูกสาวคนที่สองต้องเข้าโรงเรียนเขาจึงพาไปอยู่บ้านแม่ชายเพื่อให้เรียนหนังสือในโรงเรียนเดียวกับถูกสาวคนโต ช่วงนั้นเป็นช่วงที่เขาถึงเริ่มสร้างฐานะ ดังนั้นเมื่อมีสินค้ำอะไรที่เขาคิดว่าสามารถขายให้คนงานได้เขาจะรับมาขายเช่น ถ่านหุงข้าว ไอคกริม ซึ่งปรากฏว่าขายดีทุกวันเพราะในสมัยก่อนโรงงานส่วนใหญ่ไม่มีตลาดขายข้าวให้กับลูกจ้างในโรงงาน เมื่อถึงเวลาพักเที่ยงคนงานจะออกมาซื้ออาหารและขนมหวานต่างๆ นอกจากนี้เขาพยายามหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้อีกให้กับครอบครัวเสมอ

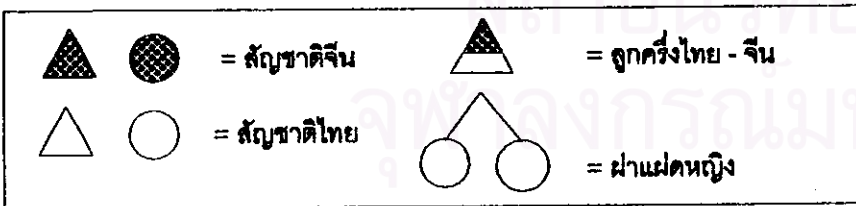
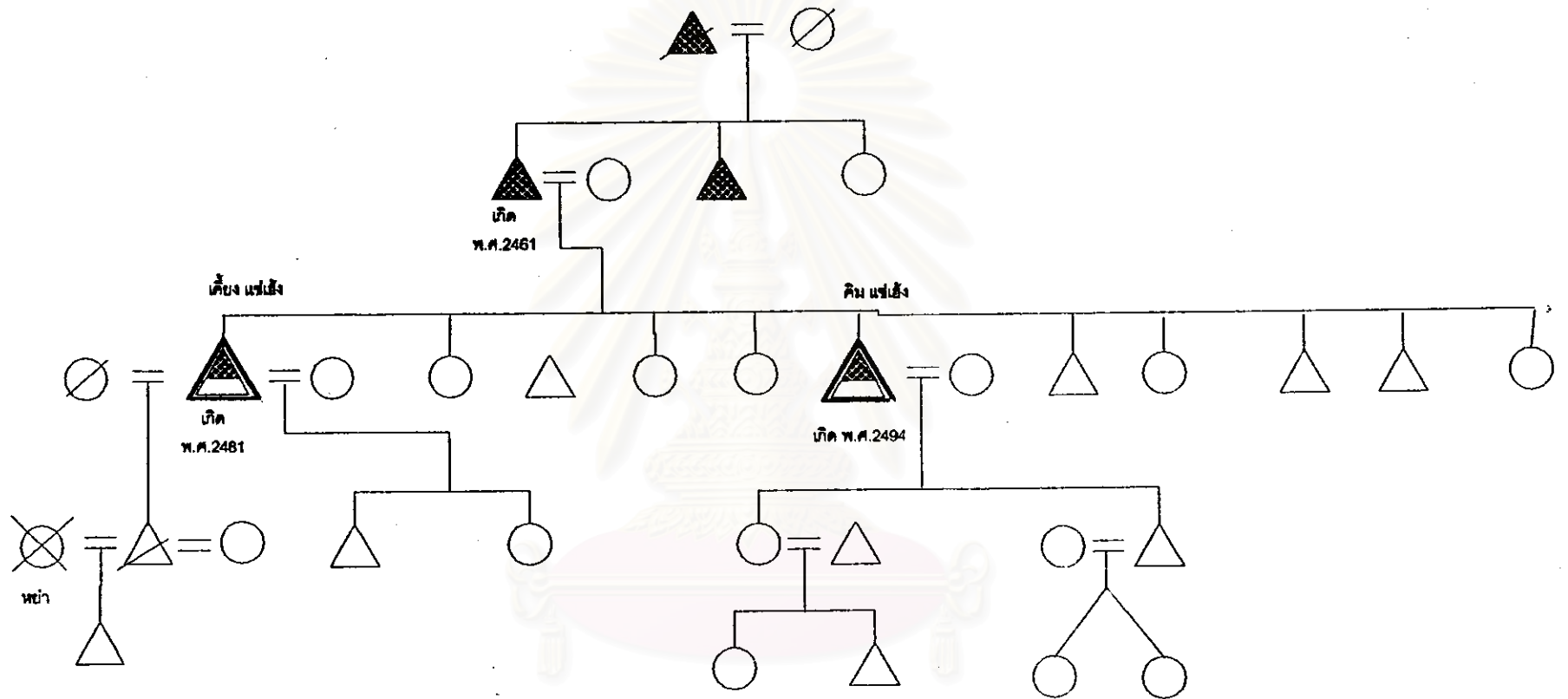
ใกล้ๆกับที่เขาเช่าขายขนมหวาน มีร้านขายข้าวต้มได้รุ่งอยู่แห่งหนึ่งตั้งอยู่ภายในปิ่นน้ำมัน ร้านข้าวต้มนี้กำลังจะเลิกกิจการ คิมเห็นว่าเป็นโอกาสดีที่เขาจะทดลองขายข้าวต้มเนื่องจากในบริเวณนั้นไม่มีใครขาย เขาจึงแอบไปศึกษาศาสตร์วิธีการต่างๆที่เกี่ยวกับการขายข้าวต้ม เมื่อแน่ใจว่าสามารถทำได้แล้วเขาจึงเปิดขายข้าวต้มในช่วงกลางคืนโดยลงทุนครั้งแรกไม่เกิน 5,000 บาท ในช่วงแรกๆได้กำไร ไม่นึก ต่อมาเรื่อยๆเข้าคนเริ่มรู้จักและขายดีขึ้นเรื่อยๆ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมาร้านขายข้าวต้มของเขาขายดีมาก อาหารที่ขายได้แก่ ข้าว(ทั้งข้าวต้มและข้าวสวย) กับข้าวและขนมหวาน เริ่มแรกมีลูกค้าเพียง 2 คนแต่ปัจจุบันมีลูกค้าถึง 15 คน เปิดร้านประมาณ 14.00 น. ถึง 03.00 น. คิมเป็นคนขยันแม้ว่าจะขายข้าวต้มเป็นอาชีพแล้ว ในตอนกลางวันเขาจะไปรับซื้ออกากมะพร้าวจากโรงงานคั้นกะทิเพื่อนำส่งขายโรงงานผสมอาหารสัตว์ เงื่อนไขในการรับซื้ออกากมะพร้าวคือ ทางโรงงานจะให้โควตาในการรับซื้อราคาถัวละ 3.50 บาท (แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงราคาได้) ในหนึ่งสัปดาห์ผู้ที่มาซื้อสามารถซื้ออกากมะพร้าวได้ 40 ตันต่อหนึ่งรายซึ่งจะมารับซื้อวันไหนและรับซื้อที่อะไรก็ได้แต่ต้องไม่เกินที่กำหนด

อาชีพประจำที่บ้านของคิมอีกอย่างหนึ่งคือขายแก๊สหุงต้มซึ่งเขาทำอาชีพนี้มาหลายปีแล้ว เมื่อถูกสาวคนโตแต่งงาน คิมโอนกิจการนี้ให้กับลูกสาวและลูกเขยไปทำต่อ โดยเพิ่มการขายข้าวสารให้ลูกค้าด้วย ในขณะที่ยังขายแก๊สอยู่คิมลงทุนทำธุรกิจเล็กๆเกี่ยวกับผู้เพลงหยอชดหรืออู เขาชื้อผู้เพลงเก่าที่ซ่อมแล้วนำไปตั้งตามร้านขายอาหารเพื่อให้ลูกค้าที่ชอบฟังเพลงสามารถเลือกฟังได้ตามอัธยาศัยเริ่มแรกซื้อเพียงสองคู่ ต่อมาจึงเพิ่มจำนวนผู้ขึ้นเรื่อยๆจนครบ 20 คู่ คิมจะไปเก็บเงินจากผู้เพลงเดือนละครึ่ง เขาจะแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้กับเจ้าของร้านตามอัตราที่กำหนดไว้ เช่น ถ้าร้านนั้นมีทำเลที่ดีได้เงินมากเขาจะแบ่งให้เจ้าของร้านในอัตรา 30:70 แต่ถ้าทำเลไม่ดีก็จะแบ่งให้ในอัตรา 25:75 อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าธุรกิจนี้จะได้เงินมาง่าๆ แต่จริงๆ แล้วเจ้าของผู้เพลงจะต้องหมั่นตรวจดูเครื่องให้คงสภาพดีอยู่เสมอ เมื่อมีเพลงใหม่ๆออกมาสู่ผู้ฟัง คิมต้องซื้อแผ่นเสียงมาเปลี่ยนใส่ผู้เพลงด้วยตนเองเพื่อให้คนฟังเพลงสามารถเลือกได้เพราะบางร้านมีผู้เพลงตั้งสองคู่ ถ้าคู่หนึ่งมีแต่เพลงเก่าสมัยผู้ฟังจะต้องเลือกฟังเพลงจากอีกคู่หนึ่งอย่างแน่นอน บางครั้งเมื่อไปเก็บเงินจากผู้เพลงพบว่าได้เงินน้อยกว่าที่คิดไว้ แสดงว่าทำเลของร้านนั้นไม่เหมาะที่จะนำผู้เพลงมาตั้ง คิมต้องไปหาทำเลที่ตั้งแห่งใหม่ ธุรกิจนี้ทำอยู่ประมาณ 4 - 5 ปีก็แข็งให้คนอื่นทำต่อเพราะคิมบอกว่ามีเรื่องฉุกเฉินและลงทุนค่อนข้างสูงในการทำธุรกิจนี้ ปัจจุบันคิมมีอาชีพหลักคือขายข้าวต้มช่วงกลางคืน ในตอนกลางวันขายอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยวซึ่งเขาขอให้ป็นหน้าหนึ่งของลูกสาวคนที่สองช่วยดูแล

ในทางสังคม คิมเคยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่สอง ตำบลอ้อมใหญ่มาหลายปี ก่อนที่จะลาออกเพื่อลงสมัครในตำแหน่งกรรมการสุขาภิบาลอ้อมใหญ่ซึ่งผลการเลือกตั้งปรากฏว่าทีมที่เขาลงสมัครได้รับเลือกในครั้งนี้

6. ครอบครัวของเคียง แซ่เฮ้ง

4.7 ครอบครัวที่ 7 ครอบครัวของแดง แซ่ตัน

ประวัติตระกูล

บ้านเดิมของเตี๋ยของแดงอยู่ตำบลถ้องคั้งหงียนตัน (ภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า ฮั่วซัวแกะ) ประเทศจีน เตี๋ยมาอยู่กับพี่สาวที่อำเภอถูกแก จังหวัดกาญจนบุรีตั้งแต่เมื่อใด ไม่มีใครทราบ ทราบเพียงว่าก่อนที่เตี๋ยจะมีครอบครัว เตี๋ยรับจ้างหันใบชาตบเป็นอาชีพ อาม่าซึ่งเป็นแม่ของแม่เห็นว่าเตี๋ยเป็นคนขยันทำมาหากินและเป็นโตจจึงขกถูกสาวให้ หลังจากนั้นเตี๋ยมีครอบครัวเตี๋ยย้ายมาอยู่ที่หนองตะแกง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เตี๋ยเช่าที่ดินของหลวงสิทธิราชการ (กิมเถียง) ซึ่งเป็นผู้ปกครองอำเภอบ้านโป่งในสมัยนั้นเพื่อทำไร่พริกและปลูกงา ในย่านที่เตี๋ยอยู่ชาวบ้านมักเป็นคนจีนและถูกจีนอาศัยอยู่ คนพวกนี้พูดและฟังภาษาไทยไม่ค่อยได้ เวลาติดต่อกับทางราชการจึงไม่สะดวก ในทำนองเดียวกันเมื่อทางราชการต้องการจ้างมาให้ชาวบ้านที่เป็นคนจีนทราบก็มีความยุ่งยากพอสมควร ทางราชการจึงแต่งตั้งเตี๋ยซึ่งมีความรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้เตี๋ยเป็นตัวแทนทางราชการส่งข่าวให้แก่ลูกบ้านที่เป็นคนจีน

ในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา ทหารญี่ปุ่นจำนวนมากเข้ามาในประเทศไทย บริเวณใกล้กับหนองตะแกงก็มีทหารญี่ปุ่นมาตั้งค่ายอยู่ เมื่อทหารญี่ปุ่นบางคนต้องการซื้อสินค้าจากชาวบ้านซึ่งเป็นของใช้เล็กๆ น้อยๆ ส่วนตัวก็จะให้เตี๋ยช่วยหาให้เพราะเตี๋ยรู้จักชาวบ้านในละแวกนั้นดีและแม่ของแดงทำข้าวแกงหอบไปขายให้ทหารญี่ปุ่นอยู่บ่อยๆ ชาวบ้านยินดีขายของให้ทหารญี่ปุ่นเพราะทหารญี่ปุ่นจ่ายเงินให้มากกว่า และชาวบ้านแฉวนนั้นคิดว่าเตี๋ยคงได้รับเงินจากทหารญี่ปุ่นมากซึ่งทำให้เตี๋ยถูกโจรบุกปล้นในเวลาต่อมา เตี๋ยขจัดขึ้นจึงโดนโจรทำร้ายและชิงที่มีของเงินมือพิการ

อาชีพของเตี๋ยนอกจากปลูกพริกแล้วยังเลี้ยงหมูอีกประมาณ 10 ตัว ซึ่งชาวบ้านแฉวนนั้นนิยมเลี้ยงหมูไว้ขาย เตี๋ยมีลูก 6 คน ปีที่ถูกคนสุดท้องเกิดเตี๋ยเสียชีวิตลงด้วยโรคชรา สิ่งที่เตี๋ยทิ้งไว้ให้เป็นมรดกคือที่ดินจำนวน 24 ไร่

ช่วงเวลาที่เตี๋ยเสียชีวิตลงขณะนั้นแดงยังเป็นเด็กอยู่ เมื่อสอบถามว่าเตี๋ยของเขาคิดจะกลับไปอยู่ประเทศจีนหรือไม่ แดงตอบไม่ได้ แต่แม่ของแดงเคยบอกว่า “ถ้าเตี๋ยไม่ตาย ครอบครัวเราจะสบายกว่านี้ อย่างน้อยก็ไม่ต้องขายที่เพราะถูกเพื่อนบ้านรังแก แม่ทราบว่าบ้านเกิดของเตี๋ยอยู่ที่ไหน แต่เตี๋ยก็ไม่เคยได้กลับไปบ้านเกิดอีก เตี๋ยมีโอกาสรับใช้ทางราชการไทยระยะหนึ่งโดยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเตี๋ยรู้สึกภูมิใจมาก เตี๋ยคิดแต่เรื่องทำมาหากินเพื่อครอบครัว” ด้วยเหตุนี้แดงจึงคิดว่าเตี๋ยของเขาไม่คิดจะกลับไปอยู่ประเทศจีนตั้งแต่มีครอบครัวแล้ว

* ตามแซกหนองตะแกง ปัจจุบันคือ ตามแซกหนองกระจับ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

แม่และพี่น้องของแดงอยู่กันสามห้าแม่ถูกและทำมาหากินด้วยการเพาะปลูกและเลี้ยงหมูเหมือนสมัยที่แดงยังมีชีวิตอยู่ แต่ครอบครัวนี้อยู่หนองตะแคงได้ไม่นานก็ต้องย้ายไปอยู่ที่อื่นเนื่องจากถูกเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้กันรังแกอยู่เสมอเพราะเพื่อนบ้านเห็นว่าครอบครัวนี้มีแค่ผู้หญิงกับเด็กๆ บางครั้งเพื่อนบ้านแอบเข้ามาขโมยเก็บพริกที่แม่ปลูกไว้ไปขายซึ่งแม่ไม่สามารถทำอะไรได้ แม่ทนความคับแค้นใจไม่ไหวจึงขายที่แล้วพาครอบครัวไปอยู่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อมาอยู่ท่าม่วงแม่ต้องทำงานอย่างหนักเพราะต้องดูแลลูกๆ ถึง 6 คน พี่สาวสองคนของแดงไม่ได้เรียนหนังสือเพราะคนจีนไม่ยอมให้ลูกเรียนหนังสือ นอกจากนี้แม่จำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากพี่สาวทั้งสองช่วยดูแลทั้งงานบ้าน งานในไร่ และงานเลี้ยงหมู ลูกชายสามคนไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน ลูกชายคนโตเรียนในโรงเรียนจีนอีกสองคนเรียนในโรงเรียนของรัฐ ส่วนลูกคนสุดท้ายเมื่ออายุครบเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดก็ได้เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเด็กๆ กลับจากโรงเรียนแล้วทุกคนต้องช่วยทำงานที่แม่มอบหมายให้

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

เมื่อแดงอายุ 5 ปีเสียชีวิตด้วยโรคชรา ขณะนั้นแม่-แดงและพี่น้องอาศัยอยู่หนองตะแคง เมื่ออายุ 7 ปีเข้าเรียนหนังสือชั้นป. 1 ที่โรงเรียนวัดหนองขาว พออายุได้ 9 ปีแม่พาครอบครัวย้ายไปอยู่ตำบลวังขนาย อำเภอวังขนาย จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งก่อนที่จะย้ายไปอยู่วังขนายแม่ได้ตกลงขอซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่วังขนายและวางเงินมัดจำไว้เรียบร้อยแล้วแต่ไม่มีสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อแม่พาเด็กๆ ไปถึงเจ้าของที่บอกว่าไม่มีการซื้อขายที่ดินและโอนเงินมัดจำไว้ แม่จึงพาเด็กๆ ไปอยู่หมู่บ้านต้นมะม่วง ตำบลบ้านใหม่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี แแดงได้เรียนหนังสือที่โรงเรียนบ้านใหม่ ครูใหญ่ให้เขาเริ่มเรียนชั้นป. 1 ใหม่ซึ่งเขาไม่ทราบว่าทำไมจึงต้องเรียนซ้ำกับที่เรียนไปแล้วสองปีแต่เขาก็เรียนจนจบชั้นป. 4 เมื่ออายุได้ 13 ปี

ในปีพ.ศ. 2496 พี่สาวคนที่สองของแดงแต่งงานมาอยู่กับสามีที่ตลาดพลู ครอบครัวสามีประกอบอาชีพเย็บกระเป๋านักเรียนส่งขาย เมื่อถึงจบป. 4 พี่สาวของเขาชวนมาฝึกหัดเป็นช่างเย็บกระเป๋านและให้อาศัยอยู่ด้วยกันที่ตลาดพลู ในตอนแรกที่แดงมาอยู่กับพี่สาวเขายังไม่ได้หัดเย็บกระเป๋านแต่ออกไปเป็นลูกจ้างช่วยขายหลอดช่อดึงคโปรีที่สี่แยกตลาดพลูช่วงกลางคืน กลางวันนอนที่บ้านแค้นแม่เด็กชายของตอนกลางคืนแล้วจึงกลับมาอนที่บ้านพี่สาว เขาขายหลอดช่อดึงอยู่ประมาณ 7 เดือนก็เปลี่ยนมาหัดเย็บกระเป๋านักเรียนที่บ้านพี่สาว แแดงทำงานกับพี่สาวอยู่สองปีโดยไม่มีเงินเดือนจะได้เงินใช้บ้างเป็นบางครั้งซึ่งเขาคิดว่าถ้าเป็นอย่างนี้คือไปเขาก็ไม่มีโอกาสตั้งตัวได้ แแดงอยากมีวิชาชีพติดตัวบ้างซึ่ง

เขาถือฝึกหัดเป็นช่างเย็บผ้า เพื่อนแนะนำให้เขาไปสมัครงานเป็นช่างตั้ง ที่ร้านตัดเสื้อชื่อจิวจินฮ่าน บางลาถุ เมื่อไปอยู่ใหม่ๆ แรกยังไม่ต่องานอะไร แต่งทำงานทุกอย่างที่เจ้าแม่ตั้งให้ทำ ทุกวันในตอนเช้าและตอนเย็นเขาต้องไปหาบน้ำจากหัวก๊อกประปาที่อยู่บริเวณนั้นมาใส่โถงน้ำในบ้านเพราะในบริเวณนั้นยังไม่มีเครื่องตักน้ำเข้ามาในบ้าน ในระยะต่อมาเจ้าแม่จึงค่อยๆ ตอนให้ เงินเดือนเริ่มแรกที่ตั้งได้รับคือ 60 บาทต่อมาปรับขึ้นเป็น 100 บาท เมื่ออยู่กับเจ้าแม่ครบ 1 ปี แต่งสามารถเย็บกางเกงได้เจ้าแม่จึงเพิ่มเงินเดือนให้เป็น 250 บาท แต่งอยู่กับเจ้าแม่อีก 8 เดือนจึงลาออก

ต่อมาแต่งงานเป็นช่างเย็บกางเกงที่ร้านตัดเสื้อแห่งหนึ่งที่ตลาดพุก ที่ร้านแห่งนี้เขาได้รับค่าจ้างเย็บกางเกงตัวละ 18-20 บาท ทำงานที่ร้านนี้ได้ประมาณ 6 เดือนก็เกิดเรื่องขึ้นคือ ลูกของเจ้าแม่แอบเอาวิทยุของเจ้าแม่ไปฟังแล้วทำเสียแต่ไม่ยอมรับผิดกลับกล่าวหาว่าแต่งเป็นคนทำ เจ้าแม่จะเอาเรื่องแต่แต่งบอกว่าเขาไม่ได้ทำ เจ้าแม่ไม่เชื่อในที่สุดก็ให้เขาออกจากร้านไป แต่งคงงานอยู่ระยะหนึ่งในขณะนั้นเขาลำบากมากเพราะไม่มีงานทำจึงกลับไปหาที่สาวแล้วเดินทางต่อเพื่อกลับไปอยู่กับแม่ที่ท่าม่วง แม่อยู่กับพี่ชายและน้องสาวคนเล็กขณะนั้นยังทำอาชีพเพาะปลูก(พริก)อยู่ เขาจำไม่ได้ว่ากลับไปอยู่กับแม่มานานเท่าใด ต่อมาภายหลังแต่งได้กลับมาทำงานเป็นช่างเย็บกางเกงที่หัวลำโพงอีกครั้ง คราวนี้เขาสัญญาด้วยตัวเองว่า ต่อไปนี้เขาจะไม่ยอมให้ตัวเองคงงานอีกและจะทำงานโดยไม่มีคิดคิดกับเจ้าแม่คนใดถ้าร้านไหนให้เงินดีกว่าร้านที่ทำงานอยู่เขาจะย้ายไปอยู่ร้านใหม่ทันที

แต่งพยายามพัฒนาฝีมือการเย็บกางเกงจนเป็นที่ยอมรับของวงการร้านตัดเสื้อผ้า เขาเปลี่ยนที่ทำงานหลายร้าน ยิ่งเปลี่ยนร้านชื่อเสียงเรื่องฝีมือการเย็บของเขายิ่งดังมากขึ้น จนกระทั่งเขาได้มาทำงานที่ร้านพรญาอยู่หน้าวัดชนะสงครามซึ่งเป็นร้านตัดเสื้อผ้าที่ดังมากในสมัยนั้นและเป็นที่รู้กันว่าถ้าใครได้มาเป็นช่างประจำร้านนี้ย่อมหมายความว่าฝีมือในการเย็บดีมาก

ต่อมาเพื่อนของแต่งเปิดร้านตัดเสื้อที่เจริญผลและขอให้แต่งไปเป็นช่างประจำร้านเพราะเชื่อฝีมือ แต่งเห็นว่าเป็นเพื่อนกันจึงยอมไปทำงานที่ร้าน กิจการของร้านกำลังไปได้ดีแต่เจ้าแม่ซึ่งเป็นเพื่อนของแต่งคิดการพันทันมีหนี้สินคิดตัวมากไม่สามารถหาเงินมาใช้หนี้ได้ อยู่มาวันหนึ่งก็มีเหตุร้ายเกิดขึ้นคือมีลูกค้าที่เป็นเศรษฐีมาตัดเสื้อที่ร้าน เจ้าแม่ร้านจับเสื้อคนนั้นเรียกค่าไถ่เพราะต้องการเงินไปใช้หนี้ โดยตั้งให้เสื้อเขียนเช็ค เสื้อไม่ยอมเขียนเช็คให้ เจ้าแม่ซึ่งบัดนี้กลายเป็นคนร้ายจึงใช้เดารีดร้อนๆ ทบหน้าอกของเสื้อเพื่อให้เสื้อยอมเขียน แต่ในที่สุดก็ถูกตำรวจจับเพราะมีคนไปแจ้งความ คดีนี้กลายเป็นข่าวดังมากในสมัยนั้น

* เซ่งตั้ง เป็นภาษาแต้จิ๋ว ใช้เรียกคนที่มาช่วยทำงานทุกอย่างภายในบ้านเพื่อแลกกับวิชาความรู้สำหรับนำไปประกอบอาชีพ เซ่งตั้งนี้จะกิน-นอนในบ้านเดียวกับเจ้าแม่และได้รับเงินเดือนค่าฝึกหัดงานเล็กน้อยจนกว่าจะชำนาญงานเป็นช่างฝีมือได้ เจ้าแม่จึงจะขึ้นเงินเดือนให้ ในกรณีของช่างเย็บผ้าเมื่อเย็บเสื้อหรือกางเกงได้แล้วจะได้รับค่าแรงเป็นจำนวนงานที่เย็บได้ ไม่มีการให้เงินเดือนแบบเซ่งตั้งอีก

เมื่อเกิดเรื่องขึ้นดังออกจากร้านนี้ เขามานเป็นช่างประจำร้านอื่นๆอีกหลายร้าน แต่งเข้าบ้านอยู่ บางสะพานนอก เขตตลาดพลู เขารับแม่และน้องสาวที่ท่อม่วงมาอยู่ด้วย น้องสาวของเขาได้รับเดือนในจินตนา มาเย็บที่บ้าน ต่อมาเขาถูกเกณฑ์ทหารแต่ไม่โดนจึงไม่ต้องเป็นทหาร เมื่อกลับมาบ้านจึงเริ่มมีความคิดที่จะเปิดร้านของตัวเองขึ้น เขาอยากเปิดร้านที่กรุงเทพฯ แต่โอกาสเลื่องสูงเพราะมีร้านประเภทนี้หลายร้านและเขาเพิ่งจะเรียนตัดเสื้อ-กางเกงกับเพื่อน ได้เพียงสามวัน

เล็งนั่งเรือจ้างไปที่ขวอสุรธา เรือจอดพักที่ตลาดบัวหลวง เขาสังเกตเห็นว่าที่นี้ยังไม่มีร้านตัดเสื้อ ดังนั้นเขาจึงหาเช่าบ้านริมคลองเพื่อเปิดร้าน ในเวลาต่อมาร้านตัดเสื้อชื่อ “งามภุษา” ก็เปิดดำเนินการกิจการของร้านดีมากเพราะเป็นร้านที่มาจากกรุงเทพฯ และบรรดาช่างในร้านรวมทั้งเจ้าแก้วล้วนเป็นคนหนุ่มทั้งสิ้น ชาวบ้านเห็นว่าช่างทำมาหากินอีกทั้งมีฝีมือดีจึงพากันมาอุดหนุนที่ร้านมาก

ประมาณปี พ.ศ. 2507 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ทั่วทั้งกรุงเทพฯ และอยุธยาถูกน้ำท่วมอย่างมาก ภายหลังน้ำลดเล็งต้องปิดร้านงามภุษาเพราะสภาพของร้านแย่มาก เขาคิดจะกลับมาเปิดร้านที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นความตั้งใจเมื่อเริ่มแรกที่คิดจะเปิดร้านตัดเสื้อผ้า ด้วยเหตุนี้เล็งจึงกลับมาอยู่ที่ตลาดพลูและหาเช่าที่เพื่อเปิดร้านแห่งใหม่

ในปีเดียวกันเล็งได้เปิดร้านแห่งใหม่ขึ้นชื่อว่าร้านเทอดไทภุษา กิจการของเขาดำเนินไปด้วยดี มาตลอดจนกระทั่งเขาอายุได้ 26 ปีจึงแต่งงาน ต่อมาญาติพี่น้องทางฝ่ายเล็งและฝ่ายภรรยา มาอาศัยอยู่ด้วย ในช่วง 5 ปีหลังการแต่งงานจำนวนสมาชิกในบ้านมีถึง 11 คน เล็งเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในบ้านทั้งหมด ญาติที่มาอาศัยต่างคนต่างมีงานทำนอกบ้านแต่กลับมากินนอนที่นี้โดยไม่มีใครช่วยออกค่าใช้จ่ายเลยสักคนเดียว ในที่สุครายได้ที่ได้รับก็ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในบ้าน เล็งจึงตัดสินใจปิดร้านแต่ยังคงเช่าบ้านเดิมอยู่ เขาให้ญาติพี่น้องต่างคนต่างแยกย้ายไปหาที่อยู่ของตัวเอง ส่วนเล็งไปหาที่เปิดร้านแห่งใหม่อีก ครั้งนี้เขานั่งรถประจำทางออกไปนอกเมือง รถคันนั้นวิ่งมาสิ้นสุดระยะทางที่อ้อมใหญ่ เล็งหาเช่าที่หน้าร้านสำหรับรับงานได้ ในตอนเช้าเขานั่งรถประจำทางมาทำงานที่อ้อมใหญ่และตอนเย็นกลับบ้านที่ตลาดพลู เขามั่นว่าระยะทางจากที่ทำงานถึงบ้านค่อนข้างไกลและช่างเย็บผ้าที่ร้านก็ไม่มีที่พักผ่อนนั่งรถไปกลับเอง

โดยทั่วไปเจ้าแก้วร้านตัดเสื้อผ้า จะทำหน้าที่ตัดงานเพียงอย่างเดียว ตัดงานในที่นี้หมายถึง ตัดผืนผ้าออกเป็นชิ้นงานเสื้อหรือกางเกงตามขนาดตัวของลูกค้า แล้วส่งงานต่อให้ช่างเย็บเสื้อหรือช่างเย็บกางเกงทำหน้าที่เย็บประกอบชิ้นงานนั้นๆจนสำเร็จ ช่างเย็บส่วนมากจะเย็บเป็นอย่างดี ตัดงานไม่เป็น คนที่คิดจะเป็นเจ้าแก้วร้านตัดเสื้อผ้าจึงเริ่มต้นจากการเป็นช่างเย็บเสื้อหรือกางเกงก่อน แล้วจึงหัดตัดงานเป็นลำดับต่อมา เมื่อเป็นทั้งงานตัดและงานเย็บก็สามารถเป็นเจ้าแก้วเปิดร้านของตนเองได้

เล็งจิงหาเช่าบ้านอีกแห่งหนึ่งที่อ้อมน้อย (อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร) ไว้สำหรับรับงานและใช้ส่วนบนของบ้านเป็นที่นอนของช่างประจำร้าน เขาเปิดร้านที่อ้อมใหญ่ได้ปีเดียวก็ปิดเพราะคุมตลาดไม่ไหว นอกจากนี้การเปิดร้านสองแห่งและเช่าบ้านที่ตลาดพลูอีกหนึ่งแห่งทำให้มีค่าใช้จ่ายมาก ขณะนั้นมีงานเข้าร้านที่อ้อมน้อยมากกว่า เขาตัดสินใจพาครอบครัวย้ายมาอยู่อ้อมน้อยและไม่ได้กลับไปอยู่ตลาดพลูอีก รวมเวลาที่อยู่ตลาดพลูประมาณ 13 ปี

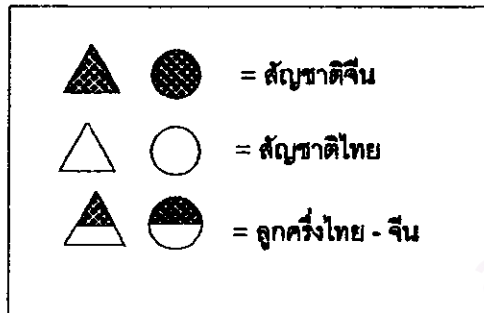
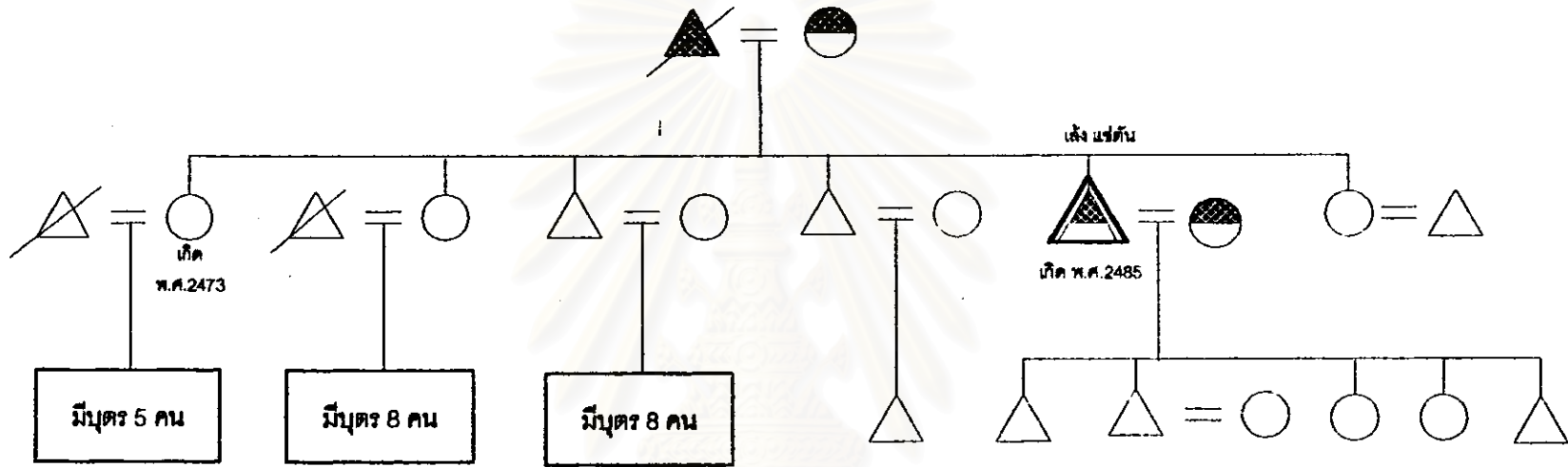
บ้านเช่าที่อ้อมน้อยมีสัญญาเช่าสามปี จ่ายค่าเช่ารายเดือนๆละ 450 บาท ช่วงที่เช่าอยู่นั้นเจ้าของบ้านมาเยี่ยมและพบว่าที่ร้านของเล็งมีงานเยอะและกิจการดีมากเมื่อครบกำหนดสามปีจึงขอลดค่าเช่าเพิ่มจาก 450 บาทเป็น 1,600 บาท เล็งตัดสินใจไม่เช่าต่อเพราะเห็นว่าเจ้าของบ้านขึ้นค่าเช่าแพงเกินไป เขาเช่าซึ่งอาคารพาณิชย์สองชั้นแห่งใหม่ที่สามพรานมีสัญญาเช่า 9 ปีเสียค่าเช่า 65,000 บาทเมื่อแรกเช่าและค่าเช่ารายเดือนๆละ 60 บาท ร้านของเล็งได้เปิดขึ้นอีกครั้งโดยใช้ชื่อเดียวกับที่อ้อมน้อย เขามีทั้งลูกค้าเก่าซึ่งตามมาเป็นขาประจำและลูกค้าใหม่ซึ่งยอมรับในฝีมือของเขาเพิ่มขึ้นมาก เล็งคิดทบทวนถึงชีวิตที่ผ่านมา เขาเบื่อกับที่ต้องย้ายบ้านอยู่เรื่อยไป ลูกๆของเขากำดั่งเติบโตและเขาไม่ต้องง้อการให้ลูกย้ายที่อยู่บ่อยๆเหมือนที่ผ่านมา เล็งตั้งใจทำงานเก็บเงินเพื่อซื้อบ้าน เขาเลือกซื้ออาคารพาณิชย์หลังหนึ่งที่อ้อมใหญ่ซึ่งทำเลที่ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม เหตุผลที่เล็งเลือกซื้อบ้านหลังนี้เพราะ (1) เขาคิดว่าในอนาคตเขาจะส่งลูกๆไปเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ ถ้ามาอยู่ที่นี้การเดินทางจะสะดวกและไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก (2) ด้านหน้าของอาคารอยู่ติดถนนใหญ่สามารถทำการค้าได้ (3) เขาเคยเปิดร้านที่อ้อมใหญ่มาก่อนแม้เพียงปีเดียวแต่เขาก็ชอบที่นี่และมีเพื่อนอยู่ที่นี้หลายคน

เมื่อครบสัญญาเช่าที่สามพราน เล็งจึงพาครอบครัวย้ายมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ในปี พ.ศ. 2528 และอยู่มาจนถึงปัจจุบัน

ด้านชีวิตครอบครัว เล็งให้ความสำคัญกับการศึกษาของลูกๆมาก เขาตั้งใจว่าจะส่งลูกได้เรียนถึงระดับปริญญาตรีให้ได้ทุกวันนี้เขาประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ลูกชายคนโตรับราชการอยู่ในกรุงเทพฯ ลูกคนที่สองแต่งงานแล้วทำงานบริษัทเอกชน ลูกคนที่สามและคนที่สี่ทำงานบริษัทเอกชน ส่วนลูกคนเล็กเรียนหนังสืออยู่ชั้นม. 1

* ผู้ให้สัมภาษณ์ ให้ข้อสังเกตว่า ก่อนปี พ.ศ. 2525 เมื่อเจ้าแม่ร้านตัดผ้าจะรับช่างประจำร้าน เจ้าแม่ก็จะให้ช่างพักอยู่ที่ร้านด้วยเพราะช่างส่วนมากเป็นคนต่างจังหวัด หลังปี พ.ศ. 2525 การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ชาวชนบทจำนวนหนึ่งเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ช่างฝีมือรุ่นใหม่หาากขึ้นและช่างฝีมือบางคนก็กลับบ้านช่วยทำงานทำสวนแทนพ่อแม่ เมื่อว่างจากฤดูเก็บเกี่ยวก็ไม่กลับมาอีก บรรดาเจ้าแม่ที่ต้องการให้ช่างเหล่านี้ทำงานจะต้องขนานไปให้ช่างทำที่บ้าน ดังนั้นในระยะต่อมา เจ้าแม่จึงไม่จำเป็นต้องดูแลเรื่องที่พักให้กับช่างอีก ยกเว้นกรณีที่เป็นสวัสดิการของการจ้างงานซึ่งได้ตกลงกันไว้ตั้งแต่แรก

7. ครอบครัวของเล้ง แซ่ตัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครอบครัวที่ 8 ครอบครัวของเต็ง แซ่เอี้ยว

ประวัติตระกูล

ก๋งของเต็งมาจากหมู่บ้านฮ่งไฉ้ว อำเภอเก็กเอี้ยว เมืองกึ่งดั่งแซ่ อาชีพเดิมทำนา ครอบครัวก๋งมีลูกชายสองคนอาศัยรวมในครอบครัวใหญ่ที่ประเทศจีน เต็งเส็งเล่าให้ฟังว่าหลังจากที่ก๋งมีลูกสองคนแล้วจึงเดินทางมาเมืองไทยมาอยู่กับญาติที่ตำบลท่าตลาด อำเภอ สามพราน จังหวัดนครปฐม ญาติของก๋งเลี้ยงหมูและมีโรงฆ่าหมู ส่วนก๋งพาเรือขายหมูและอาศัยอยู่กับญาติมาตลอด ก๋งพาเรือไปขายหมูที่บ้านหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งเป็นลูกจีนที่เกิดในไทยเป็นประจําจนรักใคร่ชอบพอกัน ในที่สุดก๋งได้แต่งงานกับหญิงสาวผู้นี้และย้ายมาอยู่บ้านที่สร้างใหม่ใกล้ๆกับบ้านพ่อแม่ของฝ่ายหญิงและเลิกพาเรือขายหมูแต่เปลี่ยนมาเลี้ยงหมูไว้ขายแทน

ต่อมา ก๋งส่งจดหมายไปหาครอบครัวที่ประเทศจีนในจดหมายบอกให้อาม่า(ภรรยาของก๋งที่จีน) ส่งลูกชายทั้งสองคนมาเมืองไทย ลูกชายคนโตเดินทางมาก่อนภายหลังจึงให้ลูกชายคนเล็กซึ่งเป็นเตี้ยของเต็งตามมา สองพี่น้องมาอยู่กับก๋งช่วยก๋งเลี้ยงหมู เต็งเล่าให้เต็งฟังว่าแรกๆที่มาอยู่เตี้ยและพี่ชายอยู่บ้านเดียวกับก๋ง ต่อมาก๋งปลูกบ้านให้อยู่ใหม่อีกหลังหนึ่งเพราะอาม่าเมืองไทย (ภรรยาของก๋งที่เมืองไทย) มีลูกหลายคน

ที่ประเทศจีนเตี้ยและพี่ชายของเตี้ยมีครอบครัวแล้ว เมื่อทั้งสองคนเดินทางมาอยู่เมืองไทย ภรรยาและลูกๆอยู่กับอาม่าที่จีนซึ่งทำนาเลี้ยงชีพ ก๋งและลูกชายทั้งสองคนคือพี่ชายเตี้ยและเตี้ยส่งเงินไปให้ประจํา แต่ภายหลังเมื่อภรรยาและลูกของเตี้ยเดินทางมาอยู่ประเทศไทยแล้ว เตี้ยส่งเงินไปให้อาม่าน้อยลงและเลิกส่งไปเมื่ออาม่าเสียชีวิต ชีวิตประจำวันของเตี้ยเมื่ออยู่กับก๋งมีหน้าที่ให้อาหารหมูในตอนเช้าและตอนเย็น ดังนั้นในช่วงกลางวันที่เป็นเวลาว่างเตี้ยจึงไปเป็นลูกจ้างโรงงานย้อมผ้า ในสมัยก่อนชาวบ้านจะนิยมใช้ผ้าสีดำกันมากโดยเฉพาะคนจีนด้วยกันจะชอบซื้อผ้าดำมาตัดเสื้อตัดกางเกงและใช้ประโยชน์อื่นอีกหลายอย่าง

ต่อมาเตี้ยแต่งงานใหม่และต้องการที่จะแยกครอบครัวออกมาอยู่บ้านใหม่ เตี้ยเก็บออมเงินจนสามารถซื้อที่ดินได้ประมาณ 3 ไร่เศษ สร้างบ้านและปลูกโรงเลี้ยงหมูขนาด 70-80 ตัวแล้วย้ายครอบครัวมาอยู่บ้านใหม่ เตี้ยมีลูกกับภรรยาใหม่ซึ่งเต็งเรียกว่าแม่เล็ก 3 คน ลูกชายคนโตของแม่เล็กอายุอ่อนกว่าเต็ง 8 ปี ตลอดเวลาที่เตี้ยอยู่เมืองไทยเตี้ยไม่เคยลืมภรรยาและลูกที่ประเทศจีน เมื่อเตี้ยคิดว่าเตี้ยมีฐานะมั่นคงพอที่จะให้ภรรยาและลูกที่ประเทศจีนมาอยู่ด้วยกันได้ เตี้ยจึงส่งจดหมายที่เตี้ยเขียนเองเป็นภาษาจีนบอกให้ภรรยาและลูกเดินทางมาประเทศไทย เตี้ยจะไปรับที่ท่าเรือ เต็งบอกว่าการที่เตี้ยของเขาตัดสินใจอยู่เมืองไทยแทนที่จะพาครอบครัวทางประเทศไทยกลับไปอยู่ที่ประเทศจีนเพราะ

ที่ประเทศไทยเดี๋ยงมีโอกาสมามาหากินดีกว่าอยู่ในประเทศจีน เดี๋ยงไม่ยอมให้ถูกถ้าหากจึงพยายามสร้างฐานะและเก็บออมทรัพย์สำหรับครอบครัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ปี พ.ศ. 2489 เดี๋ยงซึ่งมีอายุได้ 14 ปีเดินทางมาประเทศไทยพร้อมกับแม่ของเขา เส้นทางการเดินทางเริ่มต้นจากลงเรือที่หมู่บ้านมาถึงท่าเรือเก็กเอี๊ยว แล้วต่อเรือไปยังท่าเรือจิวเถาเพื่อไปขึ้นเรือโดยสารลำใหญ่ที่จิวเถาใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 สัปดาห์ถึงประเทศไทยที่ปากน้ำ หลังจากนั้นจะมีรถของบริษัทเดินเรือมารับไปพักที่โรงแรม ทางบริษัทเดินเรือจะมีหนังสือแจ้งไปยังญาติของผู้โดยสารให้มารับ ผู้ที่เป็นคนต่างประเทศต้องเสียค่าเข้าเมืองคนละร้อยกว่าบาทและหากใครอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปต้องเสียภาษีต่างค่า ในครั้งนั้นแม่ของเดี๋ยงต้องเสียค่าภาษีต่างค่าแต่เขาไม่ต้องเพราะอายุไม่ถึง 20 ปี เดี๋ยงจำได้ว่าครั้งแรกเขาเสียภาษีต่างค่า 10 บาทต่อปี ต่อมาเพิ่มเป็น 400 บาทต่อปี ชาวจีนในประเทศไทยจึงรวมตัวกันร้องขอให้ผู้บริหารระดับสูงของจีนส่งตัวแทนมาเจรจขอให้ลดค่าภาษีต่างค่าลง การเจรจาเป็นผลสำเร็จค่าภาษีต่างค่าลดลงเหลือ 200 บาทต่อปี ในปัจจุบันนี้ค่าภาษีต่างค่าต้องไปเสียที่สถานีตำรวจในท้องที่ที่อยู่อาศัยในอัตรา 200 บาทต่อปี หากผู้ใดประสงค์จะเสียติดต่อกัน 5 ปี รัฐลดให้เหลือ 800 บาท

เดี๋ยงเดินทางไปรับแม่และสิ่งมาอยู่ร่วมบ้านเดียวกับภรรยาใหม่ซึ่งทั้งหมดอยู่ร่วมกันได้ดี ทุกคนต่างช่วยกันทำมาหากิน สภาพบ้านเรือนเมื่อสิ่งมาถึงใหม่ๆพบว่าบ้านส่วนใหญ่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองหน้าบ้านคือด้านที่หันออกแม่น้ำ การสัญจรใช้เส้นทางน้ำสะดวกกว่าทางบก ทุกบ้านจะมีเรือผูกติดบันไดทำน้ำ อาหารการกินสามารถหาซื้อได้จากเรือสินค้าที่มาจอดขายถึงหน้าบ้าน หากต้องการซื้อของใช้หลายๆอย่างก็จะไปซื้อที่ตลาดสามพรานซึ่งเป็นตลาดศูนย์รวมสินค้าของชาวบ้านในละแวกนั้น

ในวัยชราเดี๋ยงถึงอาศัยอยู่กับลูกชายคนเล็กซึ่งมีอาชีพเลี้ยงหมูจนกระทั่งเสียชีวิตไปเมื่อ พ.ศ. 2526 พิธีศพจัดแบบประเพณีไทยแต่ไม่มีการเผาศพนำไปฝังที่สุสานแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐมตามความประสงค์ของเดี๋ยงที่ตั้งไว้ก่อนตาย ส่วนแม่ของเดี๋ยงเสียชีวิตก่อนเดี๋ยงประมาณ 6 ปี ภายหลังจึงได้นำมาไว้ที่สุสานแห่งเดียวกันกับเดี๋ยง

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

เดี๋ยงเกิดที่ประเทศจีน มีน้องสาวร่วมแม่เดียวกันหนึ่งคนเกิดที่ประเทศไทยหลังจากที่สิ่งและแม่มาอยู่ในไทยแล้ว เมื่ออายุ 8 ปี เข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนหมู่บ้านฮังไฉ้วในประเทศจีน เรียนหนังสืออยู่สี่ปีจึงลาออกเพราะฐานะทางบ้านยากจน เมื่อลาออกจากโรงเรียนแล้วก็ช่วยทำงาน สิ่งทราบว่เดี๋ยงและพี่ชายของเดี๋ยงอยู่เมืองไทยแต่ก็ไม่ได้คิดว่าตัวเองจะมีโอกาสได้มาอยู่ในไทย

สองปีต่อมาหลังจากที่เขาออกจากโรงเรียนแล้ว เดี๋ยงส่งจดหมายและค่าเดินทางมาให้แม่และสิ่งเดินทางไปประเทศไทย เมื่อไปถึงประเทศไทยแล้วเดี๋ยงจะมาตัวเอง แม่ตอบตกลง การเดินทาง

อันแสนไกลมาสิ้นสุดลงเมื่อมาถึงบ้านเตี้ย ขณะนั้นตั้งอายุได้ 14 ปี ที่นี้ตั้งได้พบกับน้องต่างมารดา อีกสามคน คนโตเป็นผู้ชายอายุ 6 ปี คนที่สองเป็นผู้ชายอายุ 4 ปี และคนเล็กเป็นผู้หญิงอายุ 2 ปี น้องทั้ง สามเคารพรักใคร่กับตั้งดี

อาชีพของเตี้ยในขณะนั้นคือเลี้ยงหมู ดังนั้นเมื่อตั้งมาอยู่กับเตี้ยก็ต้องช่วยเตี้ย เตี้ยเล่าให้ฟังว่า สมัยที่เตี้ยอยู่กับกำ เตี้ยเคยไปเป็นลูกจ้างโรงงานย้อมผ้า ได้เรียนรู้วิธีย้อมผ้าทุกขั้นตอนและคิดว่าสักวัน หนึ่งจะเปิดโรงงานย้อมผ้าเพราะเตี้ยเชื่อว่าถ้ามีโรงงานย้อมผ้าทุกๆของเตี้ยคงจะได้ทำงานสบายกว่า เลี้ยงหมูมาก เตี้ยต้องการให้ครอบครัวมีฐานะดีกว่าเดิม งานเลี้ยงหมูเป็นงานที่เหนื่อยสทปรกและ เหน็ดหนอน อย่างไรก็ตามเตี้ยไม่ได้รังเกียจว่าเป็นอาชีพที่ไม่ดี เพราะเตี้ยสร้างฐานะมาได้จนถึงทุกวันนี้(ก่อน ที่จะเปิดโรงงานย้อมผ้า)ก็เพราะอาชีพเลี้ยงหมูเพียงอย่างเดียว เหตุผลของเตี้ยที่คิดจะเลิกเลี้ยงหมูและ เปลี่ยนไปทำโรงงานย้อมผ้าคือ ประการแรกเตี้ยมีความรู้เรื่องย้อมผ้าอยู่แล้ว ไม่ต้องไปศึกษาจากใคร อีกประการที่สองเตี้ยอยากทดลองเปลี่ยนอาชีพและเห็นว่ามิโรงงานย้อมผ้าเป็นมรดกให้ลูกคงจะดีกว่า โรงเลี้ยงหมู ประการที่สามราคามูลขนขึ้นลงไม่แน่นอนและเตี้ยเกิดความเบื่อ เมื่อคำนวณเปรียบเทียบกับ รายได้ทั้งหมดจากการขายหมูกับค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ใช้ในการย้อมผ้าแล้วปรากฏว่ามีเงินเหลือ มากกว่าทุนที่ต้องใช้ เตี้ยจึงตัดสินใจเปลี่ยนอาชีพนั้นหมายความว่าตั้งซึ่งเป็นผู้ชายคนโตยอมเป็น กำนัดสำคัญในการช่วยงานเตี้ยด้วย พ.ศ. 2494 โรงงานย้อมผ้าชื่อว่า "อะจูนฮวด" เปิดดำเนินการแทนที่ โรงเลี้ยงหมูเดิม ขณะนั้นตั้งอายุได้ 19 ปี

"อะจูนฮวด" มีลูกจ้างซึ่งเป็นญาติกันประมาณ 4-5 คน ตั้งและน้องๆช่วยทำงานในโรงงานด้วย วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการย้อมผ้าคือผ้าขาว ผ้าที่ย้อมนี้จะมีสีดำเพียงสีเดียวซึ่งตั้งบอกว่าผ้าสีดำขายได้ ง่ายและเป็นสีที่นิยมใช้มากพอๆกับผ้าสีขาว ผ้าขาวที่ใช้เป็นวัตถุประสงค์นี้ซื้อจากสาวเพียง ผ้าขาว 1 ไม้มีความ ยาว 42 หลา (1 หลา เท่ากับ 90 เซ็นติเมตร) วิธีการย้อมจะนำผ้าขาวมาแช่ค้างเพื่อแก้แ่งที่ติดผืนผ้า ออกเสียก่อน จากนั้นนำผ้ามาซักให้สะอาดแล้วจึงนำไปย้อมสีดำตามกระบวนการย้อมสีหลายครั้ง จนผืนเป็นสีดำสนิททั่วทั้งผืนและสีไม่ตกอีก ผ้าดำที่ย้อมเสร็จแล้วจะนำมาม้วนเข้ากับไม้ม้วนผ้า 1 ไม้ เรียกว่า 1 ก๊ก (ผ้าขาว 1 ไม้เมื่อย้อมเป็นสีดำแล้วจะแบ่งออกเป็น 4 ก๊ก ความยาวของ 1 ก๊ก = 10.5 หลา)

ที่บ้านเตี้ยจะมีเรือเครื่อง 1 ลำ สำหรับนำสินค้าไปขาย มีเรือพาย 2 ลำ ไว้ใช้งานทั่วไป เมื่อย้อม ผ้าได้ตามจำนวนที่ต้องการขายแล้วตั้งจะเป็นคนนำผ้าไปเสนอบาย โดยมีลูกจ้างคิดเรือไปด้วยสองคน คนหนึ่งเป็นคนขับเรืออีกคนหนึ่งช่วยขนของ เวลาไปขายผ้าจะต้องเรือไปทางจังหวัดสุพรรณบุรีและ จะแวะตลาดที่อยู่ริมน้ำ เมื่อพลบค่ำจะจอดเรือและพักแรมในเรือเพราะต้องนอนผ้าของและสมัยก่อน ตามตลาดทั่วไปไม่ค่อยมีโรงแรมให้พักเหมือนปัจจุบัน พ่อค้าที่นำสินค้ามาขายเรือทุกถ้ำจะนอนใน

เรือเครื่องหมายถึง เรือที่แล่นโดยใช้เครื่องยนต์ เรือเครื่องที่ใช้ขนส่งสินค้าจะมีหลังคาโค้งครอบอยู่ส่วนกลางของ เรือ เพื่อป้องกันมิให้สินค้าถูกทำลาย นอกจากนี้ยังใช้เป็นที่พักผ่อน หลังนอนในเวลากลางคืนด้วย

เรือของคนเอง สิ่งที่เขาเรียกตัวมากที่สุดคนในสมัยนั้นคือโจรปล้นเรือ ชาวเรือจะคอยส่งข่าวเตือนกันเสมอเกี่ยวกับโจรปล้นเรือ เช่น ส่งข่าวว่าทำน้ำนี้พักค้างแรมไม่ได้อันตรายเพราะโจรมาดักปล้นบ่อยๆ หรือเมื่อทราบว่โจรปล้นเรืออยู่บริเวณไหนก็จะระวังไม่เข้าใกล้เส้นทางนั้น เป็นต้น ดังนั้นในแต่ละวันชาวเรือจะต้องรู้จุดหมายปลายทางของคนว่าวันนี้จะจอดพักเรือที่ไหน ซึ่งชาวเรือจะต้องไปให้ถึงจุดหมายของคนก่อนค่าและเมื่อถึงจุดหมายปลายทางแล้วเวลาใกล้ค่ำชาวเรือจะผูกเรือโยงกันหลายๆลำเพื่อช่วยกันระวังเหตุร้าย

ตั้งเป็นพ่อค้าขายผ้าอยู่หลายปี ราวปี พ.ศ. 2499 ญาติผู้ใหญ่แนะนำให้ตั้งรู้จักกับหญิงสาวชาวฮ่อมใหญ่ผู้หนึ่งและได้แต่งงานกัน พิธีแต่งงานจัดแบบประเพณีไทยปนจีน หลังจากแต่งงานภรรยาเข้ามาอยู่ในฐานะแม่บ้านช่วยงานทุกอย่างภายในบ้าน ตั้งทำงานที่โรงงานฮ่อมผ้าของเตี้ยเหมือนเดิม เพราะตั้งเป็นกำลังสำคัญของโรงงานในการนำผ้าไปเสนอขายลูกค้า

ตั้งมีลูกสามคน คนโตและคนเล็กเป็นผู้ชาย ส่วนคนกลางเป็นผู้หญิง ที่อำเภอสามพรานจะมีโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นของคนจีนแต่ไม่ได้สอนภาษาจีนอยู่สองแห่ง ชาวจีนในอำเภอสามพรานนิยมให้ลูกหลานมาเรียนที่สองโรงเรียนนี้ ลูกของตั้งก็เช่นเดียวกันทุกวันจะนั่งเรือโดยสารมาขึ้นที่ท่าหน้าอำเภอสามพรานแล้วเดินไปโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอประมาณ 700 เมตร หลังเลิกเรียนจะมาลงเรือที่หน้าอำเภอเพื่อกลับบ้าน ไม่มีใครคิดว่าครอบครัวนี้จะต้องสูญเสียลูกสาวที่มีอายุแค่ 7 ปีไปอย่างไม่มีวันกลับ เมื่อเย็นวันหนึ่งมีคนมาบอกว่าลูกสาวของตั้งตกน้ำตายที่หน้าอำเภอเพราะก้าวลงเรือพลาด ตั้งและภรรยาเสียใจอย่างมาก ผ้าภรรยาต้องทำใจอยู่หลายปีจึงคลายความโศกเศร้าได้ ตั้งและภรรยาตั้งใจว่าจะเลี้ยงลูกสองคนที่เหลือให้ดีที่สุด อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่ตั้งมีลูกสามคนแล้วก็อยากแยกครอบครัวออกมาอยู่บ้านใหม่และคิดหาอาชีพใหม่เพราะเห็นว่าที่บ้านมีน้องๆหลายคนต้องเสียค่าใช้จ่ายต่างๆในแต่ละเดือนรวมถึงค่าจ้างลูกจ้างในโรงงานเป็นเงินไม่ใช่น้อย ตั้งอยากทำการค้าของตัวเองโดยคิดจะเปิดร้านขายชา จึงเริ่มมองหาทำเลที่ตั้งของร้าน เพื่อนแนะนำให้มาเปิดร้านที่ฮ่อมใหญ่โดยตั้งมาดูทำเลร้านค้าที่จะเปิดก่อน เมื่อมาดูแล้วเห็นว่าเป็นทำเลที่เหมาะสมจึงตกลงเช่าที่นี้ ปี พ.ศ. 2513 ตั้งพาครอบครัวมาอยู่บ้านเช่าที่ฮ่อมใหญ่และเปิดร้านขายชาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ (ร้านขายชาประเภทสอง)

เมื่อแรกเช่าต้องเสียค่าน้ำประปา 50,000 บาท ส่วนค่าเช่าคิดเป็นรายเดือนๆ ละ 60 บาท ทำสัญญา 15 ปี มาถึงเวลานี้ตั้งปรึกษากับเตี้ยอีกครั้ง ในที่สุดเตี้ยยอมให้แยกครอบครัวออกมาอยู่บ้านเช่าและให้เงินทุนจำนวนหนึ่งสำหรับการแยกครอบครัวมาอยู่บ้านใหม่ ก่อนที่เตี้ยจะเลิกเป็นพ่อค้าขายผ้าเขาต้องพาน้องชายซึ่งเป็นลูกแม่เล็กคนโตไปขายผ้าด้วยเพราะน้องชายจะต้องทำหน้าที่นี้แทนตั้งซึ่งทำคนเดียวมาตลอดตั้งแต่เริ่มเปิดโรงงานฮ่อมผ้า ตั้งพาน้องชายไปแนะนำตัวกับลูกค้านและสอนวิธีการค้าขายบางอย่างให้เงินน้องชายสามารถดำเนินการได้เอง ตั้งและครอบครัวจึงย้ายออกไปอยู่บ้านเช่าเปิดร้านขายชาตั้งแต่นั้นมา

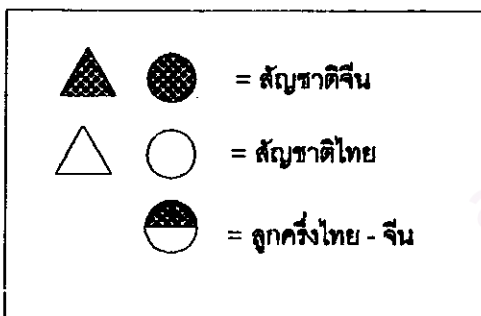
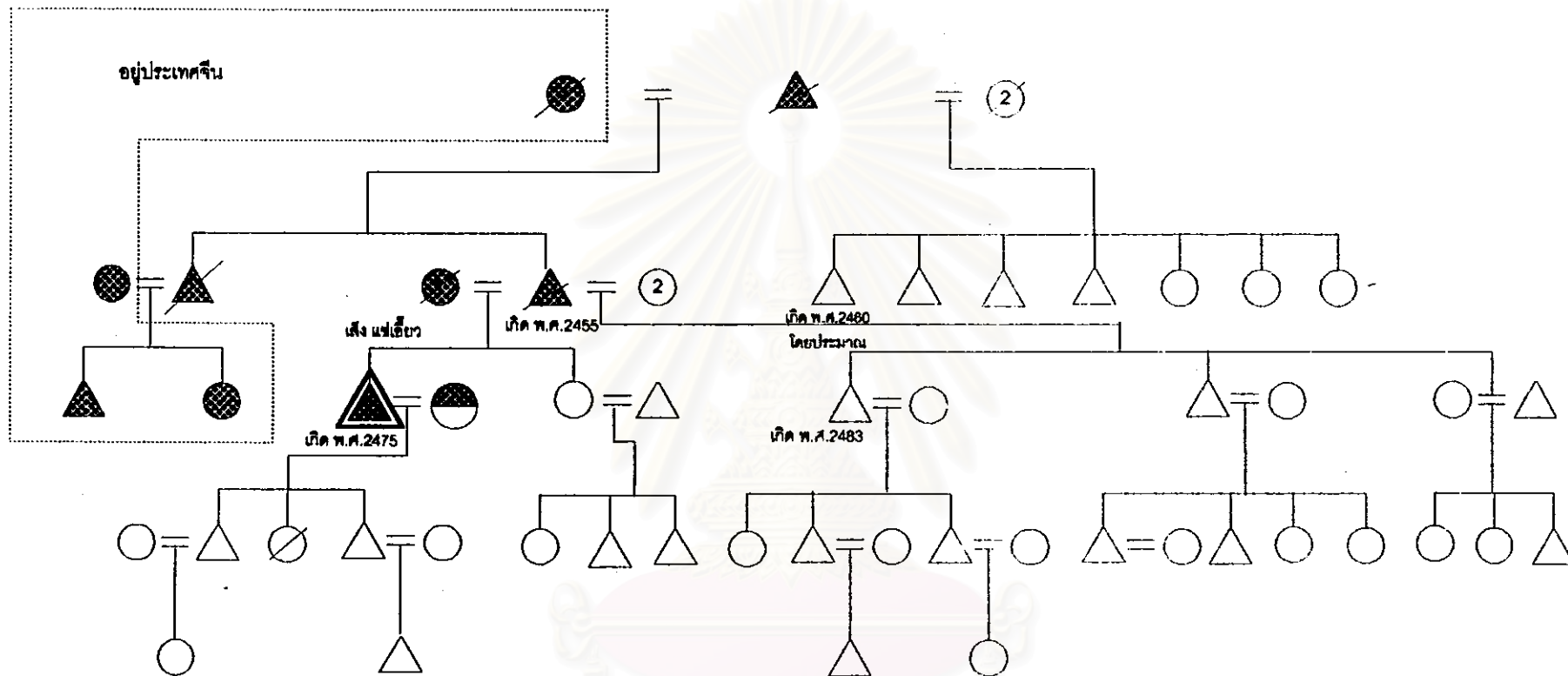
เต็งไม่มีความรู้เรื่องยา เมื่อจะเปิดร้านขายยาต้อง ไปจดทะเบียนร้านค้าและเข้าสมาคมร้านขายยา ก่อน เต็งบอกว่าทางสมาคมจะเปิดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาและส่งข่าวสารให้ร้านขายยาที่เป็น สมาชิก เต็งได้ไปอบรมความรู้เรื่องยาที่สมาคมร้านขายยา ตั้งอยู่บริเวณเชิงสะพานพุทธในกรุงเทพฯ นอกจากนี้เต็งเป็นสมาชิกชมรมร้านขายยานครปฐมด้วย ซึ่งทางชมรมจะมีงานเลี้ยงเป็นประจำทุกปีๆ ละหนึ่งครั้งเพื่อสังสรรค์กัน ซึ่งคนในสมาคมส่วนมากเป็นลูกคนจีน (แต้จิ๋ว) หรือคนไทยเชื้อสายจีน

หลังจากที่เต็งพาครอบครัวย้ายออกมาอยู่บ้านเช่าแล้ว 4-5 ปีต่อมาเต็งก็เลิกกิจการกลับไปเลี้ยง หมูอีกเพราะระยะหลังมีผ้าโทรมแทนที่ผ้าสีดำ ผ้าโทรมเป็นผ้าที่มีหลายสีเนื้อผ้าทนทานราคาไม่แพง ชาวบ้านเปลี่ยนมานิยมใช้ผ้าโทรมมากขึ้นทำให้ผ้าดำขายไม่ค่อยได้ โรงงานย้อมผ้าดำหลายโรงงานต้อง ปิดกิจการรวมทั้งชะง่อนฮวดด้วย รวมเวลาที่เต็งเปิด โรงงานย้อมผ้าประมาณ 20 ปี

ลูกชายคนโตของเต็งจบการศึกษาชั้น ป. 6 โรงเรียนวัดอ้อมใหญ่แล้วไม่ได้ศึกษาต่อเพราะเป็น คนเรียนไม่เก่ง เต็งและภรรยาจึงให้ออกมาช่วยขายของที่บ้าน ลูกชายคนเล็กจบการศึกษาระดับ ม. 3 โรงเรียนวัดไร่ขิง ปี พ.ศ. 2528 ลูกชายคนโตแต่งงานพาสะใภ้เข้ามาอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน สะใภ้ใหญ่ เคยทำงานโรงงานแห่งหนึ่งในอ้อมใหญ่ เมื่อแต่งงานก็ลาออกจากโรงงานมาช่วยขายของที่ร้าน ครอบครัวของลูกชายคนโตมีลูกสาว 1 คน ต่อมาปี พ.ศ. 2537 ลูกชายคนเล็กแต่งงานพาสะใภ้เด็กเข้า บ้านสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น ครอบครัวนี้มีลูกชายหนึ่งคน สะใภ้เด็กลาออกจากงานบริษัทที่เคยทำ อยู่มาเต็งถูกและช่วยขายของที่บ้าน เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นอีก 4 คน เต็งและลูกๆ จึง ปรึกษากันว่าจะต้องหารายได้เพิ่ม ปัจจุบันที่ร้านของเต็งไม่ได้ขายยาเพียงอย่างเดียวแต่ขายขนมของ ขนเคี้ยวส่งให้ลูกค้าคราวละมากๆหรือที่เรียกว่าขายส่ง บางครั้งก็มีลูกค้ามาซื้อที่ร้าน ซึ่งรายได้จากการ ขายขนมและขายยาสามารถช่วยเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวใหญ่ได้ดีในระดับหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. ครอบครัวของเส็ง แซ่เจี้ยว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครอบครัวที่ 9 ครอบครัวของไ้ แซ่เตี๋ย

ประวัติตระกูล

ครอบครัวแซ่เตี๋ยมีลูกชาย 3 คน เตี๋ยของไ้เป็นจีนแคะมาจากเมืองฮงฮุน ประเทศจีนเมื่อประมาณ 80 ปีที่แล้ว (ประมาณ พ.ศ. 2462) ไ้เล่าให้ฟังว่าเตี๋ยและแม่มีอาชีพทำไร่ชาสูบ แม่เป็นลูกจีนที่มาจากเมืองจีน แต่ไ้ไม่ทราบว่าเตี๋ยและแม่รู้จักกันที่ไหนและแต่งงานกันเมื่อใด ลูกของเตี๋ยและแม่ทั้งสามคนเกิดที่ประเทศไทย จังหวัดกาญจนบุรี ลูกชายคนโตของครอบครัวเกิดเมื่อปี พ.ศ. 2469 คนที่สองเกิดปี พ.ศ. 2471 และคนสุดท้ายคือไ้ เกิดปี พ.ศ. 2475 ที่น้องทุกคนไม่มีใครได้เรียนหนังสือ แม้เมื่ออายุมากขึ้นแล้วก็ยังอ่านหนังสือไม่ออกเพราะไม่ได้สนใจในเรื่องนี้ เตี๋ยและแม่จะพูดคุยกับลูกๆด้วยภาษาจีนแคะ สอนให้ลูกๆช่วยทำงานทั้งงานบ้านและงานในไร่ เมื่อเติบโตเป็นหนุ่มทั้งสามคนจึงเป็นแรงงานสำคัญของครอบครัวในการทำมาหากิน

พี่ชายคนโตของไ้แต่งงานเมื่ออายุ 22 ปี อีกสองสามปีต่อมา พี่ชายคนที่สองก็แต่งงานมีครอบครัวเช่นเดียวกัน เตี๋ยไม่ต้องการให้ลูกๆแยกครอบครัวออกไปอยู่ต่างหากจึงให้อยู่รวมในบ้านหลังใหญ่ ภายในบ้านมีสมาชิกหลายคนและอาชีพของครอบครัวคือทำไร่ชาสูบ

ไร่ชาสูบเป็นงานที่หนักมาก วิธีการปลูกชาสูบ เริ่มต้นนำเมล็ดชาสูบมาแช่น้ำให้เปียกชุ่ม ต่อจากนั้นนำขึ้นมาห่อผ้าไว้ พรหมน้ำที่ห่อผ้าให้ชุ่มอยู่เสมอเพื่อให้เมล็ดชาแตกรากแล้วจึงนำไปหว่านในร่องดินที่เตรียมไว้ หว่านเมล็ดชาเสร็จแล้วก็รดดินกลบ รดน้ำเช้าเย็น ระหว่างที่รอให้ดินอ่อนสูงประมาณ 1 คืบ (6-7 นิ้ว) ให้เตรียมทำร่องดินไว้อีกแปลงหนึ่งเพื่อย้ายดินอ่อนลงมาปลูกในแปลงใหม่ ดินอ่อนที่ไ้ได้ขนาดจะถูกนำมาปลูกลงในร่องดินแฉะ 8 คืบ ในช่วงนี้จะต้องรอให้ดินอ่อนสูงประมาณ 1 ฟุต แล้วจึงย้ายไปปลูกในไร่ชาสูบอีกครั้ง ชาวไร่จะต้องคอยบำรุงรักษาและดูแลดินอ่อนไม่ให้หนอนมาไข่ วิธีสังเกตคือถ้าดินไหนมีหนอนอยู่ ถ้าดินจะป่องออกมาเหมือนคนท้องต้องรีบเด็ดตรงที่มีหนอนทิ้งไปและต้องคอยเด็ดใบล่างของต้นชาทิ้งไปด้วย เพื่อให้ต้นชามีใบที่สวยงามและแข็งแรง ชาวไร่จะนำต้นชาที่มีขนาดความสูงประมาณ 1 ฟุตไปปลูกในไร่ที่ขุดหลุมเตรียมไว้หลุมละ 1 ต้น สมัยก่อนเวลารดน้ำต้นชาจะต้องหามน้ำมาที่ไร่ แล้วรดน้ำรดต้นชาทีละต้นจนทั่วบริเวณที่ปลูก ต้นชาวันละสองครั้งเช้า-เย็นและต้องคอยดูแลเด็ดใบล่างทิ้งเพื่อให้อาหารไปถึงใบชาเต็มที ใบชาที่จะนำไปทำชาสูบได้ต้องเป็นใบที่อวบสวยสมบูรณ์แข็งแรงเพราะจะได้เส้นชาที่มีน้ำหนักดี เมื่อต้นชาสูงได้ประมาณสองฟุตจะต้องถอนยอดต้นชาหรือที่เรียกกันว่า ถอนยอด ไ้ใช้เข็มแทงยอดซึ่งมีขนาดเท่าหัวไม้ขีดออกเพื่อไม่ให้ต้นชาสูงขึ้นไปอีกและป้องกันไม่ให้ต้นชาออกดอก แต่หากต้องการเมล็ดพันธุ์ก็จะปล่อยให้ต้นชาติดใบไปเรื่อยๆจนออกดอก รอนจนดอกแห้งก็จะได้เมล็ดพันธุ์ไว้ปลูกต่อไป

หลังจากที่แทงชอกแล้วคันชาจะแตกแขนงเล็กๆ ออกมาระหว่างกิ่งและลำต้น ชาวไร่ต้องคอย
เค็ดแขนงนี้ออกด้วยเช่นกันเพื่อไม่ให้มันไปแย่งอาหารของใบชา ชาวไร่จะรองนใบชาแก่ได้ที่ก็จะเค็ด
ใบชาเหล่านั้นมาเรียงซ้อนๆ กันไว้เพื่อนำไปเข้าคอกชาต่อไป

คอกชาทำด้วยท่อนไม้ไผ่ปักเป็นหลักไปตามแนวยาว ทั้งสองข้างของคอกชาจะกรุด้วยฟางหนา
ประมาณข้างละ 5 นิ้ว คอกชามีความสูงประมาณหัวเข่า หลังจากนั้นจะนำใบชามาเรียงใส่ลงไปคอก
ชาให้ปลายใบตั้งขึ้นด้านบน เสร็จแล้วเอาเกลือปัดไว้ประมาณ 2-3 วันเพื่อบ่มใบชา

ใบชาที่บ่มแล้วจะมีสีเหลืองและจะถูกนำมาหั่นเป็นเส้นเล็กๆ นำต้นชาที่หั่นแล้วไปโรดลงบน
แผงชา (แผงชาทำด้วยคอกไม้ไผ่สานกว้าง 1 ฟุตยาวประมาณ 2 เมตร) เพื่อจะนำไปตากแดดให้แห้ง ถ้า
ต้องการให้เส้นชามีสีแดงต้องข้อมเส้นชาโดยใช้สีแดงผสมน้ำแล้วฉีดให้ทั่วตากแดดต่อจนแห้งสนิท
แผงชาที่ตากเส้นชาแห้งแล้วต้องนำมาทิ้งค้างคืนให้ตากน้ำค้างเพื่อให้เส้นชาอ่อนตัวและม้วนได้ง่าย ใน
ตอนเช้ามีคราบน้ำค้างที่ตีฟ้าชาวไร่จะรีบเดินมาม้วนเส้นชาออกจากแผงชา เมื่อม้วนเสร็จแล้ววางเรียงกันฝั่ง
ไว้สักพักให้น้ำค้างระเหยแห้ง การม้วนชานี้ต้องทำให้เสร็จก่อนสายเพราะเส้นชาจะแห้งกินตัวและ
กรอบหักง่าย ชาที่ม้วนได้นี้เรียกว่า ชาตั้ง ซึ่งต้องนำมาห่อกระดาษอีกครั้ง ก่อนที่ห่อค้าจะมารับซื้อไป
ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ครอบครัว ไร่และชาวไร่ที่ปลูกชาทุกคนต้องทำเป็นประจำซึ่งเห็นได้ว่าเป็นงานที่
หนักพอสมควร

ไฉ่จ๋าได้ว่าหลังจากที่ตนเองมาทำงานที่นครปฐมได้ประมาณสองปีเกิดน้ำท่วมที่จังหวัด
กาญจนบุรี ไร่ชาของเค็ดโคนน้ำท่วมคาชหมด เมื่อน้ำลดแล้วเค็ดมีทางเลือกใหม่ก็คือว่าจะไม่ปลูก
ชาชูปอีกเพราะไม่เป็นที่นิยมและขายไม่ค่อยได้ราคาอีกทั้งขั้นตอนการปลูกก็ยุ่งยากและลำบาก ในช่วง
เวลานั้นชาวไร่หลายคนเริ่มเปลี่ยนไปทำไร่อ้อยเพราะอ้อยเป็นที่ต้องการของตลาดมาก รายได้หลังการ
เก็บเกี่ยวดีกว่าการปลูกชาชูป เค็ดจึงเปลี่ยนมาทำไร่อ้อยและตั้งแต่นั้นมาครอบครัวนี้ก็ได้หันกลับไป
ปลูกต้นชาชูปอีก

เค็ดของไฉ่ไม่เคยคิดจะกลับประเทศจีน ตั้งแต่ตัดสินใจเดินทางออกจากประเทศจีนเพื่อมาหา
งานทำในเมืองไทยเพราะความยากจน เค็ดมีญาติพี่น้องอยู่ที่ประเทศจีน แต่เค็ดไม่เคยส่งเงินกลับไปให้
ญาติเพราะตามปกติแค่หาเลี้ยงครอบครัวก็ลำบากอยู่แล้ว เค็ดไม่มีเงินเหลือพอที่จะส่งไปให้ญาติที่
ประเทศจีนได้ใช้ แม้ว่าใจจริงอยากทำเช่นนั้นก็ตาม

ประมาณปี พ.ศ. 2496 เค็ดของไฉ่เสียชีวิตเนื่องมาจากสุขภาพไม่แข็งแรงเพราะทำงานหนักมา
ตลอด พี่ชายคนโตกลายเป็นหัวหน้าครอบครัวแทนเค็ด พี่ชายของไฉ่มีลูกมากกว่าสิบคน ภาระการ
เลี้ยงดูภายในบ้านจึงหนักพอสมควร หลังจากพี่ชายเสียชีวิตไปแล้ว 20 ปี (พ.ศ. 2516) พี่ชายคนโตแยก
ครอบครัวออกมาอยู่ที่อำเภอท่ามะกาและประกอบอาชีพทำไร่อ้อยเหมือนเค็ด ส่วนพี่ชายคนที่สองยัง
คงอยู่ที่บ้านเค็ดอีกกระษะหนึ่ง ภายหลังจึงย้ายครอบครัวมาอยู่ที่ดอนเฝ้า อำเภอท่ามะกา จังหวัด

กาญจนบุรี มีอาชีพทำไร่ไถ่ชนกันเคียวกัน แม่ของไ้อาศัยอยู่กับลูกชายคนที่สอง เมื่อมีเวลาว่างแม่จะไปเที่ยวบ้านลูกชายคนโน้นบ้าง คนนี้บ้าง สลับกันไปจนกระทั่งเสียชีวิตเมื่อราวๆ 10 ปีที่ผ่านมา

เคียวของไ้มีน้องชายหนึ่งคนซึ่งเคยมาอยู่เมืองไทยระยะหนึ่งและมีครอบครัวที่เมืองไทยด้วย แต่ภายหลังก็กลับไปอยู่ประเทศจีนและเสียชีวิตที่นั่น เพราะก่อนที่น้องชายเคียวจะมาเมืองไทยก็มีภรรยาและถูกอยู่ที่จีนแล้ว ส่วนครอบครัวของน้องชายเคียวที่เมืองไทยปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขายอยู่ที่กรุงเทพฯ

ย้อนกลับมาที่ไ้เมื่อวัยหนุ่มเห็นว่าที่บ้านเป็นครอบครัวใหญ่มีสมาชิกหลายคนต้องรับภาระการเลี้ยงดูมาก เคียวเองไม่ชอบทำอะไรเพราะเป็นงานที่ลำบากมาก เขาอยากเป็นช่างฝีมือซึ่งในคอนนั้นคิดว่าอยากเป็นช่างตัดเสื้อ ไ้ตัดสินใจออกมาหางานทำนอกบ้าน ทั้งๆที่เคียวและแม่ไม่เห็นด้วย แต่ไ้ได้ตัดสินใจแล้วจึงออกจากบ้านและตั้งใจว่าจะต้องประสบความสำเร็จให้ได้มากที่สุด

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

ชีวิตที่ต้องดิ้นรนต่อสู้ของไ้เริ่มต้นเมื่ออายุ 18 ปี ไ้อ่านภาษาไทยไม่ได้เพราะไม่ได้เรียนหนังสือแต่พูดภาษาไทยได้ ไ้คิดหาอาชีพที่ไม่ต้องใช้ความรู้มากนัก ในความคิดของเขาเห็นว่าช่างตัดเสื้อเป็นอาชีพที่เขาน่าจะทำได้

ไ้เริ่มต้นการเป็นลูกจ้างฝึกหัดงานกับเข้านักที่เป็นจีนแคะ ที่ย่านกองเมืองนครปฐม เข้านักมีอาชีพเย็บเสื้อผ้าในของสตรี ไ้ฝึกงานที่นี่กินอยู่กับเข้านักเสร็จสรรพได้รับค่าจ้างเดือนละ 30 บาท ร้านของเข้านักอยู่ใกล้ๆ โรงหนังไอเคียนนครปฐม ชีวิตประจำวันของไ้ตื่นตีห้าทุกเช้าเพื่อช่วยเข้านักนำสินค้าไปจัดแผงลอยที่ตลาดให้เรียบร้อย ประมาณตีห้าต้องกลับมาหุงข้าวทำกับข้าวแล้วหิวปิ่นโตไปให้เข้านักที่ตลาดเสร็จแล้วกลับมาหัดเย็บเสื้อผ้าในที่บ้าน ส่วนมากเป็นเสื้อผ้าในราคาถูก พอถึงตอนเที่ยงก็จะนำเสื้อผ้าในที่เข้านักเสร็จแล้วออกไปส่งให้เข้านักขายที่ตลาดอีก หลังเลิกงานก็ต้องช่วยเข้านักเก็บร้านและช่วยทำความสะอาดที่อยู่อาศัยบ้าง ชีวิตเป็นอย่างนี้ทุกวันตลอดสองปีเต็มจนสามารถเย็บจักรได้ชำนาญ

ต่อจากนั้นไ้ย้ายไปอยู่กรุงเทพฯ เพื่อหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่กรุงเทพฯ ไ้สมัครทำงานที่ร้านทรงสง่าซึ่งเจ้าของร้านช่วยสอนวิธีเย็บเสื้อและกางเกงให้เพราะไ้มีพื้นฐานการเย็บคืออยู่ในขั้นดี ร้านนี้อยู่ตรงข้ามโรงเรียนเพาะช่างในปัจจุบัน เขาทำงานที่ร้านนี้อยู่ประมาณปีกว่าก็ย้ายไปทำงานที่ร้านแบบสมัยอยู่แถวสะพานอ่อน ที่ร้านนี้ไ้ได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1-2 บาท โดยเฉลี่ยแล้วค่าจ้างเย็บกางเกงราคาตัวละ 8-9 บาท ซึ่งเย็บกางเกงจะได้ราคาดีกว่าเย็บเสื้อ

ทุกวันในตอนเช้าไ้จะมาทำงานที่ร้าน 8.00 น. เข้านักเลิกงานได้ก็ต่อเมื่องานเสร็จ ไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน บางวันเลิกงานราวหกโมงเย็น แต่บางวันอยู่ทำงานจนเลิกเลิกงานถึงสามทุ่มก็มี ไ้ไม่ได้

พักอยู่บ้านเก่า เขาคงหาที่พักเอง ที่พักนี้ไม่อาจเรียกว่าห้องเช่าได้เพราะลักษณะของที่พักเป็นหน้าบ้านคนเวลาดกลางคืนเข้าของบ้านปิดประตูบ้านแล้วจะมีคนหลายๆคนมาปูที่นอนหน้าบ้านแล้วนอนรวมกัน พอรุ่งเช้าต่างคนต่างเก็บที่นอนเข้าที่ บริเวณหน้าบ้านตรงนั้นจะกลายเป็นที่ตั้งของชายในตอนกลางวัน เสียค่าเช่าให้เจ้าของบ้านเดือนละประมาณ 30 บาท ลักษณะที่พักแบบนี้มีอยู่หลายแห่งในกรุงเทพฯ คนที่มีรายได้น้อยจะใช้บริการที่พักในลักษณะนี้ ใ้บอกกว่าชีวิตเขาลำบากพอสมควรแต่เป็นความลำบากที่ยังสบายกว่าการทำไร่ชาบูมาก

การเป็นช่างเย็บผ้าประจำร้านจะไม่มีเงินค่าจ้างเป็นรายเดือน เงินที่ได้รับในแต่ละเดือนจะได้รับตามจำนวนชิ้นงานที่ทำได้ทั้งหมดของเดือนนั้น

ด้วยความโชคดียของไอ้ เขาได้เป็นเจ้าของร้านตัดเสื้อผ้าเมื่ออายุ 22 ปี เนื่องจากถูกหนี้คนหนึ่ง ของอา (อาเป็นญาติห่างๆ ทางพ่อของไอ้) คิดหนี้แล้วไม่มีเงินให้ อาจึงยึดบ้านเช่าของลูกหนี้ที่อยู่บางแกมา แล้วให้ไอ้เปิดร้านตัดเสื้อที่นี้ ชื่อร้านว่า “ไทอภญา” ซึ่งเป็นชื่อที่ไอ้คิดตั้งขึ้นเอง ลักษณะของร้านเป็นบ้านไม้สองชั้นเสียค่าเช่ารายเดือนละ 450 บาท ค่าเบีะเจีอะ 10,000 บาท ไอ้เป็นเจ้าของอยู่ที่ร้านนี้เพื่อคนเคียว ยังไม่มีลูกจ้างเย็บผ้า เขาเล่าว่า ในตอนแรกๆที่เปิดร้านเขายังตัดกางเกงไม่เป็น เย็บเป็นอย่างเคียว เมื่อมีลูกค้มาจ้างตัดกางเกงเขาคองนั่งรอแม่ค้มาหาเพื่อนที่เป็นเจ้าเก่าให้สอนวิธีการตัดกางเกง ส่วนเสื้อก็พอจะตัดได้บ้างและคิดหาเทคนิควิธีที่เหมาะสมเอง

ปี พ.ศ. 2499 หลังจากที่เปิดร้านตัดเสื้อผ้าได้สองปี อาแนะนำให้รู้จักผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งอาอยากให้เขาแต่งงานกับผู้หญิงคนนี้ หลังจากที่รู้จักกันไม่กี่เดือนก็แต่งงานกัน ภรรยาของเขามาอยู่ที่ร้านและเริ่มหัดเย็บเสื้อผ้าโดยไอ้เป็นคนสอนให้ ภรรยาของเขาเป็นลูกจีนและเกิดที่เมืองไทย บ้านอยู่บางแก มีอาชีพทำสวนผัก ในวัยเด็กมีโอกาสได้เรียนหนังสือภาษาไทยถึงชั้นประถมสี่ เมื่อแต่งงานแล้วภรรยาของเขาจึงสอนให้ไอ้หัดเขียนชื่อและนามสกุลตัวเองเป็นภาษาไทย (แต่ไม่ได้สอนให้อ่านหนังสือ)

ไอ้มีลูกทั้งหมด 6 คน ทุกคนเกิดที่บางแก เมื่อถึงวัยเรียนลูกๆของเขาเข้าเรียนในโรงเรียนไทยทุกคน ลูกค้คนแรกเรียนหนังสือถึงชั้นประถม 6 ตามการศึกษาภาคบังคับในสมัยนั้น จบชั้นประถม 6 แล้วก็หัดเย็บเสื้อผ้าที่บ้านซึ่งไอ้เป็นผู้สอนให้ลูกๆเอง ลูกคนที่ห้าเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และคนสุดท้ายจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ไอ้เปิดร้านที่บางแกเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 15 ปี

ไอ้อยากจะขยับขยายบ้าน ไปอยู่ที่แห่งใหม่เพราะลูกๆเริ่มโตขึ้นและบ้านก็ดูเหมือนว่าจะคับแคบไป เขาจึงมองหาทำเลของบ้านที่เป็นอาคารพาณิชย์ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯและอยู่ใกล้ชุมชนประมาณต้นปีพ.ศ. 2516 เขาตกลงซื้อบ้านที่อ้อมใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ 1 ห้อง พอปลายปีจึงอพยพครอบครัวมาอยู่บ้านใหม่นี้ทั้งหมด เปิดร้านตัดเสื้อผ้าเหมือนเดิม แต่ครั้งนี้มีภรรยาและลูกๆเป็นผู้ช่วยงานในร้าน ลูกๆของเขาเต็มใจที่จะทำงานที่ร้านของพ่อและไม่มีใครออกไปหางานทำนอกบ้าน ส่วนลูกสองคนเล็กในขณะนั้นกำลังเรียนหนังสืออยู่จึงไม่ได้มาเป็นช่างเย็บเสื้อผ้าเหมือนที่ๆ

ปัจจุบันนี้ไอ้ยังเปิดร้านตัดเสื้อผ้าอยู่ ถูกห้าคนขกเว้นคนสุดท้ายต้องแต่งงานมีครอบครัวแล้วซึ่งจะบรรยายเรียงลำดับไปดังนี้

ถูกชายคนโตแต่งงานเมื่อปี พ.ศ. 2529 ถูกตะโก้ทำงานที่โรงงานการ์เมนต์เย็บเสื้อผ้าส่งนอก ครอบครัวของถูกชายอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกับไอ้ ปัจจุบันถูกชายคนโตของเขาหนีไปอยู่ที่อื่นทิ้งให้ภรรยาและลูกสองคนอยู่กับไอ้ที่บ้านหลังนี้

ถูกชายคนที่สอง แต่งงานราวปี พ.ศ. 2531 ภรรยาของเขาทำงานเป็นลูกจ้างโรงงานเดียวกับตะโก้ใหญ่ ครอบครัวนี้อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกันไม่ได้แยกครอบครัวออกมา อุปนิสัยของถูกชายคนนี้ชอบขับรถ ไอ้จึงคิดให้ถูกขับรถสองแถวรับจ้างรับส่งผู้โดยสารตามระยะทางแบบรถสองแถวทั่วไปที่มีอยู่ตามต่างจังหวัด ก่อนที่จะนำรถมาวิ่งเมธได้ไอ้บอกว่าจะต้องเสียเงินซื้อคิวรถก่อน เขาเสียเงินในราคา 100,000 บาทต่อ 1 คัน ในขณะที่บางคนอาจเสียเงินค่าซื้อคิวรถมากกว่าหรือน้อยกว่าที่เขาจ่ายก็ได้ ซึ่งต้องแล้วแต่การตกลงกับเจ้าของคิว นอกจากนี้เขาต้องซื้อรถที่จะนำมาใช้งานอีก 1 คัน รวมเบ็ดเสร็จทั้งค่าคิว, ค่ารถและค่าอื่นๆที่ต้องใช้ประมาณ 300,000 บาท หลังจากออกวิ่งตามคิวแล้วต้องจ่ายเงินเข้าสหกรณ์เดินรถทุกเดือนๆละ 300 บาท ถูกชายคนที่สองของเขาขับรถสองแถวรับจ้างมาหลายปีแล้ว ปัจจุบันถูกชายคนนี้มีลูกสามคน

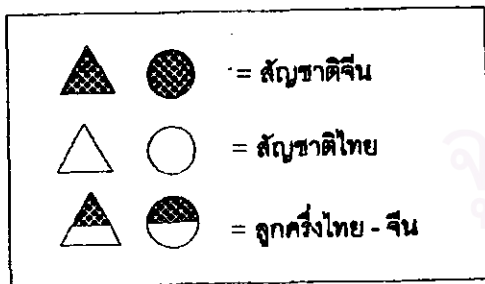
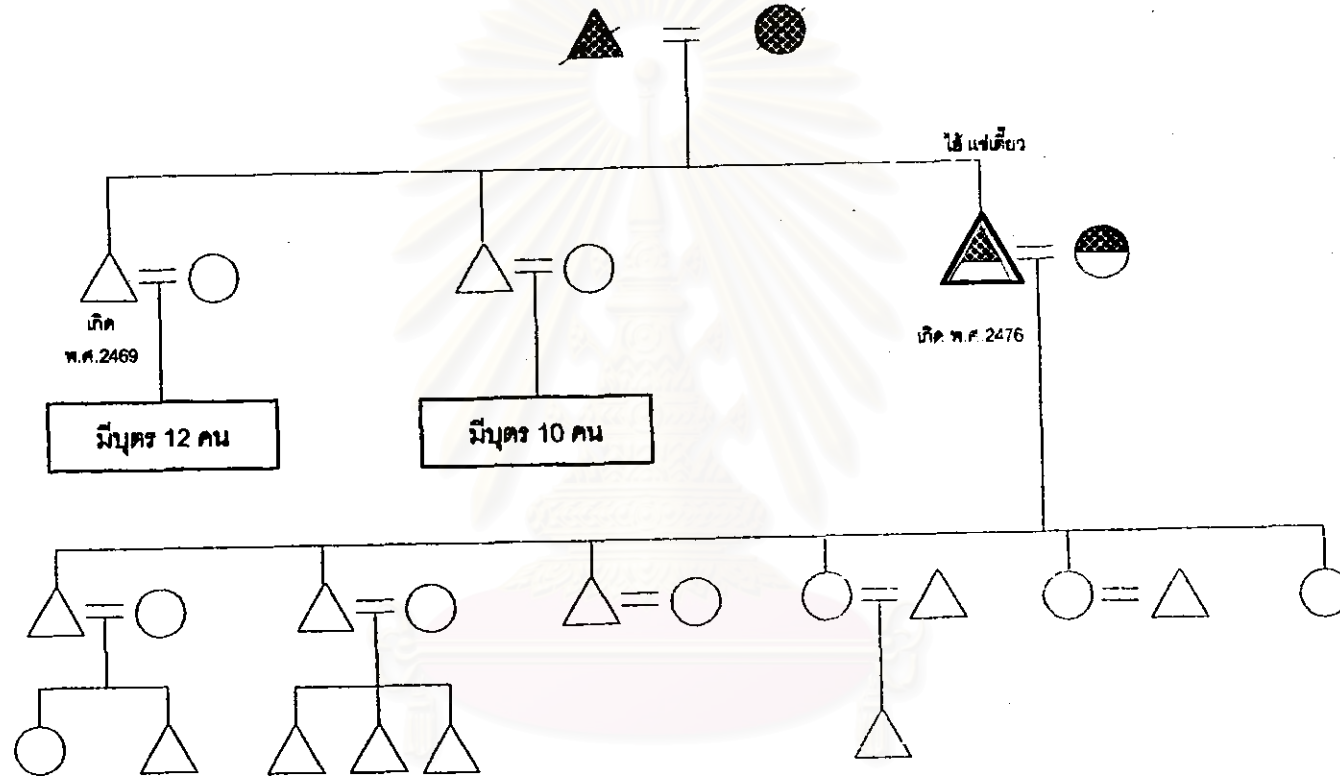
ถูกชายคนที่สาม แต่งงานปลายปี พ.ศ. 2540 ภรรยาและถูกชายคนนี้อยู่ทำงานที่ร้านของไอ้ ครอบครัวนี้จึงอยู่ร่วมกับครอบครัวใหญ่

ถูกสาวคนที่สี่ แต่งงานเมื่อปี พ.ศ. 2532 แต่งงานแล้วย้ายไปอยู่บ้านสามีที่ลาดพร้าว มีอาชีพเปิดร้านประดับยนต์ ปัจจุบันมีลูกหนึ่งคน

ถูกสาวคนที่ห้า เพิ่งแต่งงานเมื่อปลายปี พ.ศ. 2541 บ้านสามีเป็นร้านขายอะไหล่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ปทุมธานี

ถูกสาวคนสุดท้ายยังไม่แต่งงาน ทำงานอยู่บริษัทเอกชน ลูกของไอ้ทุกคนเชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อถูกคิดจะทำอะไร ไอ้จะเป็นที่ปรึกษาให้ถูกเสมอ แม้เขาจะไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนแต่ประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาได้สอนให้เขาเรียนรู้ชีวิตมากพอสมควร ทุกวันนี้ไอ้ยังเป็นหัวหน้าครอบครัวใหญ่ที่คอยดูแลสมาชิกในบ้านอยู่เสมอ

9. ครอบครัวของไอ้ แซ่เตี่ยว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.10 กรอบครัวที่ 10 กรอบครัวของยัง แซ่เตียว

ประวัติตระกูล

ก๋งของยังเหมือนกับชาวจีนคนอื่นๆที่เดินทางออกนอกประเทศเพื่อหางานทำ ก๋งเดินทางมาประเทศไทยคนเคียวทั้งถูกเมียไว้ที่จีน ก๋งจะส่งเงินกลับไปให้ถูกเมียสมอ เมื่อเคียวของยังซึ่งเป็นลูกชายของก๋งมีอายุเข้าสู่วัยหนุ่มได้ขออนุญาตอาม่าว่าจะเดินทางมาหางานทำที่ประเทศไทย เคียวมาถึงกรุงเทพฯ เคียวไม่ได้ไปหา ก๋ง (หมายถึงพ่อของเคียว) และไม่เคยไปหา ก๋งเลย เคียวบอกว่าเคียวทราบวก๋งชื่ออะไร อยู่ที่ไหน แต่ก็ไม่ได้คิดจะไปหา

บรรพบุรุษของเคียวมีอาชีพทำขนมเบี๊ยะและค้าขายอยู่ที่เซี่ยงไฮ้ ถูกหลานของตระกูลหลายคนได้เรียนรู้อาชีพการทำขนมเบี๊ยะรวมทั้งเคียวด้วย แม่ของเคียวและเคียวย้ายมาอยู่หมู่บ้านเหล่าซัว อำเภอซัวเถา มณฑลกวางเจาหลังจากแต่งงาน โดยมีอาชีพขายสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อนที่เคียวจะมาประเทศไทยเคียวแต่งงานแล้วที่ประเทศจีนแต่ยังไม่มียูก เมื่อเคียวมาถึงประเทศไทยก็เดินทางต่อไปยังกิ่งอำเภอตันหงมัต จังหวัดนครราชสีมา เพราะมีคนรู้จักที่มาจากหมู่บ้านเคียวกันไปอยู่ที่ตันหงมัต อาชีพแรกที่เคียวทำคือลงทุนร่วมกับเพื่อนทำขนมเบี๊ยะขายเพราะเคียวมีความรู้ทางนี้และมีทุนติดตัวมาเล็กน้อย เคียวและเพื่อนทำขนมเบี๊ยะขายอยู่หลายปีพออยู่ตัวได้สักพัก เคียวส่งจดหมายให้ภรรยาที่เหล่าซัวเดินทางมาอยู่ที่ตันหงมัตด้วยกัน หลังจากนั้นเคียวและแม่จึงให้กำนัลลูกชายสองคนคือยังและน้องชาย ที่กิ่งอำเภอตันหงมัต เคียวแจ้งในใบเกิดของลูกทั้งสองเป็นสัญชาติจีน เพราะเคียวตั้งใจว่าจะส่งลูกชายสองคนกลับไปเรียนหนังสือที่จีน ดังนั้นในวัยเด็กสองพี่น้องจึงได้รับการเลี้ยงดูแบบลูกคนจีนไม่สามารถพูดและฟังภาษาไทยได้ เมื่อยังอายุได้ 6 ขวบและน้องชายอายุได้ 3 ขวบ เคียวจึงให้ภรรยา(แม่ของยัง)พาลูกทั้งสองคนกลับไปอยู่เหล่าซัวเพื่อเรียนหนังสือ

ขณะที่ภรรยาและลูกทั้งสองคนอยู่ที่ประเทศจีนนั้น เคียวส่งเงินไปให้ใช้สมันสมอ ขณะเคียวกับเคียวก็แยกการค้าที่เคียวลงทุนร่วมกับเพื่อนเปลี่ยนมาเลี้ยงหมูขายที่สุโขทัย ระยะเวลาที่ทั่วโลกเข้าสู่ภาวะสงครามโลกครั้งที่สอง ความสัมพันธ์ระหว่างเคียวและครอบครัวที่อยู่เหล่าซัวต้องหยุดชะงักลงเพราะสงคราม เคียวยังคงมีอาชีพเลี้ยงหมูต่อไป ครั้นพอสงครามใกล้สงบเคียวก็ย้ายมาอยู่ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เคียวเปลี่ยนอาชีพมาค้าขายโดยนำสินค้าลงเรือไปขายที่สิงคโปร์ แต่การค้าขายทางเรือนี้ไม่ประสบผลสำเร็จแถมยังขาดทุนด้วยเคียวจึงต้องเปลี่ยนอาชีพใหม่อีกครั้ง คราวนี้หลังจากครีกครองอยู่ระยะหนึ่งเห็นว่าทำเลของบ้านที่อยู่อาศัยสามารถเปิดร้านขายข้าวแกงได้เคียวจึงเปิดร้านขายข้าวแกง ต่อมากิจการเจริญขึ้นเคียวจึงเปลี่ยนมาขายอาหารคาวตั้งและคกแต่งร้านใหม่ให้สวยงามร้านอาหารนี้ชื่อสมานมิตรซึ่งภายหลังสามารถขยายร้านออกไปถึงสามสาขา

ทางด้านซังขณะที่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ซังเรียนหนังสืออยู่ที่ประเทศจีนชั้นปีที่ 2 ทำให้ต้องหยุดเรียนไปหลายปี พอสงครามใกล้ยุติซังไม่อยากจะเรียนหนังสือต่อ แต่อยากจะเดินทางมาประเทศไทย เพื่อหาประสบการณ์ชีวิตและมาหางานทำจึงตัดสินใจเดินทางมาไทยอีกครั้งโดยค้างเมื่ออายุ 12 ปี โดยที่ไม่รู้ว่าในเวลานั้นเตี๋ (หมายถึงพ่อของซัง) อยู่ที่ไหนเพราะเมื่อเกิดสงครามทำให้ขาดการติดต่อกันไปหลายปี ซังมาอาศัยอยู่กับญาติที่กรุงเทพฯ เขาช่วยญาติทำงานบ้างและยังไม่ได้หางานทำเป็นหลักแหล่งเพราะรอญาติช่วยสืบทอดที่อยู่ของเตี๋ ในช่วงนี้เขาเริ่มหัดพูดภาษาไทยได้นิดหน่อย สองสามปีผ่านไปซังจึงได้ทราบวันดีอยู่ที่ย่านเอกกันตัง จังหวัดศรีสะเกษ แต่ยังไม่ได้ไปหาเตี๋ในทันทีเพราะไม่รู้ว่าจะไปอย่างไร ส่วนเตี๋ก็ไม่ได้นั่งนอนใจพอได้ข่าวว่าลูกชายคนโตเดินทางมาไทยแล้วก็ส่งคนมาดูคามบ้านญาติหลายครั้งและพยายามสืบหาว่าลูกไปอยู่ที่ไหน ในที่สุดคนที่เตี๋ส่งมาตามสามารถหาซังจนพบและพาซังกลับบ้านดังด้วยทำให้พ่อลูกได้พบกันอีกครั้ง

ซังเล่าว่ากลับมาไทยคราวนี้เตี๋มีภรรยาใหม่และมีลูกแล้ว 3 คน ในระยะต่อมาแม่ใหม่ซึ่งซังเรียกว่าแม่เล็กให้กำเนิดลูกชายและหญิงอีกหลายคนรวมทั้งสิ้น 14 คน อย่างไรก็ตามแม่เล็กรักและดูแลซังเสมอลูกของตนเอง ซังอยู่ที่บ้านไม่ได้ออกไปหางานทำเพราะเตี๋ไม่ให้ไป เตี๋บอกว่าจะส่งกลับจีนเพื่อให้ไปเรียนหนังสือต่อและตัวเตี๋เองก็ยังมีหวังจะกลับไปใช้ชีวิตวัยชราที่ประเทศจีน เตี๋ของซังเป็นคนที่ผูกพันกับแผ่นดินจีนมากและบรรพบุรุษของเตี๋อยู่ที่จีนเตี๋จึงอยากกลับไปทีนั้น ซังไม่อยากจะกลับบ้านเฉยๆและไม่ชอบขบอาหาร เขาคิดว่าตัวเองโคเกินกว่าที่จะกลับไปเรียนหนังสือในโรงเรียนและอยากออกมาค้าขายมากกว่าจึงขอเตี๋ว่าจะออกมาทำการค้า ในที่สุดเตี๋ก็ยอม

ร้านอาหารของเตี๋ขายดีมาก เมื่อถูกๆแม่เล็กเคิบโตหมดทุกคนแล้วเตี๋ยังขายอาหารอยู่และสามารถขยายร้านออกไปถึงสามสาขา ทั้งสามร้านอยู่ในเขตอำเภอกันตัง ร้านหนึ่งเป็นร้านที่ซื้อที่ดินสร้างเอง อีกร้านหนึ่งเช่าที่เทศบาลและอีกร้านหนึ่งเป็นที่เช่าตั้งเลขห้าร้อยรายเดือน อย่างไรก็ตามภายหลังเตี๋มีอายุมากขึ้นเดินทางไม่ไหวก็ไม่ได้กลับประเทศจีนและเตี๋ชีวิตที่ประเทศไทย

พ.ศ. 2492 ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ ซังเป็นชาวจีนคนหนึ่งในประเทศไทยที่ทราบข่าวนี้และเกิดความหวาดเกรงการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เขาบอกว่า “จีนเปลี่ยนแปลงเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว คงอยู่กันลำบาก ทำได้เท่าไรรัฐเอาไปหมด” เขาถือโอกาสย้ายในประเทศไทยตลอดชีวิต

เมื่อซังอายุ 26 ปีญาติผู้ใหญ่อยากให้ซังแต่งงานจึงนัดแนะคู่ตัวกับหญิงไทยเชื้อสายจีนคนหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายต่างพึงพอใจจึงกันไปมาหาสู่กันตลอดหนึ่งปี ปีต่อมาซังไปสู้อตามประเพณีจีนและแต่งงานกัน ภรรยาซังเป็นคนแซ่กู ภูมิตำนาเดิมอยู่ที่ท่าดินแดง กรุงเทพฯ ครอบครัวซังมีลูกทั้งหมด 9 คน ลูกชาย 4 คน ลูกสาว 5 คน ลูกทุกคนได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี หลังจบการศึกษาลูกๆของซังต่างแยกย้ายกันไปทำงานตามวิชาชีพที่ได้ศึกษามา ยกเว้นลูกสาวคนเล็กกำลังจะสอบเข้าศึกษา

ต่อในระดับปริญญาโท โดยยังจะเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียนให้เพราะเห็นว่าในช่วงภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้คงจะหางานทำได้ยากจึงให้ลูกสาวเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

ส่วนน้องชายยังเรียนหนังสือต่อที่ประเทศจีนและไม่ได้กลับมาอยู่เมืองไทยอีก ในเวลาต่อมา น้องชายคนนี้รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่สรรพากรและมีครอบครัวอยู่ที่หัวเลมมีลูก 3 คน ภรรยาของน้องชายก็รับราชการเช่นเดียวกัน ถูกของน้องชายมีครอบครัวแล้วทุกคน ส่วนตัวน้องชายเสียชีวิตไปเมื่อ 3 ปีที่แล้ว แม่ของยังอยู่กับครอบครัวของน้องชาย ปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่อายุมากกว่า 90 ปี

กระบวนการเข้าสู่อาชีพ

เคื่อยังอยากให้อยู่กลับไปเรียนหนังสือที่ประเทศจีน แต่เห็นว่าตนเองโอดเกินกว่าที่จะกลับไปเข้าโรงเรียนในโรงเรียนเพราะช่วงที่เกิดสงครามโลกยังต้องหยุดเรียนไปหลายปี ซึ่งไม่ได้อยู่ที่บ้านเคื่อย ไม่ทำงานและไม่ชอบขบอาหาร ดังนั้นจึงบอกกับเคื่อยว่าเขาจะไม่กลับไปเรียนหนังสือและจะออกไปหางานทำนอกบ้าน เคื่อยขอให้เขาออกไปหางานทำ อาชีพแรกที่เขายังทำคือเป็นลูกจ้างขนส่งสินค้าผ่านทางรถไฟให้กับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในเส้นทางสายพัทลุง-ปาดังเบซาร์ ซึ่งทำงานได้ระยะหนึ่ง ทอมองเห็นช่องทางที่จะทำกำไรจากการค้าได้มากกว่าการค้าปกติทั่วไปจึงลาออกจากบริษัทและออกมาค้าขายเอง สินค้าที่นำมาขายนี้รับมาจากปาดังเบซาร์มอบนำมาเข้ามาส่งให้พ่อค้าในไทย ขณะเดียวกันที่ชาวออกก็ลักลอบนำสินค้าไทยบางอย่างส่งไปขายที่ปาดังเบซาร์ อาชีพนี้สร้างรายได้อย่างมาก เคื่อยของยังทราบว่าลูกชายทำอาชีพนี้ก็ไม่เห็นด้วยเพราะเป็นเรื่องผิดกฎหมายและขอให้เลิกเสีย ซึ่งไม่ยอมเลิกและทำอาชีพนี้ถึง 5 ปีจึงต้องเลิกเพราะถูกตำรวจจับ เขาหนีเข้ากรุงเทพฯ

ยังหนีมาทำงานที่ท่าคนเป็นลูกจ้างร้านขายส่งไข่ (ไข่เป็ดไข่ไก่) เพราะเพื่อนรู้จักกับเจ้าแก่ร้านและแนะนำให้มาทำงานที่ร้านนี้ ระหว่างทำงานที่ร้านนี้ยังมีโอกาสไปเที่ยวราชบุรีบ่อยครั้ง เพราะมีญาติเช่นเคื่อยกันเป็นญาติห่างๆ ถ้าไม่อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เขาอยากไปทำงานกับญาติเมื่อญาติอ่อยปากชวนให้มาทำงานด้วยกัน ด้วยเหตุนี้เมื่อทำงานร้านขายไข่ได้เพียงปีเศษจึงลาออกมามีงานที่โรงไม้ราชบุรี

หน้าที่ของยังที่โรงไม้คือช่วยเก็บเงิน เป็นเสมียน และขายของหน้าร้านได้เงินเดือนๆละ 600 บาท ซึ่งนับว่ามากพอสมควรในสมัยนั้น เขาสะสมความรู้เกี่ยวกับเรื่องไม้ เช่น วิธีค้าไม้ ประเภทของไม้ ขนาดของไม้มาตรฐาน ฯลฯ แต่ไม่เคยคิดที่จะค้าไม้เองเพราะมีญาติๆหลายครอบครัวที่ราชบุรีค้าไม้อยู่หากทำธุรกิจประเภทเคื่อยกันอีกก็เกรงว่าจะคิดใจกันได้ จึงไม่คิดที่จะทำธุรกิจค้าไม้

ยังได้รู้จักกับเพื่อนคนหนึ่งเป็นครูสอนหนังสือ เพื่อนคนนี้นแนะนำให้ทำอาชีพพ่อค้าคนกลาง โดยรับซื้อสินค้าคนกลาง (พืชผักที่ใช้รับประทานเป็นอาหาร) และพริกแห้งจากชาวสวนมาขายที่ตลาดราชบุรี เพื่อนคนนี้จะร่วมลงทุนด้วยแต่ยังต้องเป็นคนดำเนินการเองทั้งหมด เขาคิดว่าอาชีพนี้คงไม่ยาก

สำหรับเขา คังนั้นหลังจากที่ทำงานโรงไม้มา 4 ปี จึงเปลี่ยนอาชีพใหม่ ซึ่งเช่าห้องแถวหนึ่งห้องไว้สำหรับอยู่อาศัยและเก็บสินค้าเกษตร ทุกวันเขาจะต้องออกไปรับซื้อผักและพืชผลอื่นๆจากชาวสวนมาขายที่ตลาดราชบุรี ชาววันไหนขายไม่หมดในช่วงเช้าก็จะนำสินค้านั้นมาขายที่ตลาดท่าเตียนกรุงเทพฯ ในช่วงบ่าย แม้ว่าการค้าประเภทนี้จะได้เงินทันทีที่ขายของได้แต่ก็มีความเสี่ยงมากเพราะพืชผักสดเป็นสินค้าที่เน่าเสียง่ายและเก็บไว้นานไม่ได้ นอกจากนี้เมื่อต้องเดินทางไปตั้งสินค้าประเภทของแห้งต่างจังหวัดก็ต้องเสียค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร ฯลฯ ซึ่งยังต้องออกค่าใช้จ่ายเหล่านี้เองหลายครั้ง ถ้าไรที่ได้จึงไม่มีอีกทั้งตนเองไม่มีความรู้ความชำนาญมาก่อน เมื่อตัดสินใจว่าจะทำก็ลงมือทำเลยไม่ได้ศึกษาถึงรายละเอียดของการค้า เมื่อเป็นเช่นนี้การค้าข่อมขาดทุนและเลิกไปในที่สุด บ้านเขาก็แข็งให้คนอื่นเช่าต่อ ซึ่งกลับเข้ากรุงเทพฯอีกครั้งโดยมาอยู่ที่วงเวียนใหญ่ซึ่งเป็นบ้านญาติและรอหางานทำ ระหว่างที่รอหางานทำญาติผู้ใหญ่เห็นว่ายังสมควรมีครอบครัวได้แล้วจึงช่วยหาผู้หญิงที่จะมาเป็นภรรยาให้

หลังจากแต่งงานแล้วยังไปเป็นลูกจ้างส่งฮากันซุงเพราะมีเพื่อนมาชวนไปทำงานด้วยกัน เดือนให้ค่าจ้างเดือนละ 600 บาท ถ้าส่งฮากันซุงได้มากเท่าไรก็จะแบ่งกำไรจากการขายให้ เช่น ฮากันซุง 1 โหล เดือนกำหนดราคาขาย 5 บาท แต่เมื่อผู้ส่งนำไปส่งขายในราคา 7 บาท สองบาทที่เกินมาจากราคาที่เดือนกำหนดก็จะเป็นของผู้ส่งขาย ซึ่งเดือนก่อนว่าเป็นความสามารถของผู้ส่งแต่ละคนเดือนก่อนให้เงินค่าน้อยยังทำงานอยู่กับเดือนก่อนไม่ถึง 4 เดือน หุ่นส่วนคนหนึ่งของเดือนก่อนจะเปิดโรงงานผลิตฮากันซุงเองจึงชวนฮังมาร่วมงานด้วย โรงงานใหม่นี้แบ่งออกเป็น 4 หุ่นโดยหุ่นส่วนคนนี้จะหุ่นส่วนใหญ่ออกทุนให้ ฮังออกแรงทำงานและมีเพื่อนอีกสองคนร่วมลงทุนพอถึงสิ้นปีกำไรจากการค้าก็แบ่งกัน เมื่อพร้อมที่จะเปิดโรงงานใหม่อีกก็ลาออกจากเดือนก่อนมาร่วมทำงานกับเพื่อนในที่แห่งใหม่หลายปีต่อมาเพื่อนที่ร่วมลงทุนต่างมีความคิดเห็นไม่ตรงกันในเรื่องผลประโยชน์ หุ่นส่วนใหญ่จะตั้งฮังให้มาอยู่ด้วยและหุ่นกันแค่สองคน ฮังเห็นว่าไม่ยุติธรรมและไม่อยากมีปัญหาแบบเดิมอีกจึงบอกว่าเป็นชกก็แยกกันหมดเลยไม่ร่วมหุ้นกับใครอีก คังนั้นทั้งสี่คนต่างแยกออกมาเปิดโรงงานผลิตฮากันซุงของตนเองแล้วก็ส่งฮากันซุงเหมือนกัน

การเปิดโรงงานผลิตฮากันซุงจำเป็นต้องใช้พื้นที่ว่างในการตากฮากันซุงที่ผลิตเสร็จใหม่ๆ ซึ่งเช่าที่ดินที่บางขุนเทียนเพื่อปลูกบ้านใหม่และใช้พื้นที่ว่างส่วนหนึ่งเป็นโรงงานผลิตฮากันซุง เมื่อฮังอายุ 35 ปี (พ.ศ. 2508) ได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านบางขุนเทียนเปิดโรงงานเล็กๆ มีลูกจ้างหญิง 4 คน เขาเป็นทั้งเดือนก่อนและส่งของตัวเองทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด ครั้งใดที่ส่งออกไปส่งของต่างจังหวัดก็จะนำสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น พริกไทย เต้าหู้ยี้ ฐานเส้น ฯลฯ และสินค้าที่เพื่อนฝากขายใส่กระเป๋ามาไปรษณีย์ขึ้นรถไฟไปส่งลูกค้า ไปครั้งหนึ่งประมาณ 1 อาทิตย์ เมื่อถึงเวลาค้าจะพักแรมที่โรงแรมเล็กๆ ตามต่างจังหวัดซึ่งฮังบอกว่าส่วนมากเป็นโรงแรมขนาดเล็กของคนจีนที่มักจะมียุโรป้าพอด้านแบบเขาไปพักอยู่เป็นประจำ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่พ่อค้าชาวจีนเลือกพักโรงแรมคนจีนเพราะเป็นคนจีนเหมือน

กัน พุคภาษาจีนเข้าใจกันง่ายและสะดวกราคาไม่แพง ซึ่งเด๋ว่าตั้งแต่เป็นลูกจ้างส่งฮากันฮงจนกระทั่งผลิตขายเองรวมเวลาทั้งสิ้นประมาณ 10 ปี ในระยะหลังๆชาวบ้านหัน ไปนิยมใช้ชาฉืดสูงแทนเพราะได้ผลเร็วใช้สะดวกและไม่มีกลิ่นควันรบกวน ฮากันฮงซึ่งเคยเป็นสินค้าที่ทุกครัวเรือนนิยมใช้ขายได้น้อยลง ซึ่งเริ่มมองหาอาชีพอื่นมาแทนคิดว่าจะเปลี่ยนมาขายหินทรายที่ใช้ในงานก่อสร้าง โดยไปรับหินมาจากราชบุรีซึ่งเจ้าของโรงโม่หินเป็นคนแซ่เดียวกับเขา ซึ่งตัดสินใจเลิกทำฮากันฮงเพราะเริ่มประสบภาวะขาดทุน ภรรยาและลูกอยู่บ้านที่บางขุนเทียน ส่วนเขาไปทำงานที่โรงโม่หินสมานมิตรคนเคียว เขาศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้จากญาติ ขณะเดียวกันก็ไปเยี่ยมภรรยาและลูกบ่อยๆ ซึ่งมองหาที่อยู่ใหม่เพื่อความสะดวกในการค้า เนื่องจากบ้านที่บางขุนเทียนต้องเข้าซอยไปไกลและไม่สะดวกต่อการค้าขายหินทราย เขาซื้อบ้านเป็นห้องแถวเรือนไม้จำนวนหนึ่งห้องที่บางแคและย้ายครอบครัวมาอยู่ที่นี่ ลูกของยังไปเรียนหนังสือ ได้สะดวกขึ้นเพราะบ้านอยู่ติดถนนใหญ่ (ถนนเพชรเกษม) แต่ไม่มีที่สำหรับกองหินทราย ซึ่งซื้อรถสิบล้อ 1 คันวิ่งส่งหินทรายและที่บ้านเปิดเป็นร้านขายวัสดุก่อสร้าง เมื่อมีลูกค้าสั่งหินหรือทรายซึ่งจะวิ่งรถสิบล้อ ไปขนมาจาก โรงโม่หินของญาติที่ราชบุรีแล้วนำไปส่งลูกค้า หลังเลิกงานจะนำรถมาจอดที่บ้าน พอรุ่งเช้าก็ขับรถออกไปส่งของให้ลูกค้า กิจวัตรประจำวันเป็นเช่นนี้ทุกวัน

ปี พ.ศ. 2522-2523 ซึ่งเริ่มมองหาที่ดินแห่งใหม่เพื่อสร้างบ้านที่จอดรถสิบล้อและที่สำหรับกองหินทราย เนื่องจากบ้านที่บางแคเป็นห้องแถวไม่มีที่จอดรถและไม่สามารถจอดริมถนนได้เพราะถนนเพชรเกษมที่ผ่านบางแคเป็นเส้นทางจราจรสายหลักทั้งขาขึ้นและขาออกจากกรุงเทพฯ มีรถผ่านไปมาจำนวนมาก ทำหน้าที่ดินที่ยังมองหาต้องอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ และอยู่ติดถนนใหญ่ นอกจากนี้ต้องเป็นที่ดินที่อยู่ในเส้นทางระหว่างราชบุรี-กรุงเทพฯ เพราะยังต้องวิ่งขนหินทรายจากราชบุรีมาส่งลูกค้า เพื่อนยังคนหนึ่งเคยร่วมกับเพื่อนหลายคนซื้อที่ดินที่อ้อมใหญ่เปิดบริษัททำธุรกิจแต่ไม่ประสบผลสำเร็จต้องปิดบริษัท หุ่นส่วนทุกคนเห็นว่าควรแบ่งที่ดินตามจำนวนหุ้นส่วนและเพื่อนคนนี้ได้มาส่วนหนึ่งและทราบว่ายังกำลังหาซื้อที่ดิน เพื่อนทราบว่ายังมีที่ดินอยู่ลาดกระบังแปลงหนึ่งจึงเจรจากับยังว่าจะแลกเปลี่ยนที่ดินของตนกับยัง หลังจากประเมินราคาที่ดินแล้วหากที่ดินของใครแพงกว่าก็ต้องเพิ่มเงินให้กับคนนั้น ปรากฏว่าที่ดินที่ลาดกระบังของยังราคาต่ำกว่าที่ดินที่อ้อมใหญ่ซึ่งเป็นของเพื่อน ยังจึงต้องเสียเงินเพิ่มให้กับเพื่อนซึ่งยังก็ยินดีและได้ที่ดินที่อ้อมใหญ่มาครอบครอง

ปี พ.ศ. 2525 ยังสร้างบ้านใหม่เสร็จเรียบร้อยแต่ยังไม่ได้อพยพครอบครัวเข้าไปอยู่เพราะรอให้โทรศัพท์มาติดตั้งเรียบร้อยก่อน โทรศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นต่อธุรกิจของยังมาก หลังเวลาเลิกงานของทุกวันยังจะขับรถสิบล้อมาจอดที่บ้านใหม่แล้วนั่งรถประจำทางกลับบ้านที่บางแคซึ่งมีภรรยาและลูกๆ

* หินทรายหมายถึง หินและทรายทุกชนิดที่ใช้ในการก่อสร้าง

อาศัยอยู่ แต่บางวันก็ไม่ได้กลับไปนอนที่บ้านเพราะมีงานในคอนเสิร์ตต้องไปบรรทุกหินทรายมาส่งลูกค้า การที่ต้องไปมาระหว่างสองบ้านไม่ค่อยสะดวกนักนอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอีกจำนวนหนึ่ง แต่ก็ต้องอดทนเพราะรอโทรศัพท์อย่างเดิวนมาติดตั้งให้เรียบร้อยก่อนจึงจะย้ายครอบครัวมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ได้

ปี พ.ศ. 2527 องค์การโทรศัพท์มาติดตั้งโทรศัพท์ให้กับผู้ขอใช้บริการที่อยู่ในเขตอ้อมใหญ่ หลังจากติดตั้งเสร็จเรียบร้อยขังและครอบครัวย้ายมาอยู่ที่อ้อมใหญ่ทั้งหมด บ้านที่นางแคปิดไว้ประมาณสองปีก็ขายให้คนอื่นไป การขายหินทรายของขังเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ขังจำนวนมาก ยิ่งสมัยที่พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ยังบอกว่ากิจการของเขาดีมากที่สุด เขาซื้อรถสิบล้อเพิ่มอีก 1 คัน เป็นสองคัน และมีลูกจ้างช่วยงานที่ร้าน 3 คน โชคไม่ดีที่ต่อมารถสิบล้อโดนขโมยไป 1 คัน และไม่สามารรถติดตามคืนมาได้แม้ว่าจะแจ้งความกับตำรวจไว้แล้ว ปัจจุบันขังยังคงทำอาชีพนี้อยู่แต่มีงานน้อยลงมากทีเดียว หลังจากที่ประเทศไทยประกาศให้ค่าเงินบาทลอยตัว ธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ต้องหยุดชะงักลง การค้าขายของขังก็พลอยตกลงไปด้วย ลูกๆของเขาไม่มีใครคิดจะสืบทอดธุรกิจต่อจากบิดา ถูกบางคนจบการศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจ บางคนจบทนายและบางคนจบสาขาคอมพิวเตอร์ ทุกคนต่างเลือกที่จะมีอาชีพของตนเองที่ต่างไปจากขัง เพราะขังให้โอกาสในการเลือกศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและไม่บังคับว่าจะต้องมาทำอาชีพเดียวกัน แม้ว่าลูกบางคนยังไม่มีครอบครัวและอาศัยอยู่ในบ้านใหญ่ก็ตาม ขังหวังว่าในอนาคตลูกจะมั่งงานที่คิดทำทุกคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. ครอบครัวของยัง แต้เดียว

